

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

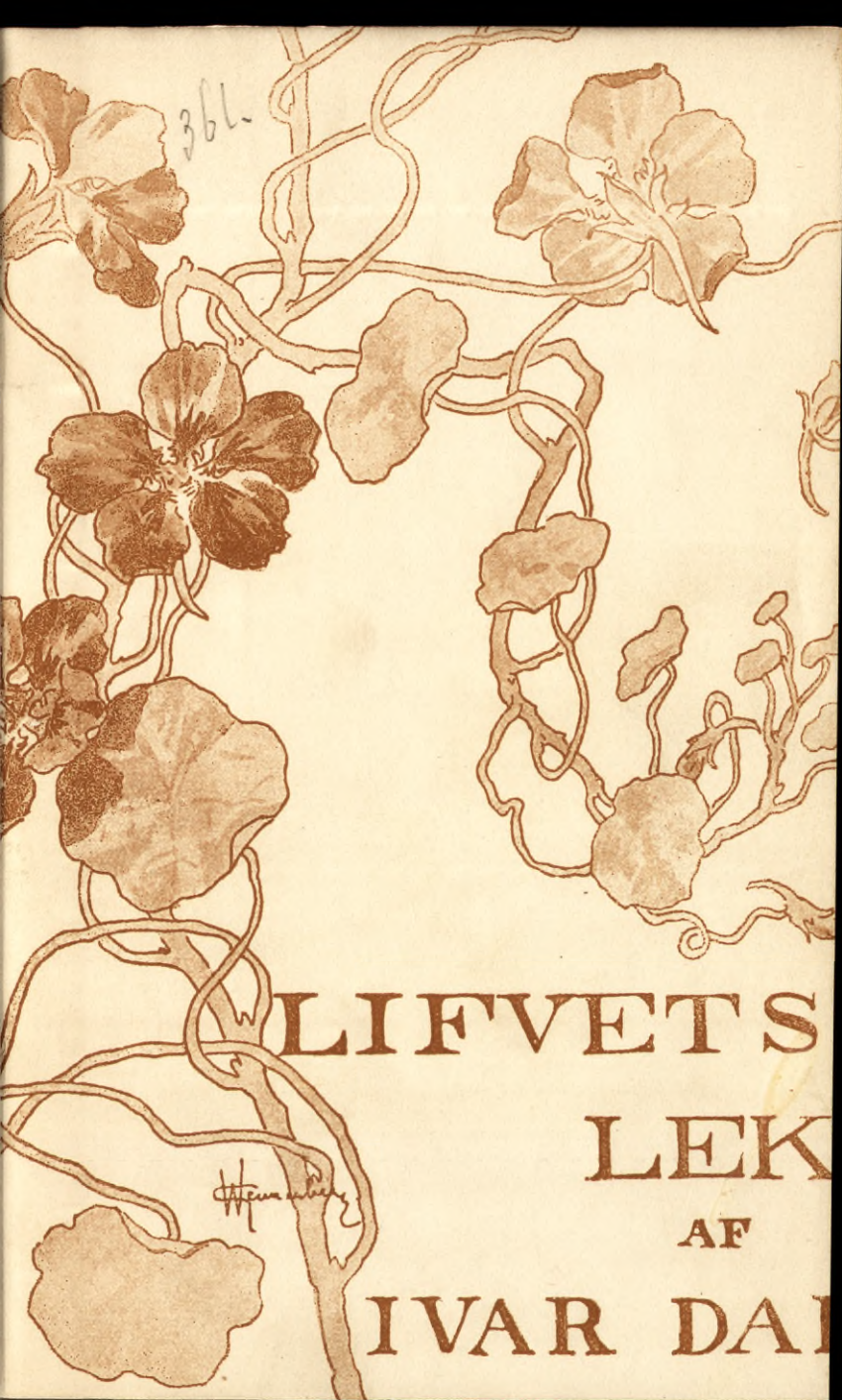
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

366.

Henrich

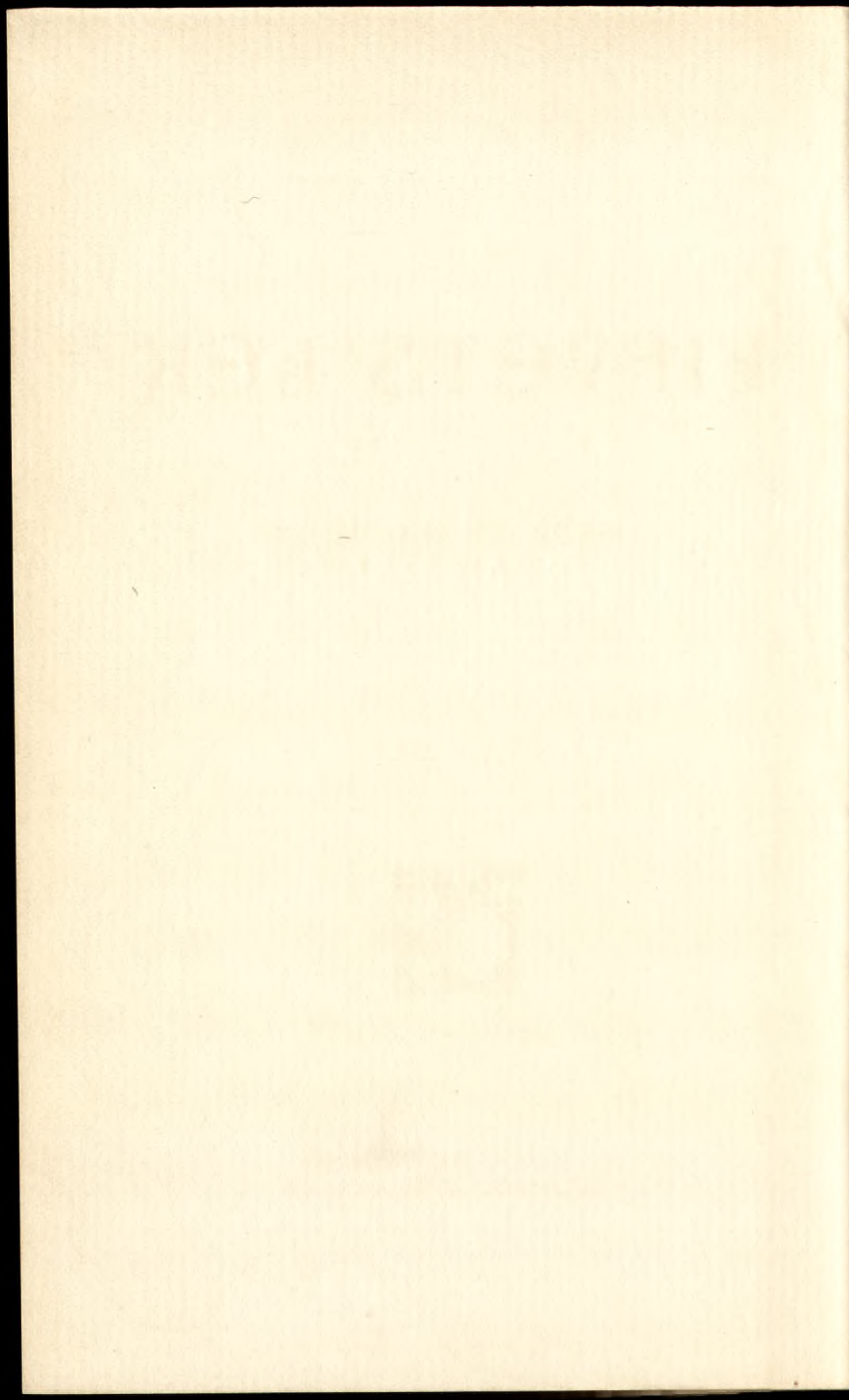
LIFVETS
LEK
AF
IVAR DA

21.

IVAR DAL

— Elisab. Lilljebjörn

LIFVETS LEK

LIFVETS LER

SKISSER OCH BERÄTTELSE

AF

IVAR DAL

pseud. för Elisabeta Liljebjörn

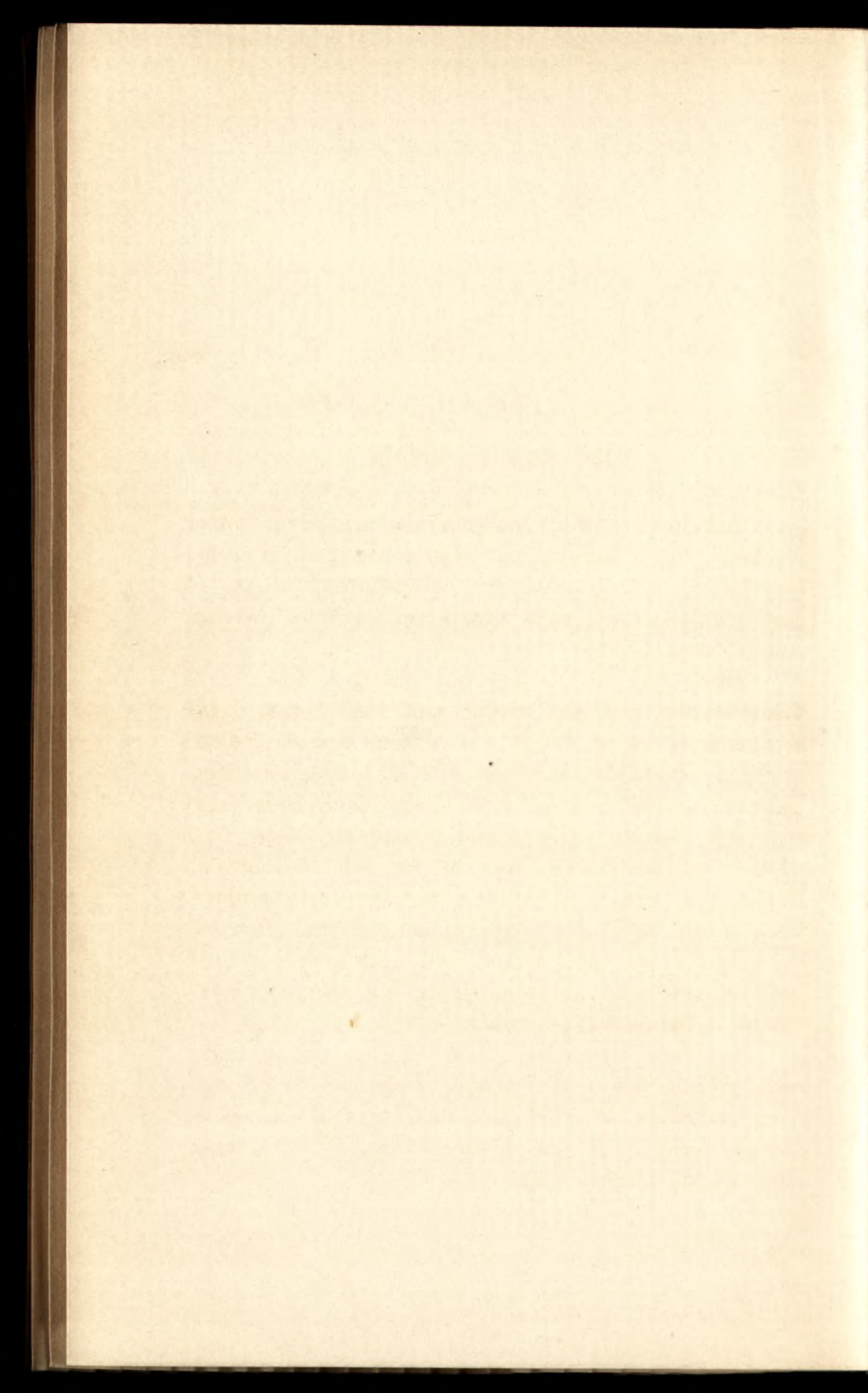
STOCKHOLM
WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

NORRKÖPING
M. W. WALLBERG & CO BOKTRYCKERI
1896.

Innehåll.

	Sid.
Det gamla pianot.	5
När dansen var slut.	10
Oqvinnlig	21
En diplomat	33
Ut i världen	47
Drömmar	62
En tafla	78
Gemensamt	91
I nöjets värld	103
Gammal	117
På lek	134

Det gamla pianot.

Det kom en solig morgonstund och inbars under jublande rop af förtjusning. Det förde med sig en hel vårfloed af glada tankar och soliga förhoppningar — det gamla pianot med sina klumpiga fötter och sin tunga form.

Hon, som nu är gammal och grå, hon var då blomstrande som en knopp, som sticker sina första rodnande blad ur höljet. Hon kom med de gyllene lockarne dansande för vinden, för att mottaga det, sina drömmars mål, sin väntade skatt. Hon hade tänkt sig den stunden under åratals af längtan, såsom man tänker på den lycka, som är för stor att någonsin blifva ens egen. — Och nu var den dock kommen. Den hade blifvit verklighet, denna dröm. Den var hennes, hennes egen, denna skatt, som gömde så mycken skönhet och njutning inom sig, hennes, denna värld af harmonier och toner.

Och hon omfamnade dess blanka mahognysidor och jublade och grät i glädje. Och med de blå ögonen strålande af fröjd slog hon sina första ackord derpå, lockade ur det dessa smältande, ljufva toner, som gå till hjertats djup.

Och mor och mormor hörde på och nickade så gladt åt hvarann. Deras barn, glädjebarnet, vårblomman, hon passade så väl tillsammans med jublande vårsång, med ljufva, veka toner.

Och från det gamla pianots nu gulnade tangenter ljödo toner, smekande varma och glada, allteftersom det unga hjertat så ville, och rösten, den klara, ungdomliga rösten, den ljöd, som fordom då David stillade den dystre konungens qval.

De gamla logo och sågo på hvarann. Hvad var det väl? Lyftes ej en börda äfven från deras sinnen? Lindrades ej årslång oro, drog ej en ljus slöja öfver minnenas dystra hägring?

Och i det lilla hemmet långt bort från lifvets buller, der blomstrade upp en verld af glädje och poesi. — När ljusen tändes i de gammalmodiga stakarne och rullgardinerna med de brokiga landskapen drogos ner, då satte de gamla sig i de högryggade länstolarne, sjelfva så raka och höga, som sutto de vid kungens taffel, satte sig för att lyssna till tonerna, som förde dem åter till drömda lyckoländer. — Och mamma log så mildt, då den klara stämman sjöng: "Stundom äfven vaken drömmer jag under nordens kalla vinterdag." Den förde med sig minnen från hennes korta ungdomsvår. — Och mormor lyfte sakta i den gamla svarta sidenkjolen och gnolade med, när gavottens toner ljödo så sirliga och eleganta. Hon var från Gustafs tid, från styfkjortlarnas och menuettens tid.

Och dagarne flögo fram. Det gamla pianots strängar ljödo till skiftande sånger och skiftande känslor. Hon sjöng vid det sin ungdoms dröm, sin vårsaga.

Det kom en tid, då mamma och mormor ej voro de enda, som hörde på, då han, som stod lutad mot pianot och lyssnade, i tonerna hörde ej blott dagens äflan och strid smälta bort, utan äfven en jublande sång om framtidens ljusa lycka.

Det kom också en tid, då både hon, som sjöng, och pianot drogo in i ett nytt hem, att slå an nya toner till nya drömmar och nya känslor. Det var rika toner, varma toner, hvars eko ljöd bort till de båda gamla i den lilla våningen med de siratliga möblerna, der det nu var en stor tom plats vid väggen efter det gamla pianot.

Det var rika toner, det var varma toner. Men från vårlikt fågelqwitter, från den glödande sången om lifvets soliga kärlekslycka smälte de bort i sakta, dämpade, vyssjande ljud. Det var vaggsånger, ljufva, smekande vaggsånger, men med en underton af jubel.

Det var rika toner, det var varma toner — ännu. Men så småningom, så småningom blef pianot glömdt i sin vrå i den lilla matsalen. Klara, undrande barnaögon speglade sig i dess blanka yta och små famlande barnaarmar grepo till stöd om dess klumpiga ben — men nyckeln rostade i låset. Och vaggsången gick alltjemt, men den gick till ackompagnement af knarrande vaggmedar, af tanken på tusende pligter.

Vårdagen med fågelqwitter och leende drömmar var slut. Sommarens brådskande andtid var inne. Men solskenet dröjde qvar, det följde glädjebarnet, vårblomman, det strålade kring det lilla hemmet.

Då och då ljöd det likvisst som ett glädjerop från det gamla pianot. En sprittande, munter polska klin-

gade från dess strängar, små barnahänder togo i ring, små struttande, klampande barnafötter dansade efter dess toner. — Då och då, när lampan tändes, och han, som förr stod lyssnande lutad mot pianot, nu hvilade efter dagens mödor i det lilla glada hemmet med dess jollrande och lifliga barnaröster, då hände det ibland att rösterna tystnade och de små fötterna stannade i sitt oroliga tramp och stilla väntande slöts en ring omkring pianot och henne, som lockade derur de underbara tonerna. — Det var toner från hennes egen ungdomstid, från Jenny Linds tid, det var toner, som hade eldat en hel ungdomsskara då, när poesin lefde stark i Norden, sedan fosforisternas lyror förklingat, innan realisterna ryckt slöjan från verkligheten.

Men det var med en suck hon reste sig från pianot, hon, som förr i jubel slagit an sina toner derpå. Det gamla pianot och hon voro ej längre goda vänner. Det var svartsjukt, det hade fått cedera sin viktiga plats åt små omusikaliska skrikhalsar. Och nu hämnades det med skrällande, missnöjda ljud, som läto som klagoskrin från en öfvergifven.

Och mer och mer sällan hade de två några ljufva, harmoniska stunder tillsammans. Det är blott pinsamt att söka upplifva en vänskap, som ej mer är densamma. Och hon, glädjebarnet, vårblomman, hon älskade harmonien så högt i lifvet.

Så kom en dag, då han, som fordom hvilat ut från dagens strid vid hennes toner, då han fick somna in från lifvets äflan vid högre, mäktigare toner än hennes.

Och sången tystnade för alltid i det lilla hemmet.

När aftonen är inne förstummas fåglarnes qvitter i skogen.

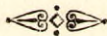
Det blef så tyst i det fordom glada hemmet. De små traskande barnafötterna, de trampade nu så många mödosamma steg ute i verlden. De följde nu toner, som lockande ljödo framför dem med guldklang. De ville med den klangen sjunga en ljuftig aftonsång för henne, som nu är gammal och grå, de ville med den klangen tacka henne för sångerna, som sjöngos vid deras vagga.

Men guldklang — förrädisk klang. Ingen flod af den skimrande metall flöt mer in i det gamla hemmet.

Men hon, som vaggat till ro så många oroliga tankar och sorgsna minnen, hon behöll sin glädjesgåfva in i ålderns höst. — Hvarför sörja! Hon hade gifvit mycket i lifvet, hon kunde gifva mer. — Pianot stod gammalt och glömdt i vrån. Det hade skänkt drömande vårtoner, jublande sommarsånger, nu skulle det ge höstens färg, det skulle skänka guld.

Och så blef det såldt, det gamla pianot.

Det var en mörk och ruskig höstdag, då de kommo för att bära bort det. — Och hon, som leende burit lifvets vexlingar, hon mindes nu en solig vårdag, då det burits till henne under jubel — och hon vände sig bort och grät.

När dansen var slut.

De hade dansat kotiljongen med hvarandra på alla baler under vinterns lopp, och på isen hade de vanligtvis åkt tillsammans. Hvad kunde man vänta annat än att de skulle bli förlofvade? Det var endast de sjelfva, som ej ännu hade tänkt derpå.

Visserligen trodde lilla Sigrid att hon var kär i honom, ty, då hon såg honom träda in i en balsalong, fick hon alltid en så häftig hjertklappning, innan hon såg att han kom direkt till henne för att bedja om kotiljongen. Och nog var det ett säkert tecken på att hon var kär! Det sade åtminstone Anna, hennes allra bästa vän, och hon hade erfarenhet, det var säkert, hon hade ju varit förälskad tre gånger redan, och det var ofantligt intressant.

Hur det än förhöll sig med känslorna — roligt hade de haft, gudomligt roligt, och det enda sorgliga var, att nu var vintern snart slut.

Lilla Sigrid tänkte med vemod på att all denna glada spänning, väninnornas små förstulna knuffar och intresserade blickar och de skämtsamma samtalen och ordkrigen med honom, föremålet, snart skulle upphöra.

Och ingen af dem båda tänkte på att fortsättning kunde följa på det glada kapitlet.

Men hur det nu var, så började det liksom kännas i luften att alla andra hade tänkt derpå så mycket mera. Löjtnant Axel Herders kamrater och vänner gjorde små förstulna anspelningar derpå, och på sista balen, då han passerade bakom Sigrids mor, hörde han fru Sten säga åt henne:

”Ja, lilla Amalia, det har jag alltid sagt, att din Sigrid inte länge skulle gå oförlofvad, och det gläder mig att hon valt en så hygglig ung man, som löjtnant Herder sägs — —”

Mer hörde Axel ej, ty han skyndade helt förvirrad in i nästa rum.

Men det började bli klart för honom, hvad det var man väntade af honom, hvad man kanske ansåg sig ha rätt att vänta. Ty han hade onekligen kurtiserat flickan hela vintern, visserligen utan att tänka på annat än stundens nöje och utan att yttra ett ord, som innebar någon varmare känsla eller några afsigter på framtiden.

Men man tycktes allmänt vänta att han som hederlig karl ej skulle låta det gå så långt, utan att ha någon allvarlig mening dermed.

Som hederlig karl! Ja, det var de orden, som åter och åter kommo för honom, då han denna vackra vinterdag gick ned till skridskobanan.

Isen hade legat ovanligt länge i år, men i dag var det nog sista dagen man skulle kunna åka på den, ty solstrålarne tycktes med all sin kraft arbeta på dess undergång. Det var redan rätt vått dernere på den

lifligt befolkade isbanan, platsen för så många glada minnen. Och från takrännorna föllo stora droppar, glittrande i solskenet, ned på gatan och på eleganta promenadtoiletter. Våren var i antågande!

Som hederlig karl! Ja, det var just det, att det hade blifvit en hederssak! Och en sådan hade han ännu aldrig svikit. Dessutom — hade han rättighet att gå och göra en hygglig flicka kär i sig och sedan vända henne ryggen? Och att hon var kär i honom, det visste han då, för det hade hennes bästa vän, som egde hela hennes förtroende, häntydt på.

Egentligen var det ju rent af löjligt att han var så tveksam och gick och kände sig så obehaglig till mods. Flickan var söt, kär i honom öfver öronen, och pengar hade hon också, och partiet var passande i alla afseenden. Och han? Ja, visst var han också kär i henne, det trodde han så säkert, då han tänkte på hur tråkiga han funnit de baler, der hon ej var med, tänkte på att han kände sig glad, så snart han såg hennes skälmska, lilla leende. Det var bara de der dumma, romaneska grillerna, som han hade från sitt barndomshem, och som egentligen voro löjliga hos en gammal karl, som sett något af lifvet! Det var de der idealistiska drömmarne om en kärlek, som ej tvekar, som fyller hela ens lif, som ingår i all ens sträfvan, som ödmjucar och förädlar, som kan tåligt vänta, men aldrig dö! Det var alla dessa galna drömmar, som nu skröpade i hans hjerna. Men han borde väl veta bättre! Man var ej så der romanesk af sig nu för tiden! — Och för resten, hvad som fattades,

skulle nog komma. Bara man lärde känna hvarann bättre.

Lärde känna hvarann! Ja se, det var just konsten. Här måste han medge att det var mycket, som fattades. Men det skulle nog komma äfven det! Och hur kunde han begära att de skulle känna hvarann bättre, innan de voro förlofvade? Vårt sällskapslif är inte sådant. Och de kände då hvarandra långt bättre än många andra, som förlofvade sig. De hade ju dansat kotiljong med hvarann hela vintern! — Han måste verkligen skratta åt all sin dumma tvekan.

Nu var han framme vid skridskobanan. Så gladt och lifligt der var! Och sötare och gladare än alla andra var lilla Sigrid. Innan han visste hur det gick till, fann han sig åkande hand i hand med henne långt ut på den glittrande banan.

Nu skulle det ske — hvarför skulle han tveka? Det var ju egentligen så gladt och lyckligt alltsammans; han blickade in i Sigrids klara blå ögon, och det föreföll honom nu så lätt att göra den der frågan, som skulle blifva afgörande för hela deras lif.

"Sigrid", — sade han sakta, "du har nog förstått, att jag tycker om dig — älskar dig", rättade han sig tvekande.

Han kände en häftig darrning i den lilla hand, som hvilade i hans — och det kom hastigt öfver honom en känsla af ansvar, af att det dock var något stort, detta, att ega ett väsende vid sin sida, som i förtroende och kärlek blickade upp till honom och hvars skydd och stöd han skulle vara i lifvet. Och den tanken gjorde honom högstämd.

"Men säkert kan du ej ana", tillfogade han, "hur lycklig, hur stolt jag skulle känna mig, om du blefve min, hur det skulle blifva min lefnadsuppgift att skapa din lycka, att skydda dig för lifvets stormar. Säg, vill ju låta mig få det, Sigrid?"

Och Sigrid dröjde en stund med svaret, men så kom det darrande och sakta: "Ja!"

Hvarför dröjde hon att svara? Hon visste det knappt sjelf. Det var ju ingen öfverraskning att han hade friat. Och visst ville hon bli förlofvad med honom! Men det var så olika med hvad hon hade tänkt sig. Det hade känts så underligt då han talade, alldeles som om en jernhand gripit om hennes hjerta, skakat hela hennes varelse, och som om hon hastigt blickat in i en alldeles okänd verld — lifvets allvar!

På andra sidan af banan stodo Sigrids vänner, Anna och Elsa, Och Anna knuffade Elsa i sidan. "Ser du?" sade hon.

"Ja", sade Elsa, "nu är det gjordt! Det var då inte för snart, man har ju väntat det länge."

"Åhja", och Anna påtog en hemlighetsfull min, "nog har jag det åtminstone."

"Bevars, ja! — Du har väl agerat biktfar, du, kan jag tro", svarade Elsa lite kort. — "Jag undrar om det snart blir bröllop", tillade hon med ljusare min. "Sigrid kan då inte gerna underlåta att bjuda mig till tärna."

* * *

Och så voro de förlofvade. Mamma och pappa gåfvo med glädje sitt bifall. Det var ju så lyckligt

och gladt alltsammans, och det var just på tiden att Sigrid blef förlofvad! Gud ske lof, de hade i allt uppfyllt sin pligt mot sin älskade flicka. En glad barn-dom hade hon haft, det var säkert! Och aldrig hade de varit nog grymma att neka henne något — och nu fick han, fästmannen, taga vid, der de hade börjat.

Eklateringen firades så fort ringarne hunnit anskaffas. "Ty", sade mamma, "det har nu talats så mycket om det här, att det är en skyldighet, en verklig skyldighet, att genast låta folk veta att det ej varit bara prat."

Efter eklateringen kommo visiterna. Ut och in hos onklar, tanter, kusiner och det så kallade umgänget!

Axel och Sigrid voro nästan litet yra i hufvudet, men lyckliga voro de och glada. Det föreföll dem blott som om de kommit litet hufvudstupa i det och än ej hunnit hemta andan.

Men en glad tid var det, en fortsättning af den glada vintern, en variation på samma thema, en roman, som tillhörde "umgänget" lika mycket som dem sjelfva, en pjäs, som de spelat för öppen ridå och der åskådardarne nu gåfvo sitt bifall tillkänna, därför att slutet var godt och såsom de tänkt sig det.

Bifallet tog många former — små glada slägtbjudningar, der Axels och Sigrids skål dracks i champagne, väninnornas glada förtjusning och ifriga förfrågningar när bröllopet skulle bli och om det skulle bli mycket ståtligt, m. m. och så tanternas små välvilliga underrättelser hvar det fans "charmanta broderier och mellanspetsar, och lärft för en krona

alnen, söta du!" — Tanterna begagna ännu ej meter-systemet. — Farbröderna nöpo Sigrid i kinden och frågade hur det smakade att vara fästmö, och Axel fick dricka duskål med alla kusinerna öfver lag, och allt var så innerligt gladt och vänligt.

Det fans i släkten en gammal tant, som såg allting i svart och som brukade underrätta folk om att "lifvet är ingen lek." — Mamma sade att hennes giftermål varit olyckligt.

"Hör du, lilla Amalia", sade den sorgliga tanten till mamma, "är du säker på att de unga älska hvarann på det enda rätta sättet? Lifvet är ingen lek, söta du."

"Se dit och döm sjelf!" sade mamma med segerglad min och visade på Axel och Sigrid, som sutto i ett soffhörn med armarne om hvarandras lif.

Och tanten såg och blef besegrad. Kanske var lifvet ändå en lek för några!

Ja, nog var det så nu för de båda unga. Fast det var ej utan att Axel ibland tänkte med en viss undran och oro på att de ej kände hvarann en smula mera nu än de gjort i vintras under kotiljongernas tid. Men det var ju löjligt att vara orolig för den saken! Sigrid var den sötaste flicka, han kunde få, det var tvärsäkert. Dock, den kom igen denna naggande oro, kom igen med en kylande känsla af att det stod en mur dem emellan, som han ej kunde öfverskrida och värst af allt, att han ej visste hvad som fans på andra sidan. Ibland föreföll det honom som om der ej skulle finnas någonting alls. Men det var en stygg tanke. Han sköt bort den och föresatte sig att han skulle komma öfver muren till slut ändå.

En dag hade de varit på visit hos en ungdomsvän till Axels mor. Hon bodde långt bort på Söder, långt bort, der stockholmarne från Norr och Östermalm tycka som om de besökte en stad, der de ingen känna och ingen känner dem.

Det var vår, den der första, dröjande, löftesrika våren, som kommer med vemod, med förhoppningar och varma känslor.

"Vet du, Sigrid", sade Axel, "jag önskar att du hade känt min mor; hon var så öm, så känslig och så varmhjertad och ändå var hon så stark."

"Var hon?" sade Sigrid, "jag trodde hon var liten och klen."

"Åh, jag menar naturligtvis själsstark, och det är ju mycket för mer än annan styrka. Ofta ser man kroppsligt svaga, känsliga och ömhjertade personer ega denna själsstyrka i hög grad, har du ej märkt det?"

"Jo, kanske", sade Sigrid helt tveksamt. "Men titta dit! Sådana lustiga menniskor; jag tror nästan att folk är gammalmodigare här än på Norr."

"Ja, kanske", sade Axel. Efter en stund började han ånyo: "Det är eget, minnet af mitt gamla hem kommer så lifligt för mig i dag. Det var i mycket så olikt stockholmshemmen."

"Jaså", sade Sigrid.

"Min mor brukade ofta säga", fortsatte Axel, "att äktenskapet var en svårlöst gåta, som endast kärleken och glömskan af sig sjelf förmådde lösa. Sigrid, min älskling, du har väl tänkt på att det är en allvarlig sak att gifta sig och att du kanske ej skall finna allt så gladt och lätt, som det nu ser ut?"

”Åh, mamma har sagt att vi ha råd att ha två jungfrur, så det skall nog gå. Jag är för resten iinte så dum i att sköta ett hushåll, som du kanske inbillar dig, min gunstige herre!” Och Sigrid gaf honom en liten skälmaktig nyp i armen.

”Jaså”, sade Axel.

Och efter en stund började de tala om bjudningen, som de varit på i går afton.

Det föreföll Axel ibland som om muren växte. Men han hade då blifvit så löjligt inbillningssjuk på sista tiden.

Snart flyttade Sigrid med sina föräldrar ut till deras landställe och Axel for ofta ut och helsade på. Det var en förfärlig brådska med utstyrseln. Bröllopet skulle bli på eftersommaren.

När Axel kom dit, gingo Sigrid och han ut i skogen och promenerade. De promenerade i solsken och mulet väder, i ljusa sommaraftnar och i månsken; men Axel tyckte att muren stod der lika öfverstiglig som förut. Ibland blef han riktigt nervös och otålig, och Sigrid hade en känsla af att Axel var orättvis emot henne, att han begärde något af henne, som hon ej egde. Och så grät hon, och så bad han om förlåtelse, och så kysstes de och allt var godt.

Bröllopet stod en vacker augustidag med pomp och ståt, tärnor, marskalkar och granna tal.

Och nu hade de varit gifta ett par veckor.

Axel satt i sitt eleganta rum med ett öppet bref i handen. Ett sorgbref! — Hans käraste ungdomsvän, deltagaren i lekar och idrotter, i förhoppningar och yra ungdomsfröjder, i sträfvan och arbete — han

var borta! Han hade slutat sin bana midt i sin mannaålders kraft. Det föreföll Axel som om en bit af hans eget lif ryckts lös — som om han sjelf blickat in i detta stora okända.

Nu kom Sigrid in. Han blickade upp i hennes ögon. Nu, just nu behöfde han någon, som förstod honom, som sörjde med honom, som kunde hjälpa honom att borttaga något af dödens bitterhet. Och han talade om sin förlust, om minnen från vännens och hans gemensamma ungdomstid, men först och sist om sin stora sorg.

"Stackars lille Acke!" — Och Sigrid smekte sakta hans hår. — "Det var mycket tråkigt, men nu skall du ej tänka mer på det! Så lämpligt att vi just i dag äro bjudna på middag till Hasselbacken, så att du kan skaka af dig alla dystra tankar!"

"Jag kan inte gå."

"Inte gå? Jo, älskling, det är det klokaste du kan göra. Hela slägten kommer dit och vi skola ha så muntert."

"Nej, jag går inte", sade Axel med en otålig suck.

"Och jag, som har gladt mig så mycket åt denna middag!"

"Du kan mycket väl fara dit ensam."

"Axel, att du kan ha hjerta att förstöra min glädje så! Du vet mycket väl att jag ej har roligt, om du ej är med. Och dessutom skulle det se så illa ut, om jag kom ensam."

"Det bryr jag mig ej om", sade Axel med mörk min. — "Kan du då ej förstå hur det skulle pina mig att gå ut och festa i dag!"

”Om din vän var så förträfflig, som du säger, tror du att han skulle ha tyckt om att du-u gör din hus-tru så-å olyck-yck-lig!” snyftade Sigrid.

”Men kan du då ej fatta?” — och Axel trädde fingrarna genom håret med en otålig åtbörd.

”Jo, jag kan fatta att du är stygg! Pappa och mamma skulle genast ha sagt ja; de ä' snälla, de! De ha aldrig nekat mig något. De ha alltid velat att jag skulle ha gladt och roligt!” — Och Sigrid sjönk ned i soffan och grät som om hennes hjerta ville brista.

Utan att säga ett ord gick Axel och tog fram sin frack.

”O, du far med, du gör din lilla Sigga till viljes!” — Och tårarna lemnade nu plats för leenden och kyssar.

Och Axel for med. Han satt som i en dröm vid det ståtliga middagsbordet, der han i dag kände sig så främmande för hela den muntra kretsen. Och då han såg sin hustrus glada, leende ansigte midt emot sig, undrade han hvarför han bland alla främlingar just hade valt henne. Bland främlingar! — Ja, hur skulle han kunna välja bland andra — på skridsko-banan och i kotiljongerna!

1890.

Oqvinnlig.

Det var slut med glada framtidsdrömmar, med ungdomlig bekymmerslöshet, med hemmets solljusa lycka och lugn. Allvaret hade kommit, livvets tunga allvar. Ej så der intressant, hjertskärande och ändå nästan tjusande — ett åskmoln med sol bakom — såsom sorgen ter sig i unga svärmiska flickdrömmar. Nej, det hade kommit tungt, hopplöst — novembermoln, som täcka hela himlen och aldrig tyckas vika.

Dock — det fans en liten ljusning i mörkret. Det fans något, som gaf kraft åt förlamade sinnen och återskänkte lif åt de matta ögonen. Ett värf, ett mål i lifvet! Hon skulle med sitt arbete hindra nöden att träda öfver modrens tröskel, hon skulle bli stödet, pelaren för det lilla hem, de räddat undan skeppsbrottet, undan denna storm af sorger och bekymmer, som sköflat deras lycka. Hur det skulle gå till, det visste Elsa ej riktigt, men det skulle nog gå. Verlden var ju så stor, nog skulle hon finna en plats deri! Hon begärde ej mycket. Blott att få arbeta. Lycka, solljus, glädje, hemmets ljufva frid, det lemnade hon åt andra. När grafven slöts öfver fadrens stoft, då stängdes äfven lyckans port för henne. Ej för att hon tänkt

på det då, när endast sorg och saknad fått rum i hennes sinne. Men hon hade känt det sedan. — Och nu skulle hon börja kampen med världen. Hon darrade vid tanken derpå — det var hemskt — men det var dock en glädje, en stor glädje att få arbeta för mamma och lillebror.

Ja, det var med verklig otålighet hon väntade farbror Klas, som stått dem bi med råd och dåd under denna svåra tid och som lofvat att hjälpa henne att bli en "duglig människa".

Der kom han nu utefter gatan med långa, säkra steg, som tycktes säga: "Vi gå alltid rakt fram, och tåla inga hinder."

Elsa flög som en pil ut i tamburen, ty farbror tålde ej att vänta sedan han utfört sin stormringning på dörrklockan. — "Tid är pengar", var hans lefnadsregel. Och den hade han troget följt från livvets vår till sena hösten. Det hade för honom varit en trägen andtid blott.

"Ja", sade han åt mamma, "nu har jag ordnat allt för flickan och för er med, och — ehuru det varit mig en glädje att göra det för min gamle väns skull — får jag säga att det är en stor lycka för en ung människa att få det så bra ställt för sig i början af sin bana. Jag var femton år, jag, när min far dog och jag fick börja lifvet med två tomma händer."

Och härvid såg han på Elsa med en blick, som kom henne att skämmas för sina tjugu år.

Mamma mumlade några ord af tacksamhet, som ingen kunde höra. Men det behöfdes ej heller. Modersögon säga mer än alla granna tal i världen.

"Hör nu på, hur jag ställt det för er!" Och farbror tog fatt i sin ena hand som om han ämnat räkna på fingrarna. "För det första måste vi välja en bana, der hon ej blott kan reda sig sjelf, utan äfven hjälpa de sina. För det andra ett yrke, som ej fordrar alltför lång lärotid. — Nå — gymnastik går bra i våra dagar och lärotiden är kort. Jag har derfor skaffat er rum i Stockholm, der jag vill underhålla er till dess Elsa gått igenom Gymnastiska centralinstitutet, dit vi nu skola skicka en ansökan om inträde."

Ansökan skrefs, farbror tackades för sitt frikostiga anbud och Elsa kände sig gladare och modigare än på länge. Det första steget var taget för att göra henne till detta stöd, som modren i sin ålderdom skulle luta sig till.

Verlden, som hon nu skulle träda ut i, den skrämde henne nog alltjemt — hon hade ju alltid varit ett litet sjåp — men då det gäller en stor sak, får man ej ens tänka på sådant skräp som rädsla och blyghet. Hon skulle väl för öfrigt ej alltid förblifva så barnslig och dum, heller!

Så flyttade de till Stockholm, till en liten våning fyra trappor upp långt bort på Söder.

Hur annorlunda nu mot förr! Och likväl — äfven här i denna trånga vrå skapade modren ett litet trefligt hem, ett bo, lugnt och skyddadt för verdens stormar. Det besatt äfven nu samma tjuvningskraft, som det alltid utöfvat på Elsa i forna tider, då hennes glada, varma, solljusa hem för henne varit kärare än alla nöjen och förströelser, då den tända aftonlampan

oemotståndligt lockat henne från torra lexor och från muntra lekar.

Och nu — nu *fick* den ej locka längre. Hon skulle ut! Hon fick ej hvila! På centralinstitutet hade hon börjat sin kurs. Den kräfde arbete, mycket arbete. Men den kräfde också något annat. Sin blyghet, sin gränslösa, tölpiga blyghet, den måste hon stoppa i fickan. Det gick ej an, detta! Hon kunde ju knappast svara, så att lärarne hörde henne. Och bland kamraterna var hon ju totalt omöjlig.

Arbeta, det gjorde hon ju så gerna, men allt detta andra, denna beröring med främlingar, den pinade henne obeskrifligt. Hur skulle detta gå? Hur skulle hon en gång slå sig fram i världen, denna värld, som hon var rädd för som barnet för busen! Denna värld, der kamraterna sade att det gällde att "hålla sig framme, att knuffa sig en väg, att ha både näbbar och klor."

O, att få stanna, skyddad i hemmets ljufva hamn, att få väja för hvarann, i stället för att knuffas, att endast få räcka en hjälpsam, en smekande hand åt de sina, i stället för att bruka näbbar och klor mot en fiendtlig värld!

Men nej, det var ju just på detta sätt hon borde hjälpa de sina. Skulle hon ej kunna göra så mycket som att öfvervinna sitt dumma sinnelag för deras skull!

Hon började att beundra, nästan afundas de mera morska af kamraterna deras sätt. De skulle nog taga sig fram i världen, de. — Det var isynnerhet en, som väckte både hennes häpnad och beundran. Det var Gerda Vinell, hon med det korta, krusiga håret och den lilla uppnäsan, som hon satte så käckt i vädret,

som ville hon säga: "Jag skall nog bana mig en väg i lifvet, jag!"

Mot Elsa var hon snäll, det kan ej nekas, nästan som en stor bror mot en liten sjäpig syster. De kommo att sällskapa rätt mycket med hvarann, ty de bodde i hvarandras närhet och följdes ofta åt från institutet.

"Det är härligt väder i afton", sade Gerda, då de tillsammans gingo hem en qväll. Och hon ruskade på sig af välbehag, medan hon kastade en belåten blick på strömmen, som glittrade i månskenet. "Hvarför springer du då, som om du hade piskan efter dig?"

"Det är så hemskt ute om qvällarne och det vimlar ju riktigt af åkdon och menniskor. Jag vill skynda mig hem", sade Elsa sakta.

"Sjåperi!" fnös Gerda, fattade tag i Elsas arm och stannade henne. "Kan man se något stiligare än det här?" Och hon gjorde en stor geste utåt strömmen. "Ja, Stockholm, det är stad, som duger, det vill jag lofva."

"Ja", sade Elsa, "det är det." Men det var ej på utsigten hon hade tittat. Hon hade skyggt sett sig åt sidorna, rädd att någon skulle komma och skrämma dem.

"Du är allt ett riktigt urpjåk, du", sade Gerda med föraktfull min. "Men det skall jag säga dig, det betalar sig inte här i verlden. Det fans nog en tid, då det var fint, förstås, att vara en sådan der hare, bara för att man var fruntimmer. Men de tiderna äro förbi, och det kan du tacka din himmelska pappa för, ty med de vilkoren hade både du och jag svultit ihjäl."

"Ja, du har nog rätt, men det är så svårt", suckade Elsa.

"Prat! Det beror bara på att man försöker. Och apropos det, så vill jag säga dig, att skall du fortfara på det sätt du börjat på, så går det rakt på tok för dig. Du pluggar och läser alldeles förskräckligt och kan dina saker bra, men hvad tjenar det till, när du inte kan göra någon affär af dig! Du skall låta både kamrater och lärare veta hvad du kan, du skall mor-ska upp dig, hålla dig framme — med ett ord, inte vara ett sådant kräk, som du nu är. Det är en pligt, förstår du. Seså, adjö med dig nu, och lyd mina råd! Jag menar väl med dig, barn."

Och med en dugtig handskakning skildes hon från sin lilla skyddsling och försvann vid gathörnet.

Och Elsa gömde alla dessa ord i hjertat och sökte troget följa kamratens goda råd. "Det var ju hennes pligt, det var ju hennes pligt", ljöd det jemt i hennes öra. Och så började hon steg för steg att göra och säga just det, som stridde mest emot hennes natur. Hon måste ju skola sig för det lif, som väntade henne. — Ja, det var ett slags gymnastik, äfven det — och med djerfva hopp. Elsa tog sats och hoppade, men hon hade naturen emot sig. Hon hoppade med ett slags förtviflans mod, härs och tvärs, klumpigt och för långt — ja, för långt, det var det värsta! Det går så lätt att komma förbi målet, när man måste ta stark fart, för att kunna hoppa alls.

Stackars lilla Elsa, hon kämpade tappert med sin motspåänstiga natur — det var ju hennes pligt — och

snart hade hon den också i sitt våld, men hvad det kostade henne — "det var der ingen, som visste."

Gerda var stolt öfver sitt verk. Hon satte näsan i vädret trotsigare än vanligt, då hon sade:

"Jag har gjort folk af henne, skulle jag tro. Hon var det värsta sjäp, som gått i ett par skor, och nu reder hon sig riktigt dugtigt."

Dugtigt redde hon sig också i examen, då hon på våren avslutade sin kurs.

Och nu skulle det sjelfständiga arbetet börja. Nu skulle hon skörda hvad hon sått. Men hvar? Verlden var visserligen stor, men hvilken mängd af människor, som knuffades i den också! Ja, kampen för tillvaron, det var nu den skulle begynna på allvar.

"Säg, Gerda, hvad skall jag göra för att få arbete?" sade Elsa helt bekymrad. "Jag hade trott att det var så lätt, och nu förefaller det mig alldeles omöjligt. Jag kan väl inte gå omkring gatorna och fråga om människor vill ta gymnastik!"

"Känner du någon läkare?" frågade Gerda med fundersam min.

Ja, Elsa kände en, en gammal studentkamrat till hennes far. Men han kom nog ej ens ihåg att hon och hennes familj fans i lifvet.

"Det gör detsamma. Gå upp till honom, visa dina betyg och bed honom ha den älskvärdheten att rekommendera dig. Vill inte han, så gå till en annan och vill inte den, så gå till en tredje. Bara hänga i, inte släppa taget!"

"Men jag kan väl inte tränga mig in till vildt främmande människor, heller!"

"Kan du inte? Jo, det är just det du både kan och skall göra. Tror du att jag hade fått min plats, om jag satt mig ned i en stilla vrå och väntat? — Åhnej, man får intet för intet här i världen."

"Men om ingen vill hjälpa mig då?"

"Då är det bara att ta nytt tag. Det går nog till slut ändå."

Och Gerda gaf Elsa ett uppmuntrande slag i ryggen, så att hon höll på att falla framstupa.

Elsa tänkte på sin moders bleka, tärda ansigte, på allt hvad hon drömt om att göra för att lätta hennes börda, på sin lille, glade, skälmaktige bror, från hvars barndom hon velat hålla sorgen fjerran, och på farbror Klas, som satt derborta i den lilla staden och väntade att hon "ej skulle låta gräset gro under sina fötter, utan visa att gamle farbror ej lagt ned sina pengar i ett misslyckadt företag."

Och Elsa lät ej gräset gro under sina fötter. Hon gick till den der läkaren, han, som känt hennes far. Med klappande hjerta stod hon tvekande utanför hans dörr. Så höjde hon på axlarne med den der rörelsen, som blifvit henne så vanlig på sista tiden, alldeles som om hon lyftat upp ett ok på skuldrorna. Och så in med fasta, säkra steg, händerna hårdt hopknutna och läpparne sammanpressade. Sin anhållan kom hon fram med tvärt, stubbigt, uttryckslöst, talade om sin far och om hans död, detta ämne, som var henne så pinsamt att beröra, ty en sådan sorg är helig — men det måste ske — och hon talade derom med en tvungen, likgiltig ton som om det gällt en hundvalps död.

"Ja", sade den berömde läkaren, "jag skall se till

hvad jag kan göra — för min gamle väns skull”, tillade han hastigt med en kall blick på Elsa; ”Men det är säkrast att äfven lemna sin adress hos andra, ty jag har redan flera erfarna gymnaster, som jag brukar rekommendera.”

Elsa mumlade ett tack och var som en blixtnedslag med en kantig sväng ute ur rummet.

”Det var tusan hvad den stackars Stenman efter lemnat för en obehaglig dotter! Hu, dessa emanciperade qvinnor, de äro en ögonpina”, puttrade den gamle doktorn. ”Fins det väl något naturvidrigare än en sådan der kall, hjertlös och oqvinnlig qvinna? Men jag höll verkligen af hennes far, och jag skall försöka göra något för flickan.”

Och Elsa gjorde sin eriksgata hos stadens förnämste läkare. Det var ej så svårt som i början. Det gick till slut nästan af vana. Men hennes kantiga sätt, den stridsdrägt, hvarmed hon utrustat sig, stelnade omkring henne som en isskorpa.

Och arbetet? Ja, det lät vänta på sig en tid, en lång tid tyckte Elsa, en tid af otålighet och till sist af hopplös likgiltighet. — Hon hade gjort hvad hon kunnat; nu fick det gå, som det ville.

Men så kom det äntligen, efterlängtadt, välkommet! Den gamle doktorn hade ej glömt henne. Så småningom, helt långsamt kom det; den ena patienten efter den andra. Det kom så sakta som ville det säga: ”Ingen otålighet! Lär dig att vänta! Den, som ej är snäll och stilla, får intet.”

Punktlig och pålitlig var hon och gjorde sin sak bra, och så fann man mer och mer att hon var myc-

ket lämplig att rekommendera. "En märkvärdig tur hade hon", det sade alla hennes gamla kamrater. Ja, det kom en tid, då hon hade så många patienter hon kunde hinna med. "En riktigt skicklig människa och så lätthänt sedan, men förfärligt karlavulen och obehaglig", sade hennes praktik med en mun.

Elsa sträfvade från morgon till qväll ifrigt, oförtutet. Hon gladdde sig som ett barn åt alla de pengar, hennes arbete skänkte henne, åt alla de lifvets små behag, som dessa kunde förskaffa åt hennes kära. Men ändå — det kom ofta ett sådant vemod öfver henne, hon visste ej hvarför, ofta en sådan vild längtan efter att få tillbringa några dagar, några få, fattiga dagar i sitt lilla tarfliga hem, i ro och lugn bland dess stilla bestyr, att, när aftonlampan tändes, få sitta der med en bok eller ett arbete i den stora, mjuka länstolen, som var ett af de få minnena från det gamla hemmet — få lyssna till téökets sakta puttrande på det lilla bordet, medan mammas stickor glittrade vid de hastiga rörelserna och hon då och då kastade en blick på sina kära öfver glasögonens rand, och medan lillebror halfhögt läste sin lexa så entonigt och sömngifvande. För henne var det kärt alltsammans. För henne skulle det varit förmer än någon fest att få dröja der.

Men hon måste ut ensam och trött, i köld och mörker, att egna betalda tjenster åt främlingar. Ja — ty främlingar förblefvo de alla för henne, det kände hon. Det är visserligen bara romanheltinnor, som gå oförstådda genom lifvet, — det säga alla kloka menniskor — men ändå!

Hon skulle så gerna velat visa sitt varma delta-

gande för alla dessa sjuka, lidande människor, som hon kom i beröring med, hon skulle velat tacka dem för mången visad vänlighet, men hon kunde ej — isskorpan satt för fast.

Och barnen, de små barnen, hon skulle velat trycka dem till sitt bröst och säga dem hur högt hon älskade dem, hur ömt hon ville undvika att plåga dem. Men hon kunde ej och hon vågade ej heller. Ty det hände ibland att de väckte i hennes hjerta den der löjliga, gamla drömmen från fordom, deri hon sett sig sjelf i lugn och skydd i hemmets ljufva hamn, med leende barnaögon, som blickade upp i hennes, med mjuka barnaarmar, som smögo sig kring hennes hals. — "Nej, bort dumma tankar, hvad hade de med henne att göra!" — Och hon strök otåligt det kortklippta håret ur pannan.

Det var isynnerhet en af hennes patienter, en liten rosenkindad cherub, som vunnit hela hennes hjerta. Hvad hon gerna skulle velat smeka de der ljusa lockarne! Men hon vågade ej. — Den lilles stolta, lyckliga mamma stod ju bredvid och fäste sina forskande ögon på henne. — Och isskorpan satt fast, hårdt fast.

"Tycker inte fröken att lille Erik tagit sig betydligt på sista tiden?" sade hon med en öm blick på guldlockingen.

"Jo, jag tror det", svarade Elsa och betraktade granskande lille Erik med en min som om hon värderat en fårbog.

"Den människan har då inte ett spår af qvinnligt sinne och hjerta i sig!" tänkte den unga modern.

"Och fröken tycker ju att hans ben blifvit bättre?" tillade hon högt.

"Ja", sade Elsa med qväfd röst och skjutsade pojkens hastigt långt ifrån sig. — De kommo ju igen alla de der dumma tankarne och veka känslorna! Och de måste bort till hvad pris som helst.

"Hon är ju ett riktigt odjur", tänkte lille Eriks mamma. "Hu, jag tål ej sådana der otäcka, emanciperade qvinnor. Att ej ens ha hjerta för små barn, det är ofattligt!"

Elsa sprang ut i tamburen, slängde på sig kappan och den viga lilla herrhatten och så slog hon igen dörren efter sig med en otålig smäll, medan hon qväfde en snyftning. — Hvad var nu detta igen! Skulle hon då aldrig blifva en klok och förståndig människa! Skulle det aldrig bli kallt, lugnt och stilla inom henne? O, det skulle vara en sådan frid, en sådan hvila — och hon var trött, mycket trött.

Med en tung suck steg hon ut på gatan i vimlet. Ut, ut igen, från den ena till den andra, kall, tvär och oqvinnlig — ja, det sade alla.

Men en dugtig människa var hon, det kunde ej nekas, och slagit sig fram bra i verlden, hade hon gjort, underhöll både mor och bror med sina förtjenster, men det var då ingen konst för en varelse af den sorten att brottas med verlden — kall och lugn, inga konsiderationer, och oqvinnlig, förfärligt oqvinnlig, det såg man vid första ögonkastet.

1892.

En diplomat.

"Jag tillstår att jag inte fattar ditt sätt mot din man, Elvira lilla, ja, rent ut sagdt, jag kan inte gilla det."

Och fröken Lotten skakade allvarligt på hufvudet, bedröfvad att nödgas tillstå detta sorgliga faktum.

Elvira såg hastigt upp från den slocknande aftonbrasan, som hon med drömmande min blickat in i, medan dess sista fladdrande sken föll än här, än der på det lilla förmakets beqväma länstolar och färgrika draperier, för att till sist dö ut och lemna den höga lampan som ensam herre på täppan.

"Ja", sade hon och vände sig nästan motvilligt mot systemen, "kan du lära mig ett bättre, så vore jag tacksam. Men det fins tyvärr ingen användbar lärobok i den konstiga vetenskapen."

"Jag måste verkligen med sorg erkänna", fortfor Lotten, "att jag, då jag nu efter så många års frånvaro på nära håll sett ert hem, inte finner det vara hvad jag hoppats. Du kan nog förstå hur pinsamt det skall vara för mig med min grannliga natur att tala om det. Men jag anser det som en pligt."

"Ja, kära Lotten. — Men hvad är det då, som ligger dig så tungt på samvetet?"

"Jo, du disputerar ju jemt och ständigt med den stackars Henrik. Ni äro värre än gubbarne i riksdagen. — Och felet är ditt, min söta vän!"

"Mitt!" — Hon såg på systemen med en blandning af sorg och förvåning i blicken. — "Nåja", sade hon efter några sekunder med ett vemodigt leende, "jag borde ha förstått det."

"Tror du att jag skulle säga det, om jag inte måste?" — Och fröken Lotten strök sin röda, knotiga hand öfver ögonen som för att torka bort en tår. — "Men sanningen måste fram. — Det är en känd sak att det beror på hustrun hurudan tonen i familjen är. Och det förefaller mig verkligen ibland som om det riktigt roade dig att reta honom. — Nå, det kan då ingen undra på att han också *blir* retad. Karlarna äro aldrig några englar, allraminst i sina hem. — Men han är i alla fall en sådan präktig och snäll man, att det sannerligen kan förvåna en, att du blifvit sådan. Vet du, Annie Borg sade just åt mig häromdagen att du är den lyckligaste hustru hon känner."

"Jaså, är hon inte lycklig sjelf då, hon, som har en så älskvärd och vänlig man?"

"Älskvärd och vänlig! — Kära du, hvilka ovigtiga egenskaper, när det gäller en man! Henrik är en ovanligt duglig och ordentlig människa, som med själ och hjerta egnar sig åt sin familj, och det skulle jag tro är för mer. Annie Borgs man är en stackare, han, och då hjälper det inte mycket upp saken, om han är vänlig och älskvärd."

"Hm —"

"Hvad sa' du?"

"Ingenting."

"Jaså. Ja, för resten vet jag då inte att Henrik inte är älskvärd tillräckligt, ja, mer än som behöfs. Bara du ville låta bli att motsäga honom!"

"Men kära Lotten, kan du verkligen tro att jag skulle vilja ha annat än frid, om jag kunde hjälpa det. Åh, jag är så gränslöst trött vid allt bråk! Och", fortsatte fru Elvira och strök med en sorgsen blick det vågiga håret ur pannan — "nog måtte väl du minnas att jag aldrig tyckte om strid."

"Nå, men hvarför i Herrans namn bråkar du så med honom då?"

"Och du tror verkligen att jag, efter att ha varit gift i tio år, inte skulle ha lärt mig att behandla min man på lämpligaste sättet? — Nej, Lotten lilla, att ge hustrur goda råd, det kan sannerligen ingen annan än den, som sjelf försökt sig på det kallet."

"Åh, för att man inte är gift, är man väl ingen idiot heller. Man kan både se och tänka, det försäkrar jag."

"Men min vän, tag nu inte illa upp! Du förstår väl — Tyst, nu kommer Henrik. Jag hör hans steg i tamburen. — Vet du, det är så tråkigt att jag i dag måste tala vid honom om att doktorn sagt, att det är nödvändigt att lilla Lisa får gymnastik. Och hon är verkligen så klen och i behof af skötsel, att jag är riktigt orolig för henne. — Och så måste jag bedja honom om pengar till nya kläder åt lille Hans."

"Ja, allt det der måtte väl inte vara så svårt, om du bara framställer saken klart för honom och så ber honom vackert derom."

Elvira kunde ej låta bli att skratta.

"Ja, nog hörs det att du känner männen i grund", sade hon.

I det samma trädde mannen, byråchefen Videll, in i rummet med kraftiga steg. Han var lång och mager och hade ett energiskt drag kring munnen och en liffig, nästan orolig blick.

"Här låter muntert", sade han. "Jag trodde att det var barnen, som voro härinne, så lifligt föreföll det."

"Nej. Du brukar inte tycka om att de komma in i förmaket så här dags."

"Jag! Nå det var då en ny idé. Jag, som alltid tycker om att ha dem omkring mig. De små stackararne! Jag skall sjelf gå och hemta dem."

Och han gick hastigt in i barnkammaren.

"Ser du nu! Hvarför skulle du säga att han inte tycker om att ha dem här? Det är ju inte sannt, och det låter som om du inte tyckte honom vara en öm far", sade fröken Lotten förebrående.

Fru Elvira log endast ett outransakligt leende till svar.

Så kom mannen in med barnen, som glada och ifriga stormade fram till modren.

"Mamma, vi få vara här inne! Pappa har sagt att vi få vara här."

"Ja, söta barn, men då skola ni vara tysta och stilla."

"Gör mig den tjensten, min kära Elvira, och lägg inte för mycket band på deras barnsliga glädtighet! Tids nog kommer lifvets allvar till dem med tvång af alla slag."

Och husfadren suckade tungt som om han mer än de flesta fått känna på detta tvång.

Elvira satt tyst, medan hon sakta strök sin minste lille gosses ljuslockiga hufvud. Det var ett vackert litet barn med stora frågande ögon, som han vände mot fadren som om han skulle velat säga: "Hvad är det du menar nu?"

"Du säger ingenting", fortfor byråchefen. "Ja, jag vet nog att du tänker helt olika mot mig i detta. Men det får du ursäkta mig, min vän, att jag kommer att hålla på min åsigt och så vidt på mig beror se till att deras lifsglädje ej i förtid dämpas. Det tvång, som så ofta pålägges barnasjälen, det har dödat mycken energi och krossat mycket lefnadsmod — för att nu inte tala om hur skadligt det är i rent fysiskt hänseende."

"Apropos det", började hans fru och fingrade nervöst på sitt handarbete, som hon bredd ut på knäet, "apropos det, så har doktorn varit här i dag."

"Hvarför det? Har du skickat efter honom?"

"Nej visst inte. Men han var på sjukbesök i huset bredvid och tittade då in till oss med det samma, för att höra hur här stod till."

"Nå, hvad hade den plåsterprinsen att säga?"

"Jo, han — ja, han har så besynnerliga idéer ibland, som du vet."

"Nej, det vet jag visst inte. En ovanligt förständig karl."

"Ja, men den här gången var han verkligen konstig, det får jag säga. Han påstod att lilla Lisa är så klent bygd och att hennes ryggrad är sned, så att det skulle vara nödvändigt att hon i tid fick gymnastik. Jag kan inte se något fel på flickan, och den här moderna vurmen för gymnastik, tycker jag då är bara galenskap."

"Galenskap? Den mest enkla och sunda helsokur, som fins. Men det är så likt fruntimmerna. Ta in piller och mixturer, så att de bli som små vandrande apothek, det göra de. Men sunda, naturliga medel att stärka sin kropp med, det kalla de för galenskaper."

"Men bäste Henrik, då man jemt är sjuk och klen, hvad skall man ta sig till om inte använda de stärkande medel, som finnas att tillgå?" invände fröken Lotten i klagande ton.

"Man skulle ej vara sjuk och klen jemt, om man skötte sig förståndigt, lät apothekarn behålla sin smörja och försökte att tänka på något annat än sina nerver."

Lotten öppnade just munnen till svar, då hennes syster hastigt inföll:

"I alla händelser kan jag inte tycka att vår lilla Lisa behöfver använda gymnastik. Hon ser ju frisk ut som en ros."

Fröken Lotten spärrade upp ögonen och såg ut som ett frågetecken. Men det var ingen, som gaf akt på henne.

"Få se på flickan!" — Och fadren lyfte den lilla

spåda varelsen upp i sitt knä. Hennes gängliga kropp med det bleka, lilla ansigtet, ur hvilket ett par allvarliga ögon tittade fram, tydde på en svag helsa och ett alltför tidigt mognande förstånd. — "En ros. Ja, en hvit ros, en liten tynande hvit rosenknopp." — Och fadren strök smekande den bleka barnakinden. — "Det är för sorgligt, kära Elvira, att du har så liten blick för barnens befinnande. Det behöfs minsann att jag har ögonen med mig och tar reda på hvad som kan fattas dem. Flickan skall ha gymnastik, det är klart, det. Den gången högg doktorn inte i sten. Jag skall sjelf ta henne med mig till honom för att få riktigt reda på hur vi skola ställa det", förklarade herr byråchefen, satte ned den lilla flickan på golfvet och började gå hastigt af och an i rummet.

Lilla Lisa stod qvar och såg på honom helt tveksamt. Hon ville så gerna ha frågat hurudan den var, den der gymnastiken, som hon skulle ha, och hon skulle vilja veta om mamma fick följa med, ty eljest ville hon inte alls vara med om det. Men hon tordes ej fråga, när pappa såg så der allvarsam ut.

Och fru Elvira sydde så flitigt, men kastade då och då en glad och öm blick på lilla Lisas gestalt, som om denna just nu gjort henne en stor glädje — eller kanske var det en stor börda, som just nu blifvit lyftad från hennes hjerta.

Herr byråchefen fortfor att gå af och an, af och an. De stora pojkarne hade öppnat en liten frimärks-handel sinsemellan, som de med hviskande röster förde vid ett hörn af bordet. Och lille Hans hade krupit så tätt intill sin mamma, som han kunde komma och

satt och städade i hennes sykorg — på sitt vis. Moster Lotten stirrade än på den ena, än på den andra som om hon sett idel främlingar omkring sig.

Tystnaden blef riktigt tryckande, tyckte mamma och mumlade sakta, medan hon förde kolten, som hon sydde på, närmare lampan:

"Hvilka usla tyger de göra nu för tiden!"

"Hvad sa' du?"

Pappa stannade hastigt i sin promenad.

"Åh, jag sa' bara att det är så usla tyger de göra nu för tiden. De hålla aldrig", svarade Elvira och klippte med eftertryck bort en trasig bit på den lilla ärmen.

"Jag vet inte att tygerna äro sämre nu än förr. Det är för löjligt, det der sättet att klandra allting i ens egen tid och höja till skyarne allt, som fans i fars och mors dagar. På det hela taget gå vi framåt och det är högst få saker, som inte äro bättre nu än förr. Så när som på qvinnoemancipationen och influensan, vet jag inte något ondt af det, som hemsökt vårt tidevarf, som inte äfven fans i det förra. Litet galna ha menniskor varit i alla tider. På elfvahundratalet satte man ett kors på bröstet och traskade ut att eröfra det heliga landet, nu traskar man ut i verlden att eröfra den snöda mammon, och lyckas man, får man vanligtvis sedan en stjärna på bröstet. Hvar tid har sitt sätt. På sjuttonhundratalet pudrade qvinnorna sitt hår, knäppte på cittra, dansade menuett och pratade franska. I våra dagar pudra de endast karlarne, springa på föreläsningar och lektioner och tala politik och strindbergska."

Här tystnade pappa helt andtruten, men efter en stund fortsatte han som om det varit något han glömt: "Hvad nu särskildt tygerna beträffar, så fins det nu för tiden alldeles ypperliga klädesfabriker, men det fins naturligtvis också dåliga, så att konsten ligger i att se väl upp, då man köper, för att de ej skola lura på en något skräp. — Få se hvad det är du syr på! Du har väl låtit någon pomaderad bodadonis narra på dig någon uselhet, kan jag tro."

Det glimtade till litet i Elviras ögon, men hon svarade helt stilla och allvarsamt, i det hon visade den trasiga kolten för sin man:

"Det är det der blå klädet, som du köpte åt Hans i våras."

"Jaså — hm — Ja — hm — I våras! Och så kan du säga att det är dåligt, när en sådan liten slitvarg haft det ända sedan i våras, och det inte blifvit slut förr än nu."

"Åh, slut får det inte vara än. Han får allt ha det en tid, sen jag nu lappat och stoppat det så väl."

"Får jag se!" — Och herr byråchefen synade noga den lilla kolten. — "Tänker du verkligen låta din son gå klädd i en sådan dräkt? Inte ens vår vedsågåre vill ha sina barn så klädda."

"Ja, men han har inga andra, utom sina bästa, som han har på sig i dag."

"Har han inga andra? Hvarför har du inte skaffat honom några? Det är väl inte jag heller, som skall springa omkring och skaffa ihop kläder åt barnen."

"Nej men — jag tänkte — du sa' häromdagen att vi skulle spara."

"Ja visst sa' jag det, men har jag därför sagt att jag vill att mina barn skola undvara det nödvändigaste? Jag skall säga dig, min kära Elvira, att det är en ganska viktig sak att man inte låter sina barn gå alltför slarfvigt och illa klädda. De böra från sin tidigaste barndom vänja sig vid ordning och snygghet i allt, ja, vid att hålla sig uppe. — Jag kände i min barndom en pojke, förmögna föräldrars son för resten, men de läto honom gå trasigt och illa klädd. — Ja, han kom i svangen med gatpojkar, lika eleganta som han sjelf. Så började bättre pojkar sky honom. Och han lärde sig naturligtvis en massa oarter af sina såta stallbröder, fick ingen förmåga att hålla sig uppe — och så — kom han att stanna i samma slags krets, der han börjat sin bana. Det blef en hamnbuse af honom rätt och slätt. — Ja, det är en viktig sak, mycket viktig. — Och", tillade byråchefen efter en paus, "gå nu i morgon dag och köp tyg till en ny dräkt åt lille Hans. Min pojke behöfver, Gud ske lof, inte gå trasig och smutsig."

Och han klappade vänligt det lilla ljuslockiga hufvudet.

Men fru Elvira böjde sig djupt ned öfver sitt arbete, som om det just nu kräfde mycken uppmärksamhet.

"Det gläder mig riktigt, käre Henrik, att höra dina åsigtter i detta ämne. Det är fullkomligt mina egna. Som man är klädd, så blir man hädd!" inföll

fröken Lotten ifrigt och strök med välbehag plyschgarnityret på sin eleganta promenadklädning.

"Nej, ursäkta, jag kan deremot inte ha den äran att dela din åsigt. Jag ber att få göra anspråk på ett hyggligt bemötande, hur jag än är klädd", afbröt byråchefen och sträckte på sig i hela sin längd. — "Och hvad fruntimmernas lyxbegär och slöseri beträffar, anser jag det för en i hög grad olycklig och klandervärd sak. — Ja, lilla mamma", vände han sig till sin fru, "det var inte min afsigt att klandra dig för att du ville vara sparsam. Men hvad pojkarne kläder beträffar, är det ju en sak, hvars stora vikt du inte kan ha satt dig in i. Ser du, de små sakernas stora inflytande på det viktiga i lifvet, det är just det, som många ha så svårt att fatta. Och det kan man inte heller fordra, allraminst af dig, som ju inte haft tillfälle att se så mycket af lifvet."

Och härvid nickade han helt vänligt åt sin hustru, som log emot honom till hälften skälmaktigt, till hälften vemodigt.

"Nå pojkar", ropade han derpå, "kom hit och tala om hvad ni ha läst i skolan i dag!"

Frimärksintresset hade tydligen domnat, och de båda unga affärsmännen tillbragte nu i endrägt och sämja sin tid med att i djupaste obemärkthet stryka kraftiga kritstreck på moster Lottens fina klädning.

Axel, den äldste, såg upp på fadren med sina klara skälmaktiga ögon och med en blick, som tycktes vilja säga: "nu kommer något roligt."

"Jo", sade han, "vi ha haft tysk grammatik och —"

"Grammatik! Aldrig är det annat än grammatik! Den proppa de då i sig från perm till perm. Men sjelfva språket lära de sig minsann inte för det. Regler få de lära sig, så att de kunna spränga sina staccars små hjernor, och när de så gått igenom skolan, kunna de måhända läsa en tysk eller fransk bok — men tala språket! — Nej! Då stå de der och stamma och hacka och säga som den famöse profryttaren: "Je suis femme", i stället för: "J'ai faim." — Ja, så står det till med våra präktiga skolor nu för tiden", slutade byråchefen och stack händerna i fickorna med dyster min.

"Men inte tycker du väl att de voro bättre förr i världen", invände fröken Lotten.

"Jo, det voro de visst, det. I forna tider öfveranstängdes barnen åtminstone inte för det okloka pluggandets skull och den slutliga behållningen af kunskaper blef ändå i grund den samma — kanske inte så vidsträckt, men mycket gedignare — såsom ju det mesta var på den tiden."

"Kan inte pappa säga åt magistern, så slippa vi den odrägliga grammatikan?" inföll lille Nils, som ifrigt lyssnat till fadrens ord.

"Hm — åhjo, det kan väl hända att jag kommer att göra det någon gång. Men kom nu barn, så gå vi ut i salen och leka."

Barnen rusade jublande före fadren ut i salen, derifrån snart ett öronpinande buller tillkännagaf en ifrig lek.

"Man får — hm — man får höra så mycket här i världen, som man inte tänkt sig", sade Lotten.

Och denna gång glimmade en verklig tår i hennes öga.

"Ja, kära du", sade Elvira med ett skälmaktigt leende, "hvem kunde ha trott att jag skulle gå in i diplomatiska kåren på gamla dagar!"

"Och stiga högt i graderna till."

"Åh, ibland är det, som det kan — det är en rätt tröttsam bana."

"Men Elvira, då jag tänker på hurudan du var förr, kan jag inte fatta det här. Du, som var nästan löjligt rädd för all förställning!"

"Ja, det är jag nog i grund och botten än. Men det fins något, som är mig ännu mera dyrbart — barnens bästa."

"Ja, men de, just de — hur skola de en gång fatta ditt handlingssätt?"

"Jo, en gång skola de fatta det. — Men det kommer nog först en tid, en lång tid, då de ej skola förstå hvilket offer jag bragt dem."

"Men Elvira, tycker du det är rätt?"

"Nej." — Och nu var det i Elviras ögon, som tårar glimmade. — "Men det är ett vapen, den svages vapen."

"Då jag tänker på allt det här och så på dig och honom i er ungdom, blir det mig alltsammans så obegripligt."

"Ja, ser du, vi tappade en gång bort rätta sättet."

"Hvad är det ni sitta och tala om här i ensamheten?" sade byråchefen, i det han kom in, röd och varm efter leken, som barnen nu fingo fortsätta på egen hand.

"Vi talade om vår ungdom, din och min, Henrik", svarade Elvira med ett fuktigt skimmer i sina vackra ögon.

"Åh, gjorde ni det? Ja, hon var allt bra söt på den tiden, unga Elvira, eller hur Lotten?" — Och det kom ett vekt drag kring den eljest så stränga munnen. — "Var det något särskildt minne ni sysselsatte er med?"

"Vi talade bara om något, som jag tappade bort för länge, länge sedan — men som" — Och det vackra skimret i Elviras ögon blef starkare, det lyste upp hela hennes ansigte, i det hon hastigt såg upp på honom — "men som jag kanske en gång kan hitta rätt på igen i någon gammal gömma."

"Det tror jag inte. Fruntimmer ha en otrolig förmåga att låta saker spårlöst försvinna. Det är" — han hejdade sig, i det han uppfångade den vackra blicken i sin hustrus ögon. — "Men sök du!" fortfor han efter en minut. "Man hittar nog en hel mängd saker i gamla gömmor, om man bara vill göra sig besvär att söka riktigt. Det är derpå det beror."

Ut i världen.

Hon hade varit lite klen hela våren. Bleksoten, denna varulf, som tär på unga, glada sinnen, bleker blomstrande kinder och gör strålande ögon så matta, den hade kommit äfven till henne och hviskat i hennes öra sin gamla visa om, att ej allt i lifvet är så ljusst och gladt, som det ser ut genom ungdomens och helsans rosenfärgade glas.

Men pappa och mamma, som ej ville se färgerna förblekna på den blomma, de vårdat så omsorgsfullt, vände sig med oro till den lilla stadens skickligaste eskulap. Och han knackade, bultade och lyssnade både här och der på lilla Maria, och så fälde han sitt utslag.

Till vestkusten skulle hon! Bada salta bad, andas hafsluft, segla och för öfrigt roa sig och njuta af sällskapslifvet, ty man skall ej ha tråkigt, då man är borta och sköter sin helse! Det vinner man ingenting på, blir bara ängslig af det. Nej, hålla modet uppe och glömma att bleksot och klena nerver finnas till i världen!

Och så klappade han Maria i ryggen och sa' att hon "skulle vara god och komma hem med några pro-

cent mera jern i blodet, så skulle hon få se, att det var treffigare att lefva sedan."

Lilla Maria tyckte att det var en ofantligt klok doktor, hvars råd hon skulle försöka att samvetsgrant följa.

Så gjorde hon sig i ordning till den viktiga resan. Bland mängden af klädningar, hattar och otaliga plagg, som äro ovilkorligt nödvändiga för en badsejour, nedpackade hon äfven tusen glada förhoppningar och drömmar om en riktig glad tid, fylld af idel nya och ljusa erfarenheter och om en återkomst till det kära hemmet en solig höstdag, då hon, lycklig, frisk och stolt, skulle återvända från den stora världen, rik på erfarenhet och glada minnen. Hon såg sig sjelf dervid som en helt annan människa än den, som for bort. Hon kände på sig att hon skulle komma att växa.

Och så for hon, fin och ny från topp till tå, glad och väntansfull, men också litet vemodig. Ty visst var det svårt att skiljas från pappa, mamma och småsyskonen och från sin allra bästa vän, från Ida, ja — från Idas bror också.

De tre hade ju under åratat varit oskiljaktiga, "delat fröjder och sorger", som de brukade säga. Och ingen människa kunde fatta hvori sorgerna bestodo, men det visste de väl sjelfva; dock — det måste de medge, att gudomligt roligt hade de haft under dessa år. Idas bror var ju den lilla stadens skridskokung och dess förnämste dansör, och för öfrigt alltid upplagd för att ställa till något lifvadt.

Att Idas far bara hette Pettersson och var köpman, och att Marias far hade ett von framför sitt

namn och var häradshöfding, det var en bagatell, som ingen tänkte på.

Ja, der stodo de nu utanför kupén allesammans för att taga afsked. Mamma gaf sina sista tårdränkta råd och bad henne för all del sätta sjalen på sig, ty det blef nog kallt mot aftonen; pappa frågade för tjugonde gången, om hon placerat sin reskassa på säkert ställe, och om hon nu hade riktigt reda på namnet på den station, der hon skulle möta moster Augusta, som skulle taga hand om henne i sommar. Ty inte var det möjligt att mamma kunde fara från småsyskonen, och därför skulle moster bli hennes förkläde, och sämre kunde hon fått, tyckte pappa, ty moster öfverstinnan var alltid glad och trefflig och kände förfärligt mycket folk — och fint folk till.

Nu ringde stationsklockan. Ida, som med sin bror, unge Arvid, också var der, räckte Maria ännu en påse konfekt till de många, hon hade, småsyskonen ropade åt henne, att hon var en lycklig ost — och så bar de af!

Ut i verlden! Det föreföll Maria, som om hvart flåsande andetag, hon hörde från den framåtrusande ånghästen, ryckte henne längre framåt i lifvet än de lugna stegen i hemmet under månader och år fört henne. Svårt var det att skiljas! Blickarne ur tvenne par ögon följde henne envist med en vemodfull känsla. Ett par kärleksfulla, tårbesløjade modersögon, ett par mörka ögon, som i dag talat ett varmare språk ur ett eldigt ynglingahjerta, än de förr vågat.

Men ändå! Det var så förtjusande att få se sig om litet, få skaka af sig hvardagsdammet för en kort

tid, få pröfva något nytt i denna vexlande, innehållsrika och glada värld!

Skogar och ängar tycktes flyga förbi henne, glittrande i solskenet, prunkande i sommarfägring. Just sådan måste världen vara, tyckte hon, solljus och glad och rik på omvexling!

Det hade riktigt gjort henne sjuk, detta evigt enahanda derhemma. Hu, det var som ett stillastående vatten! Nej, man måste lefva, när man är ung! Och resa — det fann hon nu — det var ett utmärkt sätt att lefva. Sjelfva kupén, detta lilla madrasserade bo, som pappa med så mycket förakt kallat "en skakande kaffebrännare", var en liten förtjusande vrå för sig, en föreningslänk med den bullrande, rastlösa värld, som hon älskade på förhand.

Vid den bestämda stationen mötte hon moster, som var idel vänlighet, kysste henne och kallade henne "en liten vit ros, som snart skulle bli blomstrande och röd igen af havvets friska fläktar".

Det var ej utan att Maria var betydligt trött, då de äntligen kommo till målet för sin färd. Och det var väl därför, som den eleganta badorten såg så olika ut mot hvad hon tänkt sig. Hon kunde ej göra klart för sig hvare det bestod, men det föreföll henne egentligen, som om den ej vore så solig, glad och vidsträckt, som hon sett den i sina drömmar.

Men hur annorlunda såg ej allt ut dagen derpå mot genom trötthetens dimmiga glasögon! Glada morgonsol, som väckte henne till allt det nya, som nu skulle komma! Glittrande haf och friska vindar, som mötte hennes längtande sinne! Hvilken dag! Från

det ena till det andra! Maria hann knappt andas ut, än mindre tänka. Och så hvilken massa nya människor hon redan gjort bekantskap med! Moster presenterade henne till höger och venster:

"Min unga systerdotter, fröken von S. — — gör sin första lilla titt ut i världen."

Och fruarna klappade henne på kinden, logo så vänligt emot henne och hoppades att hon skulle bli god vän med deras döttrar.

Ja, det var verkligen som pappa sade — moster kände förfärligt mycket folk, och fint folk måste det också vara, ty långa titlar hade de och namn med både klingklang och guldklang. Men världen måtte ej vara så stor ändå, när här kunde mötas så många, som kände hvarann förut. Det föreföll Maria, som om den vore litet trängre än hon hade tänkt.

Många dagar dröjde det ej förrän nöjena voro i full gång. Maria var med om allt och njöt af allt. Alla dessa glada, snälla människor, som voro mosters vänner och hennes vänners vänner, voro outtröttliga i att göra upp planer till förströelser.

"Man måste något företaga sig på en sådan plats som denna, eljest dör man af ledsnad", sade de unga herrarne med en gäspning och sågo ut som om de kastats från nöjenas paradiset ut på en öde klippa i hafvet. Och de allra yngsta underlöjtnanterna, som i sjelfva verket aldrig haft så roligt sedan de för ett par år sedan lekte springlekar på skolgården till "Norra latin", ströko härvid sina mustascher med den mest genomtråkade och blaserade min.

"Ungdomen måste roa sig", sade mammorna

och logo dervid så godt mot sina älsklingar. "Ack, Herre Gud, man är ju ung bara en gång i lifvet!"

Och roade sig gjorde man! På förmiddagarne segelturer, bergsvandringar och lawntennispartier, på qvällarne dans och månskenspromenader. Det var riktigt svårt att hinna bada och dricka brunn.

Det var ovanligt mycket folk vid den fashionabla badorten och ofantligt många, som Maria aldrig märkte ens. Men i samma hus som hon bodde en ung flicka med sin mor, hvilka Maria ofta mötte. Den unga flickan såg så fin och söt ut, men hade ofta något så sorgset ooh trött i sin blick. Då Maria kom hem, upprymd och glad efter en fest, och såg sin granne lika blek och nedstämd som vanligt, undrade hon ofta hur man kunde se ut som om man hade tråkigt på en så gudomlig ort, der nöjena aflöste hvarandra. Så en dag kommo de att göra hvarandras bekantskap. Maria talade om *den* förtjusande utfärden och *den* hänförande soiréen och om hur himmelskt roligt här var i allmänhet. Så frågade hon sin nya bekantskap om hon ej tyckte så med. — "Nej, det kunde denna ej alls finna! Det var en förfärlig plats och hon önskade bara att hon väl vore hemma igen." — "Och nöjena?" — "Dem deltog hon ej i." — "Och alla de vänliga, glada, snälla människorna?" — "Dem tyckte hon ej alls voro vänliga. Hon kände dessutom så få och de, hon kände, hade sällan något roligt för sig."

"Kom och var med oss!" sade Maria.

"Nej, hon var ej den, som ville tränga sig på de förnäma. Det var hon för stolt till."

"De förnäma!" Det var ej utan att Maria tyckte

det var litet fint att räknas till dem. Det kom något nytt, omedvetet in i det sätt, hvarpå hon betraktade sin egen krets och alla dessa andra, som hon ej kände.

Hon frågade emellertid sina unga vänner, om de inte skulle kunna bedja "den der lilla, söta fröken Bergström deltaga i dagens utfärd".

Mina von L. rynkade på näsan och sade ingenting.

Den blonda Sophie mumlade något om "att man ej borde taga in några nya i sitt kotteri".

Och den stolta Ebba slog en knyck på nacken och sade, "att hon ej alls visste hvad herrskapet Bergströms var för slags folk. Och hon för sin del hade ej lust att sällskapa med kreti och pleti. På en sådan ort som denna fick man lof att vara mycket noga med hvilka personer man gjorde bekantskap!"

Ja, så talade man ej mer om den saken. Maria tyckte nog det var synd om lilla fröken Bergström, men hvad skulle hon göra åt det? Dessutom hade nog Ebba rätt, hon, som var så verldserfaren. "Man måste verkligen vara noga! Det är ens skyldighet mot sig själf!" Och Maria började känna sig som en mycket viktig liten personlighet med skyldigheter både mot sig sjelf och samhället. Hon började att se skrankor och gränser, som förut varit henne obekanta, och hon kände sig mycket tacksam mot en nådig Försyn och en elegant moster, som hindrat henne från det fatala ödet att umgås med kreti och pleti, att stå utanför de utvaldas krets.

En solig, vacker dag hade Marias kotteri företagit en vandring långt utåt de kala skären, der vågorna

slå högt mot klipporna och der en enslig, rödmålad fiskarstuga här och der talar sitt språk om försakelse och armod, om frihet och kraft, härdad genom tusen faror. I den muntraste sinnesstämning återvände den glada skaran. Kaffet, som de kokat derute på bergsklinten, hade varit tjockt som välling, men hvad gjorde det! Det passade så bra derute bland armod och brist. "Det var stämning i det", sade Amélie, och hon förstod den saken, ty hon var poetisk. Hon hade en gång skrivit ett "Ode till hafvet", som hade varit mycket nära att bli intaget i Idun. "Det var kläm i det poemet", försäkrade löjtnant Z., som fått låna det af sin syster, hvilken åter fått Amélies tillåtelse att läsa det i djupaste, största hemlighet. Och det kunde *han* bedöma, ty då det led bortemot småtimmarna i en glad kamratkrets, började han att tala på vers. I dag var han äfven vid ett briljant, ett riktigt hjerteröfvande lynne, påstodo de unga damerna.

"Fröken von S.", ropade han åt Maria, "är fröken nu ej längre nöjd med att vi alla, frökens trogna lifvakt, sucka i bojer vid frökens fötter, måste fröken ha ännu fler offer? Se på ynglingen derborta, han bär visserligen den mest inkarnerade civilfiskprägel, men han tycks ha god smak ändå, ty han kan ej taga sina bodbetjentsögon ifrån fröken."

Alla flickorna skrattade och Maria tittade rodnande upp.

Der framför henne stod Arvid, vännen från hemorten, med de mörka ögonen strålande af glädje och vänskap! Eller var det måhända en ännu varmare känsla? Med ett par steg stod han vid Marias sida,

skakade hjertligt hennes hand, helsade från de hemma-
varande, frågade hur hon mådde, hur hon trifes och
om hon ej längtade hem — allt i ett andetag.

Maria stod som bedöfvad. Nog var hon glad att
se barndomsvännen, men ändå önskade hon honom
långt bort från denna krets, önskade att hon ej träffat
honom just nu, kände sig så främmande för honom
som aldrig förr.

"Tack, jag har blifvit mycket friskare", mumlade
hon och sökte lösgöra sin hand ur det fasta greppet.
"Och — vi ha mycket roligt här, så jag längtar just
inte. Men — men jag kan ej låta flickorna vänta —
så — ursäkta!"

Och borta var hon, midt inne i den glada, bull-
rande, brokiga skaran.

"Hvem var det? Söta du, jag är så nyfiken!"

"Den der oförsynte, unge individen, som rusade
på fröken, har jag minsann lust att klämma efter!"

"Men säg då hvem det var! Han såg ju riktigt
bra ut, och dödligt kär i dig, Mia lilla, det kan man
se på hundra stegs afstånd!"

Och Maria rodnade och stammade, att han var
från hennes födelsestad och bror till en hennes barn-
domsväninna.

"Hvad han hette?"

"Jo — Pe — Pettersson."

"Ååh! — hvad han var?"

"Jo, han hjälper sin far i affären."

"Affär!" sade löjtnant L., "praktigt yrke, osar
pengar på långt håll."

Men långt borta bland klipporna stod Arvid kvar

ännu med sänkt hufvud och sorgsen blick, drömmande om den Mia, han skilts från och den han återsett. Hvad var det, som kommit emellan dem? Hvilken förtrollning hade gripit den trofasta lilla vän, han trodde sig ha skilts ifrån? Hade hon förlorat sitt hjerta till någon af de unga sprätthökarne hon var i sällskap med? Måhända! Men därför behöfde hon ej undvika honom. De hade intet lofvat hvarandra. — Plötsligt rann det honom i minnet ord, som han ofta hört, men aldrig riktigt tänkt på förr. "Verlden är en sirén", tycktes en välbekant gammal stämma hviska i hans öra, "och hon bedårar äfven ädla sinnen, men blott för en tid, min son, blott för en tid!" Och han kände sig åter stark i hoppet. "Blott för en tid!" ljöd det alltjemt i hans öra.

* * *

Dagarna flögo fram. Nöjena aflöste hvarandra. Arvid och Maria möttes då och då, vexlade några ord och kände sig ömsesidigt pinade af allt det främmande som kommit emellan dem. Och flickorna skämtade med henne om hennes "afdankade beundrare". Hon började känna sig riktigt förbittrad på Arvid, som kommit dit liksom enkom för att störa hennes glädje. Det föreföll henne, som om hon efter hans ditkomst ej längre satt så säkert i sadeln. Och det var nog ej så osant, det.

"Har du hört", sade Sophie till Ebba, "hon lär ha varit riktigt intim med den der unga bodmenniskan — daglig gäst i hennes hem — och nu ser hon ej åt honom en gång, det kallar jag för tarfligt."

"Ja, har han dugt åt henne förr, kan han väl göra det nu med. Hon är väl inte så rar heller, fast hon är rätt näpen."

Och fruar och friherrinnor sutto i rader utmed väggarna och åsågo de ungas dans en afton. Arvid dansade med Maria. Han hade föresatt sig att ej bry sig om alla de "förnäma gässen" i qväll, och hon — kunde ju ej säga nej.

"Det påstås", sade friherrinnan K., "att det der unga paret är förlofvadt."

"Omöjligt", sade fru B. "Jag har aldrig sett dem tillsammans förr."

"Jo, det lär ha varit afgjordt länge. Men det tillstår jag, att inte talar det till hennes fördel, att hon till den grad negligerar honom."

"Negligerar honom? Ja, söta du, när någon ser det, ja, då har hon allt hellre en skoek med löjtnanter ikring sig, men i hemlighet ... så ...!"

"Hvad säger du ... i hemlighet?"

"Jaha, min Amélie kom öfver dem härom qvällen, då de stodo bakom badhuset och tryckte hvarandras händer, och lilla fröken blef både blek och röd och visste ej hvart hon skulle se."

"Min Gud, hvilken liten inpiskad intrigant! Jag skall säga åt mina flickor, att de ej bli alltför intima med henne."

"Men om hon verkligen är förlofvad med honom?"

"Det tror inte jag, ty, då hon härom dagen spelade lawn-tennis med de andra ungdomarne, gick han förbi och helsade, och hon såg knappt åt honom, höjde bara litet på ögonbrynen, det var allt."

"Ja, inte undrar jag på om flickan ej vill ha honom, han hör ju ej alls till hennes krets."

"Nej, naturligtvis inte, "lika barn leka bäst", och grefvinnan C., född Jönsson, höjde stolt på sina välformade axlar.

"Det skulle ej förvåna mig om den flickan stötte lyckan ifrån sig. Den unge mannen lär vara mycket rik."

"Åh, är det möjligt! Men hvarför håller han sig undan så mycket?" Och friherrinnan K. kastade en tankfull blick på sina fyra oförsörjda döttrar.

* * *

Stackars lilla Maria! Hon roade sig duktigt, det skref hon hem i hvarje bref, men — det fans äfven bittra droppar i fröjdebägaren. Det var en förunderlig oro, som bemäktigat sig henne. Hon tänkte så ofta på "hvad folk skulle säga", och hon pinades vid tanken på att det kanske fans de, som klandrade henne, och njöt vid tanken på dem, som afundades henne. Hur olika allt var mot förr! Men Gud, hvilket barn hon då varit! Hon log ett leende fullt af medömkan med sig sjelf vid tanken på hur föga hon känt världen och hvad som verkligen är af vigt deri. Hon hade ju aldrig tänkt på att hålla sig uppe, att taga vara på sin värdighet, och att hon hade skyldigheter mot sig sjelf och sin ställning. Allt detta visste hennes nya vänner så väl. Ja, verldserfarenhet, det var en stor skatt, och hon var glad att nu — om ock sent — få förvärfva den! "Hennes ställning" — hon riktigt sträckte på sig i känslan af att ega en sådan. Den

känslan var väl värd några offer — och till dem räknade hon i djupet af sitt hjerta det att ej få införa Arvid i "kotteriet". Ja, det kunde nu ej hjälpas! Hon skulle i alla fall ej velat afstå från lyckan att tillhöra detta. Det värsta var att hon på sista tiden tyckt sig se att han börjat vara tillsammans med de der simpla, slamsiga flickorna Blom. Bevars, hon ämnade visst ej lägga sig i med hvilka han sällskapade. Men att han just skulle välja de der människorna, det gjorde henne ondt, isynnerhet då hon tänkte på hans syster Ida, den präktiga flickan.

Och Arvid, han gjorde också sin lilla erfarenhet i lifvet, men han fann den ej så väl värd att förvärfva, hur dyrköpt den än var. Det fans stunder, då de der orden "blott för en tid" ej hade minsta förmåga att trösta honom, och då han kände sig så bitter i sitt sinne både mot den, som fordom endast väckt ljusa tankar hos honom och mot den verld, som så kan förtrolla sina stackars offer med sina vrångbilder af hvad som är verkligt stort och smått i lifvet. Det fans också stunder, då han skulle velat gifva mycket för ett par klingande löjtnantssporrar, en elegant hållning och en osviklig förmåga att konversera om ingenting, stunder då han med en viss sympati lyssnade till flickorna Bloms utgjutelser.

"De ä' något till morska, de der, ska jag säga! Alldeles som om annat folk ej vore människor också!"

"Ja, och hur de kunna sitta så andäktigt och höra på morgonbönen hvarenda dag, och sedan uppträda som om de vore skapade af annat slag, än vi, stackars varelser, det är mer än jag kan fatta!"

"Ja, vet du, jag säger ej något om, att de ej vilja göra bekantskap med sådana som fröknarna Andersson, som se så rysligt simpla ut, dem skulle ej heller jag vilja vara med, men att de ska' hålla sig för goda för allt annat hyggligt folk, det retar mig!"

Och förtretad såg hon ut, den lilla fröken. Men hvar och en har ju svårigheter att bära i sin ställning. Ja, det visste nu ingen bättre än Maria med sin nyvunna verldskänedom.

* * *

Innan man visste ordet af, var terminen slut och alla dessa nyförvärfvade vänner togo farväl af hvarann med kyssar och blommor, djupa bugningar, tacksägelse- och vänskapsbetygelser, förstulna, varma handtryckningar och glödande, vemodiga blickar ur tårade ögon.

Och från ångbåtens däck såg man snart den vackra badorten försvinna med en känsla af saknad, men ock af lättnad. Hvar var den nu, denna jäsande partianda, denna starka uppfattning af ens egen stora vigt och värde? Borta! Man var åter en bland millioner, en obemärkt länk i den stora kedjan. — Och friherrinnan K. frågade fröken Bergström hur hon trifts i sommar, och fröken Blom hjälpte fröken Andersson att ordna sina blombuketter.

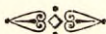
Och Maria vände åter till fädernehemmet, rik på erfarenhet, det kände hon. Men hon var ej så säker på att hon hade vuxit — det var snarare som om hon blifvit mindre och lumpnare än förr. Stort och smått här i verlden — det tumlade om i hennes hjerna. Hon hade tyckt sig veta det så väl der borta vid badorten,

men för hvarje dag i hemmet blef det henne oklarare, och för hvarje gång hon återsåg Arvids sorgsna förebrående ögon, kände hon allt tydligare, att ingenting i världen var så ringa och obetydligt som just hon sjelf.

Så, en dag, då de gingo ensamma i den stora trädgården der hemma, frågade Arvid, hur hon egentligen hade trifts der borta vid badorten.

Och Maria blickade upp med tårar i ögonen och sade, "att hon var glad att vara hemma igen. Hon hade varit så stygg derborta, hon begrep ej sjelf hvad som kommit åt henne."

"Ja", sade Arvid och fattade hennes händer, "det är skönt att vara hemma igen! Och trollen gripa nog ofta små barn, som gå ensamma ut i skogen, men de behålla dem blott för en tid. Var lugn, lilla Mia, det var — blott för en tid."

Drömmar.

Man drömmer så mycket i ungdomen, och Eva, den blonda, täcka, lilla Eva, hade drömt mer än de flesta. Nu var den första ungdomen öfver, och hon drömde alltjemt. Drömde om så mycket godt och ädelt, som hon skulle uträtta — så snart hon fick tillfälle dertill, drömde om så mycken lycka, som skulle falla på hennes lott — så snart någon kom och erbjöd henne den. Och medan hon drömde höll lifvet på att gå förbi henne, det vexlande, händelserika, framåtbrusande lifvet, som hon endast då och då, nästan som en främling, deltog i. Som en främling — ja, det föreföll hon i så mycket. Det var egentligen i den ljusa framtid, som skulle komma, som hon kände sig hemmastadd.

Hon var till och med främmande för de idéer, som hennes jemnåriga gingo och närde, och som de yppade för henne någon gång i en skymningsstund, medan mamma hvilade middag och flickorna slagit sig ned i hennes lilla rum, det näpna lilla krypin, som syster Agnes och vännerna styrt ut så elegant med solfjädrar, grässtrån och träskor, "för att hon åtminstone skulle ha något, som såg snyggt ut der, ty Eva själf brydde sig ju aldrig om sådant, hon var alltid så

likgiltig, hon". Ja, det var ingen som visste, att det var i ett annat hem, ett hem, omhvarfadt af solljus och poesi, som hon styrde och stälde.

Hon tänkte på det lilla hemmet just nu, så hon hörde knappast hvad flickorna pratade om, der de slagit sig till ro i hennes lilla vrå.

Hon vaknade vid ett lifligt utrop af Minna Alm:

"Han! nej, är han förlofvad?"

"Hvilken?" frågade Eva.

"Hörde du inte? Jo, löjtnant Lindman, du vet, han vid grenadiererna. Jag undrar just hvad Lilly skall säga om det, hon, som var så dödligt kär i honom."

"Stackars" — började Eva.

"Åh, stackra henne inte, det är väl ej så farligt heller! Hon får väl snart en ny flamma. Han var nog hvarken den första eller sista."

"Nej, är Lilly verkligen en så flyktig och otäck varelse?"

"Åh", skrattade Minna, "det är väl inte så otäckt. En och annan flamma ha vi väl haft lite hvar. Och när de så gå bort och förlofva sig med andra, hvad skall man göra, om inte trösta sig!"

"Ja", sade Ellen, som läste all den nyaste literaturen, för att lära känna sin tid, "det är endast i de gamla "miss"-romanerna, som man lefver och dör för en enda, stor, allt uppslukande kärlek. I verkligheten blir man kär, därför att man är ung och har eldiga känslor, och så faller tycket på den, som kommer i ens väg, och försvinner han, kan man väl inte bli en

isklump för det. Han var väl inte den enda karl på jorden heller!"

"Nej, men han var kanske den ädlaste man funnit på sin väg, och den som väckt det bästa inom en till lif."

"O, du heliga enfald! Ja, nog hörs det att du aldrig varit kär! Tror du att det är i de ädlaste man går och förälskar sig? Säg då lika väl i de tråkigaste."

"Du talar så styggt!" Och Eva fick gråten i halsen. "Du drifver gäck med det heligaste, det vackraste i lifvet. Det är just du, som ej känner till hvad du talar om. Kärleken, den sanna, verkliga kärleken, den är grundad på beundran, och den varar för evigt."

"O, så vackert!" skrattade Ellen. "Men för att ej göra mig sämre än jag är, vill jag tillstå, att jag nog tror att man kan älska så der hyggligt och beständigt sedan man väl är gift. — Men förut! Ja, då måste man ju försöka lite här och der."

Eva sprang upp, purpurrod af harm.

"Jaså, och hvad slags karl tror du det är, som vill ha en flicka, som gått och varit förälskad litet här och der? Det är riktigt..."

"Söta du, förifra dig inte! En flicka behöfver väl inte sitta stilla och tråka ut sig i väntan på att någon karl en gång i tiden kanhända skall i nåder välja henne. Nej, vet du, lite flirtation förut skadar inte. Det är snarare nyttigt."

"Jag vill inte höra på dina simpla åsigter! Det ädlaste, det bästa, det som kan höja oss" — Eva fann ej ord mer, utan rusade ut ur rummet med ögonen fulla af tårar.

Ja, så var det ju alltid! Det var ej värddt att blanda sina åsigter med andras. Flickor ha ibland så galna idéer. — Fast det var kanske mest för att reta henne, som de yttrade sig så der styggt ibland. Ty i grund och botten kunde de nog ej tänka som de talade! — Och så skakade Eva af sig det obehagliga intrycket och väfde åter in sig i sina ljusa, leende fantasier.

Drömmar, som med smekande hand drogo henne med sig från verkligheten liksom från en gråmulen, ointressant tafla ut till ett fagert landskap med soliga ängar och susande skogar. Drömmar, i hvilka hon uträttade allt det ädla och goda, som hon ej hann med i verkligheten.

Men medan hon drömde flögo dagarne fram och verkligheten tog snabba steg framåt, förbi henne, som gick och väntade. Der hann så mycket att växa upp ikring henne under tiden, nya känslor, nya tankar, nya uppfattningar af lifvet — och nya fullvuxna ungdomar.

Allt detta tycktes henne så egendomligt ibland. Hon gick der med en hel verld af slumrande känslor inom sig, som endast väntade på en vårvind för att vakna till lif, och då, först då tyckte hon att hennes ungdom skulle begynna — och så, innan hon visste ordet af, stod der en hel krets af unga, som hon nyss sett i kolt, och som nu liksom bådo henne maka åt sig, ty nu var turen deras, och hennes ungdom var förbi.

Förbi — kunde det vara förbi, som hon alltjemt gick och väntade på, som aldrig hade kommit? Att

lefva helt och fullt, med hvarje fiber af sin varelse njuta af tillvarons lycka, att i handling utföra allt det ädla, hvaraf hon så visst kände sig vara mäktig, det var ju ungdomslif! — Förbi? — Omöjligt!

Men det var ej utan att hon ibland fick en liten vänlig vink om att det ej var så omöjligt. Ja, det hände allt att lilla syster Agnes gaf henne den vinken ganska tydligt.

Lilla Agnes hade också vuxit i fatt henne, och det med en sådan fart, att Eva ibland tyckte att hon kommit långt förbi henne med ens. Men förfärligt prosaisk var hon, det var då säkert. Hon hade ett sätt att taga fatt i verkligheten och begagna sig af den, hurudan den än var, på ett lugnt och praktiskt vis, som ofta nästan stötte Eva.

Det började så småningom blanda sig vemod och hopplöshet i drömmarnes förr så soliga skimmer. Det föreföll henne som om hon med hvar dag som gick blef mer och mer främmande för det lif, som rörde sig ikring henne. Hon längtade att komma ifrån det till något nytt, hvad som helst, blott en förändring.

Så kom våren med bråk och besvär, med längtan och hopp, med resplaner och skiljsmessor. Eva for med sina föräldrar ut till landet, till deras lilla sommarvilla, som låg så täckt inbäddad mellan björk och gran vid den glittrande saltsjöviken.

Härute kastar stockholmaren bort all den tyngande barlast, som han går och bär på der inne i staden. I den susande, doftande skogen försvinna de små, trånga tankarne, som gjort hans sinne så sjukligt och fattigt som en qvaf kammare. Derute på den soliga, skum-

mande vågen, der blåsa friska, glada fläktar bort näringsbekymmer, arbetströtthet, jägtande oro och ifver. Dit skynda alla så feberaktigt, så ifrigt, som gällde det att blifva qvitt en svår dröm.

Eva hade längtat under brådskande, oroliga vårdagar dit ut till friska vindar och grönskande ängar. Hon hade längtat till skogen, den höga, susande skogen med lysande solstrimmor här och der mellan trädens skugga och med ensliga lockande stigar. Hon trodde att tankarne skulle få en gladare färgton derute, långt bort från allt det, som störde och pinade henne. Förgäfves, oro och vemod följde henne.

Men så småningom började hon märka att det dock fans någon, som för en stund kunde rycka henne ur detta döfvande vemod, någon, som åter kom henne att känna sig ung och glad.

Han kom som en frisk, lifgifvande vind, men han kom också så olik allt hvad hon satt upp för sig som typen af "ädel manlighet och storslaget, upphöjdt sinne-lag," som hon brukade säga för sig sjelf.

"Han är en tarflig, prosaisk natur", sade hon åt syster Agnes. "Han riktigt retar mig."

"Åh, jag tycker du håller bra till godo med honom, jag. Ni skrattade ju så att taket kunnat lyfta sig sist han var här."

"Åhja, han är rätt tokrolig, men simpel, förfärligt simpel."

"Hm!" sade Agnes. "Det märks då inte på dig att du tycker det?"

Den qvällen föresatte Eva sig att, om han kom på besök, så skulle hon minsann vara allvarsam och

värdig och ej låta narra sig att skratta åt hans galenskap.

Jo riktigt, der kom han gående mellan björkarne i qväll också. Han fann det tydligen ensligt på sin lilla villa der borta på andra sidan udden.

"God afton!" och hans glada, rödlätta ansigte riktigt strålade af belåtenhet, då han lyfte på hatten för de båda unga flickorna på verandan.

"Ska vi inte ta en tur på sjön? Det är ju det härligaste väder."

Och innan flickorna hann att betänka sig voro de redan nere i båten och läto ro sig utåt fjärden af honom, den glade häradshöfdingen, som ryckte alla med sig, då han fick en idé i sitt hufvud.

"Hvarför sitter fröken Eva och filosoferar och ser så djupsinnig ut? Hvad drömmer fröken om?"

"Jag drömmer inte; jag tänker."

"Jaså, det var skada det, för det är i allmänhet det dummaste man kan ta sig för."

"En sådan idé! Hvarför säger ni så?"

"Derför att det är sant. Se på folk, som tänker mycket, se de ej alltid ut som om de gingo och buro på en tung börda? Det är deras tankar, som tynga dem, stackare."

"Nej, tala ej på det viset! En man, som ej när stora och ädla tankar, är ingen man, endast en pojke. Jag är säker om att häradshöfdingen tänker på — på mycket."

"Nej då, på så litet som möjligt." Och hans glädtiga, bullrande skratt klingade öfver sjön. "Det är ej värdt att göra lifvet tråkigare än det är. Lefve

glädjen, och bevara oss från tanketyngd och tankevåntan!" Och han viftade med åran i luften, så att vattendropparne yrde åt alla håll, och Agnes började med skämtsam stränghet banna honom, för att han stänkte ned hennes klädning.

"Fins ej försoning, strålande Valhalla, blåögde Balder, tar du ingen bot?" utropade härads höfdingen och föll på knä framför henne med det lifligaste uttryck af ånger och den mest lifsfarliga glömska af den osäkra botten hvarpå han befann sig.

"Jo, jo, jag förlåter, bara ni inte dränker oss som kattor!"

"Tack, ädla tröstarinna, min själ känner åter ett himmelskt lugn."

"Ja, men *vi* kunna ej vara lugna på detta sätt!" ropade Agnes förskräckt, medan båten tog kraftiga öfverhalningar, då han nu raskt försatte sig i en bekvämare ställning.

"Tänk om vi hade fallit i!" sade Eva.

"Då hade jag naturligtvis vågat lifvet för att rädda er."

"Ni hade ej kunnat rädda mer än en. Hvilken?"

"Nej!" och han tog på sig sin ynkeligaste min, "ställ nu ej sådana der samvetsfrågor på en stackare! Vi ha minsann talat tillräckligt med allvar i afton. Det kan räcka för en vecka minst. — Och dessutom går jag och bär på en spritt språngande nyhet från staden, och som jag ännu ej fått afberda mig . . . Det riktigt tär på min lifstråd!"

"Är det en förlofning?" sade Agnes.

"Ja, naturligtvis, då det är en nyhet, som kan

intressera damer. Det var ej svårt att räkna ut det, men gissa nu hvilka offren äro. Det är kanske litet svårare."

"Åhnej, säg oss hvilka det är."

Och nu började en ifrig och skämtsam öfvertalning, som slutligen kröntes med framgång. Hela förlofningshistorien berättades från början till slut. Hvad han sagt, och hvad hon sagt, hvilkendera som var kär, och hvilken som inte var det, hur mycket pengar hon hade och hur stora skulder han drogs med, allt ondt, som de gjort i sin dar och alla egenskaper, som prydde dem och som just skulle bidra till deras ömsesidiga olycka.

"Ja", slutade han, "nu vet ni hvad folk säger, men jag, Edvard Ljung, säger: åh prat, det är bara afundsjuka alltsammans. Hvarför skulle de ej bli lyckliga, två unga hyggliga menniskor!"

"Men . . ."

"Inga men! Hvarför skall man alltid kraxa olycka som en korp! Man har inte roligare än man gör sig. Låt oss ta' lifvet gladt!"

Och han log så glädtigt mot Eva, att hon måste le tillbaka och glömma alla sina invändningar och föresatser.

"Och hvarför skulle vi för öfrigt se allting i så mörka färger och göra upp svårigheter, som ej finnas? Min tro är, att halfva menniskoslägtet lider af en mycket svår sjuk: inbillade bekymmer."

"O, men det fins ju så mycken sorg och olycka i lifvet, just därför att det ibland skulle kunna finnas så gränslöst mycken lycka, om det blott fick."

"Jag är rädd, att det der är för inveckladt för min enkla fattningsgåfva. Jag tycker att lifvet är treffligt, jag, och trifs bra på denna planeten, och jag önskar att alla måtte göra detsamma. Jag vet just ej hvad man skall begära mer af den här inrättningen. Bara man har mat och dryck och så lite treffligt sällskapslif på köpet, ja, hvad kan man då mer önska!"

"Åhjo, något mer kunde man väl begära."

"Ja, ser ni, med treffligt sällskapslif menar jag goda maka, goda barn, goda vänner, trogna grannar och mera sådant."

"Och det är ni så säker på att få?"

"Hm . . . ja, det är jag." Och han såg henne rakt i ögonen med en glad, vänlig blick. "Jag har redan fått trogna grannar, och allt det andra kommer nog lätt sedan."

Eva rodnade och fick i en hast så mycket att beställa med styret, medan Agnes inföll:

"Nu ha vi väl filosoferat tillräckligt och kunna börja att tala förstånd igen. Häradshöfding Ljung, ni måste berätta för oss hvad Lilly Bergner, som var med på ångbåten, hade att förtälja."

"Kallar ni det att tala förstånd, fröken Agnes?"

"Nej, det är då visst och sant!" och Agnes lockade de andra att deltaga i hennes smittosamt glada skratt.

Och så under skämt och skratt foro de sakta hemåt och tillbaka till verandan, der pappa och mamma väntade.

Ja, han var verkligen som en frisk vind, en vind, som ryckte Eva upp ur hennes dåsighet.

Under skämt och skratt gick också hela sommaren. Mellan de ljusa björkstammarne på den lilla gångstigen, som ledde från häradshöfdingens villa till deras, kom han hvarje afton gående. Det dröjde ej länge förr än Eva upptäckte, att han kom väntad, efterlängtat, att hela dagen egentligen var en enda väntan på den stund, då han skulle synas deruppe i backen.

Ja, det dröjde ej länge förr än hon fick klart för sig, hvad denna längtan egentligen betydde. Det hade då kommit, detta okända, underbara, som hon gått och drömt om, men det kom med oro och bäfvan! Det kom så olikt allt hvad hon tänkt sig!

Hvar voro alla de stora, ädla tankar, som de skulle utbyta, alla de högstämda känslor, som mellan deras själar skulle bygga en bro af sympati? Ack, han egde nog ej en gång dessa skatter! Det var hans glada friska väsen, hans manligt käck utseende, hon hade förälskat sig i. Det var därför att han kom just då, när hennes känslor voro så mottagliga för intryck. Hon riktigt skämdes för sig sjelf. Mot sin vilja hade hon svikit sina idealer, men hon skulle kämpa emot, hon skulle ej låta sig öfvervinnas af denna tarfliga känsla! Hon började i minnet upprepa för sig sjelf alla sina forna grundsatser, nästan som en straffpredikan.

Så kom det med ens för henne, — tänk, om han skulle fria! — Han hade verkligen sett på henne så mycket de sista dagarne, och, — ja, — der funnos tusen små bevis, men så små naturligtvis, att endast hon märkt dem.

Men ack — deras känslor voro ju intet att bygga

ett äktenskap på! Hon visste ju så väl hur det skulle vara, det hade hon tänkt på och talat om i åratal. Nej, detta måste förhindras, hon skulle kämpa emot! — Och hon kämpade, som om det gäلت att utplåna en skötesynd, kämpade för illusionerna gentemot verkligheten.

Aftonen derpå, när han skulle komma, smög hon sig ut i skogen, hon hade ej lugn nog ännu för att träffa honom.

Och så — der, just der uppsökte han henne, sade att det var så tråkigt i staden, och att han längtade så till eftermiddagen, då han fick komma ut till landet, ty, inte sant, de hade haft bra treffligt tillsammans i sommar, och ännu återstod en liten bit, som de skulle försöka att göra så lifvad som möjligt. Ja, det vill säga, det berodde nu på henne, det. Skulle hon inte kunna, ville hon inte? "Fröken Eva, kan vi inte hoppa öfver preludierna och . . ." den hederlige härads-höfdingen var om möjligt rödare än vanligt, och Eva reste sig upp, blek och darrande.

Nu förstod hon hvad som skulle komma, och hvad hon till hvad pris som helst måste undvika i dag. Hon var ju ej alls på det klara med sig sjelf, hennes strid var ej utkämpad än. Hon måste hindra att det kom i dag, måste undvika att vara ensam med honom just nu!

"Hvar är Agnes? Har ni sett henne? Ska' vi ej söka upp henne?" Och så bar det af hemåt, som om det gäلت att undfly en fara, och härads-höfdingen följde, röd och förvirrad.

Dagen derpå bad Eva sina föräldrar att hon skulle

få fara bort på ett par dagar och besöka en väninna. Hon hade lofvat henne att komma hela sommaren, men hon hade varit så drumlig och oföretagsam, nu skulle det dock bli af, om hon fick. Ja, visst fick hon.

Så for hon. Hon kände att hon behöfde komma bort, ej träffa honom på en tid, för att vinna klarhet och se om det dock i grund och botten var en känsla, som hon skulle kunna bygga på. Hur lycklig hon skulle vara, om hon fick öfverlemna sig deråt lugnt, utan samvetsförebråelser, utan jemförelser med hvad det borde vara! Hur lycklig, om hon ändtligen skulle få lefva för en enda, få ett eget hem att sträfva i! Det ville mycket grubbel och lång tid till för henne att få sina känslor klara för sig liksom ett tydligt och fullgiltigt dokument, ty det är med känslorna som med sensitiva blad, de draga ihop sig och förändra utseende, då man tager på dem.

Men efter ett par veckors vistelse hos sin vän återkom Eva till hemmet, glad och lugn i ett fattadt beslut, förhoppningsfull och ifrig att, också hon, få smaka lyckan i verklighetens värld.

"Du har varit länge borta, kära barn", sade mamma vid hemkomsten. "Och", tillade hon med viktig min, "här ha skett stora förändringar under din frånvaro."

"Hvad då?"

"Ja, det är bäst att Agnes får tala om det sjelf."

"Agnes? Hvad är det med henne?"

"Jo . . . det är", sade Agnes helt stammande, medan hon ifrig plockade bort små vissna blad från en blomkruka i fönstret.

"Nå?"

"Jo", nu kom det hastigt och tvärt, "jag har gått och förlofvat mig."

"Du!" Hon höll på att tillägga "också", men hejdade sig. "Käraste lilla Agnes! — Men så säg mig då med hvem?" Och Evas ansigte strålade af deltagande glädje.

"Med häradshöfdingen."

"Häradshöfdingen?!"

"Ja, Edvard Ljung, det kan du väl begripa."

Eva stod stel och orörlig som en bildstod. Det föreföll henne som om någon slagit henne hårdt, smärtsamt, nästan till döds, men som om hon just nu ej borde låta någon märka det, och sedan få gå bort och dö i tysthet. Det blef med ens så svart ikring henne, och modrens och systemens gestalter tycktes henne sväfva fram och tillbaka i töcknet.

"Nå, skall du ej gratulera Agnes, kära barn?" Det var modrens röst, och den ljud så underlig för henne, som långt, långt fjerran ifrån.

"Jo", frampressade Eva. Hon kände att hon måste hålla sig uppe, måste säga något, men hvad, det visste hon ej.

"Ja, Eva är väl ej nöjd, kan jag tro, du har aldrig tyckt om honom, det vet jag nog, och du tycks ej ens anse honom värd att blifva din svåger. Du skall förstås ha en riktig romanhjelte, prydd med de allra högsta fullkomligheter, men sådana är det ondt om, så det är allt bäst att du skyndar dig!" Och Agnes slog en knyck på nacken och gick ut ur rummet med hela stoltheten hos en nyförlofvad ung dam.

"Men Eva då, hvad kommer det åt dig? Du är

dig ej alls lik. Att ej vara vänligare mot den kära lilla Agnes! Det är väl ej möjligt att du kan känna det svårt, att hon före dig har . . ."

"Åh, mamma!" Eva ryggade till förskräckt. Så sköt hon sakta undan modren, gick in i sitt rum och stängde dörren. Bara få bli ensam, få dölja sig för allas blickar, det var hennes enda rediga tanke!

Hon kastade sig på sängen och rullade sig af och an, medan hon vred händerna och sakta, oupphörligt mumlade: "Det var hon, — det var inte jag, det var hon — det var inte jag!"

Och så kom kampen med sig sjelf, den förfärliga striden att öfvervinna sin sorg. Det var ej blott att finna sig i att vandra den mörka, ensliga väg, som nu låg framför henne, och som nyss förefallit henne så solljus och glad, det var ej blott att lefva, fast det kändes så dödt inom henne, det var också att unna system sin lycka, som striden gälde. Hon stred och bad, hon kämpade under tårar och förtviflan. Och medan hennes hjerta qved inom henne under de qval, som hon pålade sig, ljöd det åter och åter för hennes öron som en meningslös refräng, som hon ej kunde blifva qvitt: "Jeg tænkte, Legen den skulde gaa op i de graanende Dage."

Hon snyftade sig slutligen till ro med en känsla af tröst vid tanken att få somna och glömma för en stund och en känsla af bäfvan för att vakna.

Men ute på verandan stod det nyförlofvade paret och tittade helt reglementariskt på månen.

"Jaså, du tror inte att din syster var riktigt belåten."

"Åh, Eva är inte lätt att tillfredsställa. Hon är så full af idéer. Derfor får hon väl gå der till slut och trösta sig i ensamheten med sina idealer."

"Ja", tog den nybakade fästmannen i helt ifrigt, "hon är sannerligen difficile! Jag vet ej hvem som skall vara god nog åt henne. Att jag inte duger, det vet jag nog."

"Du! — Det är ju ej fråga om dig, annat än som svåger. Och därför är det också bra löjligt att göra sådan affär af att ni ej förstå er på hvarandra."

"Ja, ja, det har du rätt i." Och häradshöfdingen vände sig bort, för att dölja att han just nu var rödare än vanligt.

"Ja se, Eva har då alltid varit så konstig och fullproppad med idéer om ädelhet och mannakraft och en allt uppslukande och förädlade kärlek. — Nåja, hon kan gerna behålla sina drömmar, bara hon ej missunnar mig verkligheten."

"Ja, drömmarne får man nog behålla, men verkligheten glider en vanligtvis ur händerna", sade häradshöfdingen med en sakta suck och blickade ut öfver sjön, som just nu blef så svart och dystert, medan månen gick i moln.

Så slog han armen om sin fästmöes lif, drog henne in i den upplysta matsalen och sade skrattande: "Nej, låt oss ej mer tala om drömmier, vi ha nog af verkligheten!"

En tafla.

Farbror Mathias skulle köpa sig en tafla, en fin tafla. Det hade han råd till. Den skulle sitta på salongsväggen i hans nya våning, och därför skulle det vara en riktig, veritabel oljefärgstafla.

"Ty vi ha gått framåt i bildning och konstsinne", sade farbror, och stack tummarne i västens ärmhål, "och man pryder inte sina salongsväggar med oljetryck numera, dem flyttar man allt in i hvardagsrummet och sängkammaren. Ja, vi ha gått betydligt framåt, och jag har följt med min tid!"

Tänk, att farbror Mathias skulle köpa sig en tafla, en fin salongstafla!

Skulle han välja en sådan der nymodern impressionisttafla, di kallar, som man ej vet hvad som är upp eller ned på? Eller skulle han välja en Susanna eller något annat oanständigt fruntimmer, som, med respekt sagdt, är barfota ända upp till halsen? Eller skulle han välja en hederlig, välmålad tafla, som man kan betrakta på hur nära håll som helst?

Men farbror bara smålog. Han visste nog hvad han skulle välja, han, eller rättare sagdt, han visste nog hvem, som skulle välja för honom. Ty han var

inte så dum, så han lät lura sig på varor! Köpte han en häst, så tog han veterinären med sig, som synade den, och köpte han vin, så bad han sin vän, den gamle afskedade och utfattige löjtnanten, komma med och smaka ut det. "Hvar och en är mest hemma i sitt yrke", det var en af farbrors vishetsregler.

Derför hade han också bedt en artist, en verklig artistmålare, som han lärt känna i Par Bricol, en glad och munter ture, att han skulle gifva honom ett godt råd. Han ville offra så der omkring tvåhundra kronor. "Kunde han för det få någon bra tafla på Konstföreningen? En tafla, som ej såg för liten ut på hans salongsvägg?"

Jo, artisten trodde att han kunde få det. Och så gingo de dit tillsammans för att se och beskåda.

Landskap var lämpligast, tyckte farbror, ty af dem får man mycket större för billigare pris. "Och för resten, figurer, det tröttnar man vid! Hos bror Pettersson har di en, som står och räfsar hö, en riktigt modern en. Hon skuggar med handen för ögonen, och man blir då ordentligt utledsen af att se henne stå så der år ut och år in."

Den der artisten var en präktig karl. Han letade rätt på ett riktigt bra landskap åt farbror för etthundrasjuttiofem kronor, och lagom stort var det och vacker ram hade det också. Det var ljust och vackert, tyckte farbror, mycket, mycket ljusare än oljetrycken, och det var nog som det skulle vara, det."

Det enda, som var litet tråkigt, var att det såg så groft ut på nära håll, och det skulle nog ej morsgumman tycka om. Men hon förstod sig då inte en

smul på konst, hon hade ej följt med sin tid, hon, stackare!

Men farbror tyckte om taflan. Det var något eget med den! Han blef så glad, då han såg på den, och så kom han att tänka på den der soliga skogsbacken, der han lekt som pojke — jaha, ja — det var längesen det nu!

Artisterna sade att det var sol i taflan, stämning i den. Och att den var målad af en mycket förhoppningsfull ung målarinna, ehuru hon ännu ej var så känd, men hon skulle nog bli det med tiden.

Jaha, — "stämning — förhoppningsfull" — han skulle tala om allt det der för morsgumman, så fick hon väl finna sig i att den ej var så fin att ta på.

Så gick han hemåt, glad och belåten, som man är, då man fattat ett viktigt beslut.

På vägen mötte han bror Pettersson. Nå, nu skulle han minsann få höra att farbror Mathias tänkte köpa sig en tafla. Bror Pettersson behöfde ej vräka sig öfver att vara ensam konstvän, inte! Och hans fruntimmer med höräfsan, den var man nu led åt. Nej, tacka vet jag landskap!

"Åh katten, skall du köpa dig en tafla!" Och bror Pettersson stannade midt i snöslasket af idel förvåning. "Och landskap! Hör du, hur mycket tänker du ge för det?"

Farbror nämnde summan. Bror Pettersson såg fundersam ut. Det började reta farbror. Trodde han kanske att han, farbror Mathias, ej hade råd till det?

"Jo, gudbevars! Nej, saken var den att han hade fått en idé, en ypperlig idé. Hvarför skulle bror gå

och ge ut hundrasjuttiofem kronor i onödan för en tafla, då han kunde få en till skänks, och det en riktigt fin ändå!"

"Till skänks! Hvad ville det säga? Tänkte bror Pettersson ge bort fruntimret med höräfsan? Hade han börjat tröttna vid den sjelf?"

"Nej, nej visst inte! Det var inte han, det var hans lilla Louise, som skulle ge bror den."

"Lilla Louise! Hvarför i Herrans namn?"

"Jo, se hon målar, och det riktigt ändå. Hon har gått en liten tid hos en artist och lärt sig, så nu kan hon det. Och det är inte småsaker till taflor, som hon målar. Riktiga salongstaflor! Ja, bror skall sjelf få se. Bror, som har följt med sin tid, skall nog förstå att det är riktigt finfina saker. Och se, nu kom jag på den idén, att om bror ville vara så älskvärd och ta emot en af hennes taflor, skulle det vara en sådan glädje för henne."

"Är det riktig oljefärg?" sade farbror.

"Riktig! Visst fan är det det! Det känns på lukten, då hon håller på med det."

"Ja, då skall jag gå och se på dem", sade farbror Mathias.

"Ja, lilla Louise, hon skall då bli så glad åt att få ge dig en af dem. Hon har ett kärleksfullt sinne, den flickan, och det gör henne riktigt lycklig att få skänka bort sina taflor åt höger och venster. Och mig skulle det också gläda. När jag tänker på hur snäll du varit mot flickan! Du är ju hennes gudfar, vet jag — och en silfversked gaf du henne som barn också. Ja, som sagdt, mig skulle det verkligen gläda!

Och för dig kan det ej vara annat än en vinst, för, ser du, en snygg ram kan du få för en fyrti, femti kronor, och då har du minst hundra-tjugufem kronor i ren inbesparing."

Ja, det tyckte farbror inte var så tokigt. Hundratjugufem kronor är inte att förakta, det kan man få mycket treffligt för.

"Om jag skulle ge dig ett råd", sade bror Pettersson helt fundersamt, "så tror jag att jag skulle föreslå att du valde en merin. Ja, du, som också är konst-älskare, vet väl att det är så di kallar sjötaflor. Ser du, haf, det heter mer, och merin, det är haf i smått, det."

Åhja, bror Pettersson behöfde inte morska sig med sina kunskaper! Farbror hade allt följt med sin tid, han också.

Ja, det visste bror Pettersson. Det var därför det skulle vara en sådan glädje för honom, om hans Louises tafra kom på farbrors salongsvägg. Och se, de här merinerna, dem tyckte nu bror Pettersson för sin del att hon gjorde bäst.

Ja, det tyckte farbror med, då han fick se dem.

För resten kunde hon måla alla sorter. Ja, det var en märkvärdig flicka! Farbror hade trott att det skulle gå åt en hel lifstid att måla så mycket tafra, som hon redan hunnit med, unga barnet.

"Ja", sade bror Pettersson, "vi ha gifvit henne en god uppfostran. Alla de talanger, som man fordrar af en bildad flicka nu för tiden, dem har hon fått lära sig."

"Min Emma har inte hunnit än, hon är ju bara

fjorton år, men minsann skall inte hon få lära't hon med!" sade farbror och snöt sig af rörelse. "Det är en vacker talang!"

Ja, så skulle man välja! "Merinerna" voro bäst. Och farbror valde den, som han tyckte han kunde se vågorna tydligast på. Men blå var den. "Ovanligt blå, min kära flicka!"

"Ja, se farbror, det är ju hafvet, riktiga hafvet, och inte sådant vatten, som man ser invid Stockholm. Och det är blått, nästan blåare än man kan måla det. Se, jag har gjort till min uppgift att troget följa naturen."

"Ja visst, ja visst, det är så det skall vara. Ja, vi lefva i en framåtskridandets tid!"

Och så kom Louises marin in i en präktig ram och upp på farbrors salongsvägg. Morsgumman brydde sig inte om att den var grof att ta på, och att man ej borde se på den på nära håll, ty hon fann det så rörande att lilla Louise sjelf hade målat den och skänkt den åt sin gudfar.

Ja, der satt den nu i farbrors salong. Och slägt och vänner kommo i rader och sågo och beundrade. Jag kom också och såg och — undrade. "Var det vågor? Jo, visst! Så dum man kan vara! Jag tyckte först att det såg ut som blåa träskifvor. Och det der hvita? Jaså, det är ett segel, och inte en papperslapp, som fastnat på taflan! Jaha, ja det är bra gjordt, riktigt nätt gjordt."

Jag fick också se den der andra taflan, som farbror Mathias först hade funderat på.

Farbror besökte Konstföreningen af idel konstsinne

så der omkring två gånger om året, och frampå värsidan en gång gick han dit och då följde jag med honom.

"Jaså, den hänger kvar ännu", sa farbror och pekade på den förkastade. "Den var inte bättre än så!"

Ja, den hängde kvar ännu. Solstrålarne skimrade ännu genom träden i skogsbacken, ännu föllo de som dallrande guldflooder på gräs och mossar, och på ängen derborta åt sidan låg solskenet så gladt, så färgrikt som en väfnad af luft och ljus. — Det var en underlig tafla. Den lockade mig oupphörligt tillbaka till sig, såsom våren lockar ut till skog och äng, såsom tankekarne locka till sommarens och ungdomens rika minnen, såsom allt ljust och gladt i lifvet lockar det trånande sinnet.

Det var en underlig tafla! Ljus och glad var den. "Alldeles för ljus", sade farbror, det hade han funnit nu — "och det var nog därför den hängde kvar der än. Taflor ska' inte vara så der ljusa. Gå upp och se på museum! Har du varit i — Holländska skolan? Jag var der häromdagen, jag", sa farbror, "och di ä' mörka, mycket mörka. Och holländska taflor äro fina, de, ser du!"

Men den förkastade taflan med sin vårstämning lockade mig alltjemt, och så satte jag mig på soffan midt emot den och lät farbror traska omkring på egen hand.

Var det vårsolen, som trängde in genom fönstret bakom mig, var det solens skimmer på taflan framför mig, eller var det alla ljusa vårminnen, den väckte, som verkade så på tankar och sinne? — Sakta, sakta

domnade de bort! — De ensliga gestalter, som vandrade omkring och andaktsfullt hviskande beskådade konstverken, gledo som dimmor förbi min syn. Ramarnes blänkande guldränder skimrade svagt framför mig. Var det solstrålar i en skogsbacke eller var det — —?

* * *

I djupa skogen vandrade jag, i skogen med dallrande solskensstrimmor på mossar och gräs. Fåglarne sjöngo der sina jublande toner om ungdom och vår, och vid mina fötter doftade liljekonvaljens nyutslagna klockor.

Framför mig fladdrade något ljust, så lätt, så luftigt som en flyende fröjd, som man vill gripa. Den väckte min längtan, min brinnande ifver att följa den, finna den. Framåt skyndade jag genom dälдер och snår — och der, der skogen glesnade och den i solskenen badande ängen skyntade fram, der fann jag den! Nu såg jag tydligt dess gestalt, nu visste jag hvem det var.

Ungdomens rika förhoppningar! Vårliga drömmar, unga, segerrika tankar!

"Vill du följa mig?" sade hon. "Vill du se hvilka skatter jag öser ut, och vill du se hur fiender stjåla dem?"

Jag fattade hennes hand, som vinkade, lockade. Men — hvad var det? — I ett nu var hon försvunnen, skogen, ängen, allt försvann!

Framför mig låg en gata. Den tycktes mig så välbekant, dystert och smutsigt. En ung flicka skyn-

dade den raskt framåt, med målarskrin i hand och med hatten så käckt skjuten tillbaka öfver den lilla, trotsiga luggen. Och ögonen — åh, nu kände jag igen dem! Det var hennes, min väns från skogen, det var ungdomsförhoppningarnas glada, ljusa blick.

Jag följde henne. Inom några ögonblick voro vi uppe i en stor målarateljé. Ljust och luftigt var der; färgrika draperier, hvita byster och så en skog af stafflier. Och hvilket sorl!

Modiga unga, glada ansigten, jag såg er allesammans! Konstnärsdrömmar, skönhetskärlek, jag såg er glöda i så mången blick! Sprittande lefnadslust, jag såg din tjufpojksmin!

"Godmorgon Thora! Här ha vi modell, som du ger! Det är något för en kolorist, det, skulle jag tro!"

"O, så fint!" och Thoras ögon strålade. "Man riktigt frossar i färg!"

Modiga, trägna arbete, som öfvervann hinder och svårigheter, konstnärseld, som låg som solsken deröfver, jag såg det alltsammans!

"Se på Thoras skiss, det blir något, det! Uppfattning, hvasa? Och fint i färgen, sen!"

Ljusa ungdomsförhoppningars genius från den soliga skogen, jag såg dig kringsväfva henne! Hvad hviskade du i hennes öra? Du talade om ett lif i det skönas tjänst, om träget arbete, men dock så kärt, om framåtskridande, om utveckling, om resor i konstens hemland, om medgång och ära. Du hviskade om det lilla, enkla fädernehemmet långt bort i fjerran, om hur mödans lön der rikligen skulle gälda hvarje offer, som bragts, om hur välståndets gyllene flod skulle från

konstens rika land af henne föras åter till hemmets låga dörr. —

Men hvart för du mig, förhoppningarnas genius? — Bland ungdom, skönhet och lyx. Jag ser en festlig sal, blommor och ljus, siden, sammet och ljufva leenden. Unga ögon, som ännu sett så litet af verlden, blaserade, trötta ögon, som sett för mycket af den.

Det var en brokig samling. Der talades så vidt och bredt om dagens tusende frågor, der talades så högtidligt, så viktigt om ett litet samhällens tusen små nyheter. Der frågades blott för att fråga och der svarades blott för att svara.

"Tänk", sade en gammal fru, "hvad ungdomen roar sig nu för tiden! Det är annat än i mina unga dar, det. Man rider, man åker skridsko och kälke, man målar!"

"Målar fröken?" sade en ung man.

"Ja", hörde jag en mjuk, klangfull röst svara. — Hvem var det? Jaså hon, flickan med den glada, modiga blicken, Thora.

Ja, visst målar hon! Jag glömde att jag var en osynlig drömgubbe, och ropade högt: "Ja, visst, ja visst!" Men ingen hörde mig.

Hvad var det, hvad var det, som öfverröstade mig, som susade för mina öron, som klangen af många klockor? Var det en jubelsång, var det en sorgesång? Jag vet det ej. "Vi med, vi med, alla, alla måla vi!" Det klingade, det växte, det ökades. Hvar kom det ifrån? — Från den ljusa kretsen der, som såg ut som en blomsterkrans, i hvitt, i rose och i blått? — Ja, derifrån var det! Det klingade, det växte, det ökades.

Det hvimlade för mina ögon, och till slut såg jag endast ett oändligt chaos af hvitt, af rose och af blått, ur hvilket Thoras ögon blickade fram, undrande, förskräckta, såsom den hungrande blickar, då han ser skaror af lekande barn kasta lyra med bröststycket, hvarefter han gripit.

Så försvann det alltsammans.

Åter var jag på en atelier. Liten och enkel var den. En ensam qvinna satt framför staffliet. Det var hon igen, det var Thora.

Konstnärsglöd, hvar är du, finnes du här än? — Jo, du lefver här som förr, men inte glad som förr, inte segerrik som förr! Mod och ifver, du följer ju än det trägna arbetet! Men bäfvan och trötthet, som nu skymta fram ibland, hvar kommo ni ifrån?

Dock nu log hon så gladt, flickan med den ljusa blicken. Hon drog med lätt hand de sista penseldragen på sin tafla, steg tillbaka och betraktade den, plirande med ögonen. Så nickade hon helt nöjd emot den, tog ned den från dess plats med beslutsam min — och i ett nu voro både hon och jag och taflan långt derifrån — på Konstföreningen.

Och folket gick och kom, och många såg den ej alls, taflan som bar med sig ut i verlden den dolda sagan om hopp och mod, som lefver ännu ett bäfvande lif, fast utan näring.

Och konstnärerna gingo förbi den, nickade och sade: "det der kan bli något, om hon får komma ut."

"Komma ut!" Thora smålog halft vemodigt, halft förhoppningsfullt. "Ja, om denna blir såld och många till efter den."

Och farbror Mathias kom och såg den och drömde en stund framför den om sina barnaårs lekplats och om hvad effekt taflan skulle göra på hans salongsvägg. — Men det var bara för en kort stund.

Vidare, vidare fördes jag af drömmen, långt bort till fjerran trakter. Ensam och öfvergifven var jag. Hon, som skymtat framför mig i solljuset i den fagra skogen, hon hade öfvergifvit mig. Långa, tröttsamma vägar gick jag öfver öde hedar och dystra skogar.

Äntligen fann jag en enslig hydda, der jag gick in. Tystnaden tycktes ha glömt sig qvar derinne bland de vid sina handarbeten sysslände qvinnorna. En af dem såg upp med en trött, frågande blick. Det var ett gammalt ansigte, i förtid gammalt, såsom dens blir, som stridt, kämpat — och lidit nederlag.

Hvem var det? Jag såg det ansigtet förr. Såg det med glädtigt mod och hopp, med beslutsamhet och kraft i hvarje drag. Och den handen, som nu förde nålen så flitigt, så trött, så modlöst — åh, nu mins jag, jag har sett den föra penseln en gång så lätt, så kraftigt, så bestämdt som fågeln lyfter vingen, som skall bära honom till friare rymder.

Hvar var penseln nu och paletten, och hvar var du, förhoppningarnas genius?

Jag fick ej svar. Något hårdt slog mig på armen. Det var en tafla med en blå sjö af trähårda vågor, som föll ned på mig. Nej, det var —

* * *

Jag slog upp ögonen. — Så tokigt! Jag var ju ej alls i någon enslig stuga. Jag var i ett konstens

tempel, i den gamla välbekanta Konstföreningen. Någon hade säkert knuffat till mig på armen.

Så djupt man kan sofva och så galet man kan drömma! Fantasier, svärmerier midt på blanka förmiddagen — på Konstföreningen!

Hoppas att ingen märkt min ifriga konstdyrkan här i min mörka vrå! Farbror Mathias har gått sin väg, gått hem för att vederqvicka sig vid åsynen af lilla Louises "merin".

Men der gå två unga konstnärer. De ha säkert sett mig i Morfei armar, ty de se på mig och skratta. Så muntra de se ut! Ja, det är ett gladt lif de föra i det skönas tjänst, hyllade af en konstälskande allmänhet.

Lyckliga varelses, skratta ni gerna på min bekostnad! Blotta tanken på ert rika, glada lif gör mig godt in i själen.

Ty det är ju ett gladt lif — i början! Och det är ju rikt — på förhoppningar!

1891.

Gemensamt.

Vintersolen tittade så gladt in genom de höga fönstren, den blänkte här och der som en klar skimrande strimma på de eleganta valnötsmöblerna, den stannade liksom med välbehag på toilettbordets rika silfverpyrdnader och på de breda jernsängarnes messingsknoppar. Den göt sitt skimmer kring en smärt qvinnogestalt och strödde sin rika glans på ett mörklockigt välfriseradt litet hufvud, som drömmande böjde sig ned och tycktes så omedvetet om den vackra tafla solen just nu målade ikring henne.

Det var en annan målning, som fäste hennes blickar och intresse. En liten miniatyrbild, infattad i en medaljong, som hon höll i handen. Den hade öppnat sig af sig sjelf, då hon skulle lägga in den nu på morgonen, sedan den prydt hennes hals på supén i går qväll.

Hur underbart de ögonen blickade emot henne ur medaljongens ram! Så välbekanta och dock så främmande! Det föreföll henne så länge, länge sedan hon såg dem. — Löjligt! — Hon såg dem ju dagligen. Såg dem midtemot sig vid bordet, trötta, retliga, nervösa, såg dem, då hon kom och begärde penningar till hus-

hållet, förvånade, förargade, utpinade, såg dem — ja, på det hela taget såg hon dem just ej mycket annat än vid bordet och då hon begärde penningar. Och så ibland kunde hon se dem just som i går qväll, glada och modiga — en svag reflex af hvad som fordom varit — men det var bara när han slog sig lös någon gång bland vänner och kamrater — det var ej i hvardagslag.

En tår föll på porträttet i hennes hand. Det kom ett sådant vemod öfver henne, en sådan längtan efter att åter få se den der glada, vänliga blicken, som hon nästan hunnit glömma under årens lopp. Det kändes som om hon förlorat en stor skatt, som hon en gång egt. Det kändes som om hon blifvit främmande för en, som en gång varit henne en mycket kär vän. — Främmande! — Hur kunde ett så löjligt uttryck falla henne in! De två, som blifvit allt för hvarandra — hvad skulle ha skiljt dem åt! De voro ju hvarandras första och enda kärlek! Åtminstone hade de öfvertygat både andra och sig sjelfva derom.

Hur väl hon mindes allt, sin rika ungdomslycka och sina förhoppningar! Det drog förbi henne som en skimrande hägring alltsammans, der hon nu sjunkit ned i soffan alltjemt med det lilla porträttet i handen.

Hur väl hon mindes hans glada skämtsamma väsen, mindes deras ungdomliga, svärmiska samtal, då — för länge, länge sedan — innan de ens vågat säga hvarann hur de voro allt för hvarandra.

En gång hade de tillsammans gått ut till skogen en tidig vårdag, då snön ännu låg kvar här och der och små gråa dufna sippor tvekande stucko upp sina

hufvuden ur tufvorna. Hur glada de hade varit, hur de sprungit omkring som yra barn, täflande att plocka dessa vårens förstlingar! Hur begärligt de inandats den lifgifvande doft, som ligger som en känsla af aningsfull, kommande lycka i vårluften. Och hans ögon hade strålat af ungdomsmod och hopp, då han log mot den för vårsolens kyss vaknande skogen.

"Så ville jag lefva mitt lif bland friska vårvindar, just så som skogen står här i dag med lif och kraft inom sig, med så mycket att ännu arbeta och verka till mognadens stund, med solsken ikring sig och med blommor — ja blommorna, dem ville jag mottaga af dig!" hade han sagt, då hon stannade framför honom med sin bukett af sippor, och glad blickade upp i hans unga, inspirerade ansigte.

Och så hade han fästat hennes sippor vid sitt bröst och sakta tryckt hennes hand. Men så hade de rodnande sett bort begge två och tegat, ty han kunde ju ej, fick ej än tala om hvad som låg honom på hjertat. Och vårens sångkör uppstämde sin jublande sång och tog vid den melodi, som de börjat, men ej vågat fortsätta.

Den sommaren, som sedan kom, hade förflutit som en kort solbelyst dröm. De voro så vissa på hvarann, så lyckliga i hoppet, och deras kärlek var så ljuf, så oberörd af allt jordiskt, som en vacker saga, som endast de och ingen annan ännu hört.

Hvarje afton kom han till villan der hennes föräldrar bodde, men om förmiddagarne arbetade han, läste och pluggade för brinnande lifvet. På hösten tog

han sin examen. Och så vågade han då ändtligen uttala hvad hans ögon så länge sagt henne.

Det var en qväll i skymningen, kort efter sedan de flyttat in till staden. Hon satt der ensam i den gamla soffan i modrens arbetsrum, satt och drömde på sitt vanliga bekymmerslösa, fantastiska och obestämda flicksätt. Så kom han, så glad som en segrande hjälte. Han berättade om sin lyckligt genomgångna examen, om hur han nu kunde våga att tala med henne om framtiden, framtiden vid hennes sida. Hur varmt han bad om lyckan ur hennes hand och hur ödmjukt han tog emot den! Hur förhoppningsfullt han talade om hur de två skulle hand i hand möta hvad lifvet hade att bjuda dem, hur sorger och brist skulle bli lätta att fördraga, ty de skulle ju vara två om att bära allt. Försaka — det skulle de nog få, ty han hade ju endast en obetydlig lott att bjuda henne, men han hoppades att hon skulle finna sig deri i början. Det skulle bli hans högsta sträfvan att med tiden skapa åt henne ett sådant hem, som hon var van vid, rikt och beqvämt, en präktig ram till den vackra interiör, de skulle måla derinom.

Så lycklig, så förhoppningsfull hon hade känt sig, då hon svarade: "Med dig skall jag känna mig rik äfven i armod och brist. Och vet du, jag är riktigt glad öfver att du ej är en gammal, tråkig, penningdryg menniska, utan att vi få sträfva tillsammans och för hvarandra, det är just det, som är lyckan, förstår du ej det!"

Men när de för föräldrarne berättade om sin unga lycka, hade fadren blott sagt:

"Det der kunde ni ha spart med några år. Skall man gifta sig — och det är väl er mening med allt det här, kan jag tro — så skall man också ha något att gifta sig på. Man underhåller ej en familj med solsken och vackert väder, det vet jag bäst." Och han stack händerna i fickorna med en resignerad och ändå dryg min, som ville han säga, "det kostar, men så är jag man för att kunna bestå det också".

"Men käre gubben", invände mamma, "nu när Erik har tagit sin examen, får han ju den der platsen, som han har löfte om, och fast den ej är stor, är det väl tillräckligt att börja med. Och de älska ju hvarann så —"

"Älska! När fattigdomen kommer in genom dörren, flyger kärleken ut genom fönstret."

"Pappa vet inte hvad kärlek är, när pappa kan tala på det viset!"

"Jaså, du tror det, min flicka", smålog fadren. "Nå, det gör det samma, men jag vet hvad lifvet är, och jag vet också hvad arbete och penningbekymmer är."

"Men", sade Erik, och hans trohjertade ögon glänste af ungdomlig tro på sig sjelf, "hela mitt lif skall blifva en sträfvan att skydda henne för brist och försakelser, och fastän jag ej har mycket att bjuda henne på nu, har jag godt hopp om att få extra arbete, och . . ."

"Ja, ja, det är godt och väl, men, ser du, Anna är ingen rik flicka och ändå van vid att lefva som om hon vore det, ty Gud ske lof, mitt arbete har alltid förskaffat de mina en bekymmersfri tillvaro."

"Men pappa, jag skall försaka och arbeta! Jag

bryr mig hvarken om nöjen eller granna kläder, bara vi få hvarann!"

"Ja, mitt kära barn", sade mamma och knäppte ihop sina hvita, juvelprydda händer öfver sin moderna sidenklädning, der hon satt tillbakalutad i sin hvilstol, "det är den gemensamma sträfvan, som bygger den äktenskapliga lyckan. Hustruns sträfvan i hemmet är lika vigtig, som mannens utom detsamma."

Pappa fick ett anfall af hosta, men han sade intet.

"Hvad sa' du, min vän?"

"Ingenting, ingenting, jag fick bara luft i vrångstrupen."

"Emellertid", sade mamma, "vore det grymt att ej låta dem få hvarann, då de älska hvarandra så högt. Det vore helt enkelt att sköfla deras lif. Den första ungdomskärleken är den enda sanna och den glömmer man aldrig!" Och mamma torkade bort en tår ur ögat med spetsnäsduken.

Anna flög henne om halsen och sade att hon var den raraste, bästa mamma på jorden och att hon åtminstone förstod henne.

Och mamma tog henne i famn och sade att *hon* ej kunde vara grym mot sin kära flicka. Inte visste hon heller hvad de hade att vänta på. Anna var ju tjugu år. De kunde gerna förlofva sig nu och eklatera det med det första. — Kusin Gerda var bara nitton år, hon, och redan förlofvad. "Och", tillade hon med en blick på fadrens breda rygg i fönstersmygen, "jag skall nog tala väl vid pappa, så att han ger en liten nått bosättning."

Och mamma talte och pappa gaf. Men *när* han

gaf, så fick det aldrig vara något knussel, det tålte han ej. Derför hade också deras hem blifvit så elegant och vackert, som hon nu såg det ikring sig.

"Hvilken lycklig tid, som kommit sedan, den glada, ljusa förlofningstiden, som var som ett enda triumftåg. Och Erik — hur glad och förhoppningsfull hade han ej varit, hur öm och god mot henne! Så, just så hade han sett ut under dessa korta solskensdagar, som porträttet i medaljongen nu blickade henne till mötes."

Hvarför var det slut? Hvarför fick hon aldrig se den blicken mer?

Plötsligt såg hon upp förskräckt, liksom hastigt väckt ur en dröm. — Det hade aldrig förr fallit henne in att de ej voro lyckliga, de två, hvars känslor voro så starka, så höjda öfver mängdens!

Naturligtvis hade de haft sina tråkiga stunder, sina tvister, men det hör ju till hvardagslifvet med allt dess bråk, och det var ju en sak för sig. . . Men ändå! . . . Att inte deras lif blifvit hvad hon en gång hoppats, det var då ej hennes fel! Hennes kärlek hade aldrig svikit. Han var alltid det förnämsta för henne, ja, långt mer än barnen. Hon hade då aldrig hört till de fruar, som för barn och hushåll glömma det viktigaste, mannen, sin ungdoms kärlek! Hon hade sökt att bibehålla sig så ung, så glad och flickaktigt bekymmerslös, som hon var, då han först lärde känna henne. Men han! Hur hade han ej förändrats! Trött, jägtad, butter och tvär allt jemt! Det kunde då ingen undra på, om hon blef litet otålig ibland.

Sist i morse, då hon bad om penningar för att

köpa klädningar åt barnen, hade han ju blifvit så förargad.

"Nu igen, det var ju ej länge sedan de fingo nya. Jag har ej råd att ha mina barn klädda som prinsessor!"

"Ja, det var hvardagsklädningar, men nu behöfva de verkligen ett par finare till mormors stora slägtbjudning. Jag spar ju på deras kläder, så att jag riktigt skäms för det, men den här gången är det alldeles nödvändigt att de få något snyggt på sig."

"Nå, kan du ej sy dem sjelf då?"

"Nej, skall man kosta på dem något, skall det vara nätt och stilfullt och ej klumpigt och hemmagjordt. Det riktigt skär mig i hjertat att sätta på mina små älsklingar något, som missklär dem! Men en karl förstår ej sådant. En mors kärlek är ju alltid starkare än en fars."

Ja, så hade han gifvit henne pengarne och gått utan att säga ett ord.

Och häromdagen, när hon tyckte att hon längtat och trängtat så länge efter ett enda kärleksvarmt ord från honom liksom i forna dagar, och hon så tog honom om halsen och frågade honom, frågade med tårar i ögonen om "han ej älskade henne liksom förr i verlden, om hon ej nu som då var hans egen lilla 'na'?"

Då hade han klappat henne på ryggen och sagt: "Jag har inte tid nu, jag har så brådtom, min vän."

Ja, så var det alltid numera! Hon gick der och väntade och väntade — och han hade aldrig tid med henne.

Tårarne började falla den ena efter den andra på porträttet i hennes hand, på bilden af honom, som hade blifvit henne så främmande. Hon ryckte till! Ja, så var det verkligen, de hade blifvit främmande för hvarann, de två, som vandrade lifvets väg tillsammans, som en gång sagt och tänkt att skiljsmessa var detsamma som döden, de, som skulle sträfva gemensamt!

Sträfva gemensamt — hade de gjort det? Han sträfvade ju på sitt håll träget, outtröttligt, och hon — ja, hon. "O!" — hon slog händerna för ansigtet! Det gick ett ljus upp för henne så klart och skarpt, att hon ryggade tillbaka därför! Sträfvade hon verkligen? — Hvad gjorde hon egentligen?

Hon sprang upp och gick med hastiga steg genom våningen. — Hvad gjorde hon? Skötte hushållet? Ja, hon bad mannen om pengar och gaf order åt kokerskan. Ordnade denna eleganta våning, som öfverallt bar prägeln af rike mans vanor? Åhja, hon öfversåg väl det hela, men egentligen var det ju husjungfrun, som ordnade och styrde med det. Skötte barnen? Nej, det gjorde barnjungfrun. Legda händer, öfverallt legda händer! Men hvad gjorde hon då? Hjelpste mannen i hans arbete? Nej, hon var så okunnig om allt, som hörde till det, som om det varit hebreiska. Det gaf dem bröd och tak öfver hufvudet och kläder, ehuru allt för få och enkla, det hade hon ofta tänkt. Det var allt hvad hon uppfattat af hans arbete, utom det att det var den fiende, som tog hans tid och tankar ifrån henne och hennes kärlek.

Men nu — nu såg hon det i ett annat ljus! Han sträfvade, sträfvade ensam i oro och penningbekymmer. Och hon hade inbillat sig att hon arbetade, medan hon i verkligheten lefde den rika qvinnans bekymmerslösa lif — såsom hon alltid hade gjort. Nu visste hon hvarför de hade blifvit främmande för hvarandra. De hade gått hvar sin väg, lefvat hvar och en sitt lif, det ena så gränslöst olika det andra.

O, hon brann af begär att godtgöra, att börja ett nytt sätt, nu då hon förstod! Hon hade ju aldrig förr tänkt derpå. Sin kärlek, som hon bevarat som en dyrbar skatt från ungdomsdagar, tills den ibland förefallit som ett vackert minne blott, den skulle nu ingå i hela hennes lif, bli sporen till handling, till sträfvan, ej blott till ord. Nu skulle de nog finna hvarann igen, ty nu skulle de gå samma väg. Nu — tänkte hon och lade med varlig, smekande hand in medaljongen i sitt fodral — nu skulle hon kanske få återse honom, som blickat henne till mötes ur dess ram, och som hon ej sett på så länge, länge.

Hela förmiddagen var hon ifrigt sysselsatt, det var så mycket, hon hade att styra och ordna om, så många planer att uppgöra.

När de hade ätit middag och han i största hast på stående fot drack sitt eftermiddagskaffe, ryckte hon fram med det första resultatet af förmiddagens funderingar.

"Det är snart jungfruflyttning nu", började hon helt tveksamt.

"Skall du byta nu igen?" och han rynkade ögonbrynen.

"Nej, men jag tänkte — om man skulle säga upp Lina, så kunde vi kanske nöja oss utan husjungfru. Barnjungfru och jag kunde sköta hennes sysslor, nu då lillan kan gå och ej jemt behöfver bäras och jag är mycket starkare", tillade hon nästan förlägen, då hon såg hans förvånade min.

"Ja, tror du verkligen att du skulle orka det, så nog vore det en stor lättnad."

"Ja, det tror jag visst!" Och hon blef helt röd af ifver.

"Gör det då!" sade han och gick.

Det var allt. Men — jo, bestämdt hade hon ej sett en ljusning i hans ansigte. Och för öfrigt, hon skulle ej förtrötta! Hon kände sig så förhoppningsfull och glad, gladare än på länge.

Så gick hon in i barnkammaren, satte småttin-garne till att leka vid sin sida, och började att klippa till deras nya klädningar. Klumpigt och avviggt gick det, men det skulle nog lyckas till slut.

"Hvad håller du på med!" frågade Erik, då han på qvällen tittade in i barnkammaren.

"Jag syr på barnens nya klädningar."

"Jaså, du syr dem sjelf ändå?"

"Ja, det går nog för sig, om det också ej blir så fint, som om det vore färdigköpt. Och det blir allt billigare", tillade hon sakta.

"Min lilla Anna", sade han och strök smekande hennes hår.

Hon såg upp, rodnande som en ung flicka. Der var den — der var den ju, blicken från forna dagar,

blicken på porträttet. som i dag berättat henne en hel lång saga! Den blick, som stått för henne som en hägring från livets korta festdagar, der lyste den nu midt i hvardagslivets sträfvan, i dess gemensamma sträfvan.

I nöjets värld.

"Det fins något annat att studera", sade fröken Eva plötsligt för sig sjelf en dag och slog med beslut-sam min igen grammatikan — "lifvet — jag har lust att studera det, att lära känna människor, som lefva, lida och njuta just nu, sådana, som aldrig skrifvit nå-gra böcker, eller utträttat några storverk — annat än just det att lefva. Och det är kanske inte så litet, det. Det förefaller mig ibland som om jag kommit så djupt in i böckerna, att jag kommit ut ur lifvet."

Hon steg långsamt upp från sitt arbetsbord, gick fram till fönstret och följde tankfullt de förbiilande skarorna med sin blick.

"Ungdom", mumlade hon sakta med ögat fäst på rosiga kinder och leende läppar. "Ungdom, som är midt uppe i lifvet. Jag undrar hvar de börjat. — Kanske i nöjenas värld? — Ja, det är nog en bra port. Der möter man så många och så olika, och alla ta de hvarann i handen och hjälpa hvarandra att göra lifvet ljusare. Det är som en enda lång ringdans, Och alla ge de hvarann en bit af sina intressen — och så bli alla rikare både af att ge och att få. — Jag har lust att försöka det."

Det blef inte svårt för henne att göra försöket. Hon hade flera af de inträdeskort, som gälla till den världen. Ett af dem var gjordt af klingande rödt guld, och det förskaffade henne tillträde till de bästa platserna derinne.

Och så lemnade hon studierna vid boken på en tid. De hade fyllt hennes första ungdomsår med intresse och de hade byggt upp åt henne den riksvigtiga och dock så tvifvelaktiga storhet, som kallas en högre lärdomsexamen. Och nu skulle hon på deras grundval bygga åt sig sin lilla lefnadsvishet. — Nej, naturligtvis en stor, en ljus lefnadsvishet, det var hon säker på.

Och hon skulle också sätta i praktik all den rika människokärlek, som hon gick och bar på. Hon stod så ensam i världen och hade aldrig haft andra att slösa den på, än sina kamrater, ifriga plugghästar liksom hon sjelf. — Derför hade hon nu på lager.

Hon hade också så många tankar, som trängdes i hufvudet. De behöfde luftas och dryftas, för att återvända till henne friskare, större och rikare efter sin lilla motion och draga med sig tusen andra i släptåg.

Det var en klar vinterdag med nyfallen snö och tindrande stjernhimmel, då hon gjorde sitt första inträde i den värld, som är så liten och dock så stor, som fyllt så många drömmar och gäckat så många förhoppningar.

Hon böjde sig sakta framåt i vagnen, rädd att störa sitt sällskap, en gammal dam, som redan på förhand småslumrade i det mjuka vagnshörnet. Och hon

blickade upp mot de tindrande stjernorna och undrade om hon skulle vara rikare, då hon återsåg dem.

Derinne i de lysande salarne glömde man stjernhimmeln och den hvita snön. Eva tyckte, när hon trädde in i prakten der, att det var lifvets värme och dess ljusa ungdomsfröjd, som slog henne till mötes.

Och hon hade mörka ögon, som ännu inte fördunklats af tårar, och rosiga kinder, som inte blekts af nattvak. Hon blef därför inte länge ensam i den nya världen. De gamla smålogo mot henne, och de unga, isynnerhet de unge männen trängdes omkring henne.

Hon rycktes hastigt med i den hvirflande dansen. Men tankarne, som fyllde hennes unga hufvud, domnade ej bort af de gungande tonerna. Och hon lyssnade förgäfves efter allt det der, som hon skulle få. Det fans hvarken i skämtet eller småhistorierna för dagen, som flögo omkring henne. Men det kom väl, om hon bara gaf sjelf.

Hon hade så länge studerat världen genom de tänkares ord, som lyst emot henne från bladen i hennes böcker, att hon nu hade svårt att undvara de klargörande orden, som likt gnistor flyga från den ena till den andra. Lifvet sjelf med sina små händelser kunde hon ej fånga klart i skiftande stämningar och intryck blott.

Derför, när hennes unge, elegante kavaljer förde henne tillbaka från dansen, hoppade hon direkte ned i de djupa samtalens flod, utan att besinna att vågorna kunde slå henne öfver hufvudet vid så rask manöver. Hon vände sig småleende till honom och sade med en

blick på de äldre damerna, som tåligt småpratande sutto i sofforna.

"Jag undrar om de sitta der och klaga öfver vår tid och oss unga."

"Fröken kan åtminstone inte deras klagan gälla."

— Och den unge martissonen bugade sig artigt med ett flackt leende.

"Jo, naturligtvis, om de klandra vår tid. Jag är ett barn af den, jag, som ni andra. — Men tror ni att den är så dålig? Tror ni inte det ligger stora möjligheter till framsteg just i alla de ytterligheter, som nu strida mot hvarann? Jag tycker att det är så förfärligt, när man kallar den decadencetid och jemför den med romerska rikets förfall. Säg, är det inte?"

Löjtnanten tvinnade ett ögonblick i stilla förtviflan sina mustacher. Så räddade han sig med en hastig sväng in på kända trakter igen.

"Jag vet bara en tid, som är dålig", sade han och såg med ett öfverlägset leende ned på sin dam, "och det är försummad tid, när det gäller att roa sig. — Behagar fröken glace?"

"Nej tack."

Eva var tillräckligt afkyld och drog sig helt besviken in i en fönstersmyg. Hon kände sig plötsligt så ensam, nästan som en vilsen vandrare i främmande land.

"Puh!" sade löjtnanten och viftade sig med näsduken, medan han friskade upp sig vid buffeten. "Puh! Hon var ju lärd, vet jag! Qvinna med idéer och sådant der kram!"

Och han sköljde bort både henne och alla idéer i ett dugtigt punchglas.

"Åh, fan, lider hon af godt hufvud!" sade en liten fin kammarjunkare. "Jag har bjudit upp henne till nästa dans, men jag tror vi aktar oss."

"Ja, det är allt det bästa du kan göra", sade en lång, mörk herre och slog honom på axeln med en hastig glimt i ögat. Det var honom ett speciellt nöje att visa sig ha motsatt smak till den lille fine. — "Men flickan ser söt ut. Jag har lust att öfvertaga din dans. Du har väl trasslat ihop dina danser, kan jag tro, och vet inte nu hur du skall reda ut härfran?" — Och han smålog ironiskt mot den lille kammarjunkaren, som drog en lättnadens suck.

"Ja -- ja visst. Var hygglig och förklara det!"

Och häradshöfding Ernst förklarade det på det älskvärdaste sätt. Han förde henne ut i dansen. Och med en blandning af nyfikenhet och omedveten längtan efter något, som han för längesedan upphört att söka i nöjets värld, öppnade han för henne samtalets portar, så att hon kunde köra in der med hela sitt spann af idéer och intryck.

Evas ögon lyste, medan orden flögo som fladdrande fjärilar mellan dem och hon bad i sitt stilla sinne hela menskligheten om ursäkt för att hon ett ögonblick dömt den efter en enda liten blond löjtnant. Och hon dansade balen till slut med en lycklig känsla af samhörighet med denna nya värld, som hon träd in i.

Häradshöfdingen hade sannerligen också roligt. Det låg något så genomlustigt i kontrasten mellan de allvarliga tankarne och det unga lockiga flickhufvudet,

mellan de stora orden och den fladdrande lätta baldräkten.

"Vi talade nyss om hur livvets händelser utvecklades", sade han sakta, då han vid balens slut svepte den hvita pelskappan omkring henne. "Men det är bara den ena hälften af maskineriet. Den andra delen i utvecklingen af själslivet få vi af hvarandra — ibland. Men det är så sällan vi möta dem, som ha något att ge oss i det fallet. Jag hoppas att jag skall få den äran att återse fröken."

"Tack", sade Eva och nickade gladt som åt en kamrat. "Det hoppas jag med."

Och hon for hem i den stjärnklara natten med en tacksam känsla af att hon fått något och gifvit något i den ljusa ungdomsverlden derinne. Det var denna vaxelverkan, som behöfdes för att friska upp den mänskliga intelligensen, tänkte hon.

Men det var inte alltid hon fick en sådan vaxelverkan.

Vintern flög framåt, och nöje efter nöje lockade henne ut ur studerkammarn. Och hon gick alltid till det som en sökande — men hon kom ofta derifrån, utan att ha funnit. Och hvad som var värre — hon gick alltid till det med hjertat så fullt af varma känslor för denna mänsklighet, som hon alltid på nytt ville älska och förstå — men det hände så ofta att hon kom hem med utkylda känslor. Och då tyckte hon att nöjets glada värld var ett sorgligt studium. Då kommo de stora orden framhoppande liksom på trots — och större än hon ville ha dem — och de varma tankarne på orätt plats — och varmare än hon önskade

dem. Och hon märkte sjelf att de kommo som tunga klampande steg midt bland lätta hoppande fötter.

En och annan af de unga flickorna mötte henne visserligen på halfva vägen i känslor och tankar, men hejdade sig plötsligt och strök ut det hela med ett skämt som för att säga: "detta är ej platsen härför." Eller också närma de sig de unga herrarne, och då hade de ej tid längre. —

En gång, just när hon tankfull stod och betraktade ungdomens krets och önskade att hon förstod den bättre, kom en gammal dam, som ofta visat henne vänlighet, fram till henne.

"En sådan allvarsam blick passar inte för unga ögon", sade hon småleende. "Bäst att fatta glädjen, medan man kan. Den flyr så lätt, mitt kära barn."

"Kan den aldrig trifvas tillsammans med allvaret då?"

"Åhjo. Men allt på sin rätta plats! Och detta är lekens plats."

Eva såg sig undrande omkring. — "Kunna de alla, gamla och unga, glömma att allvaret finnes?"

"Åhnej. Men de söka alla *inbilla* hvarandra att allvaret ej finnes och att lifvet på det hela taget är en munter lek. Och det är bäst så. Vi äro alla stora barn och behöfva vår lekplats och vår lektid, behöfva glömma — för några flyende minuter — att den mörka skolsalen ligger i närheten."

Eva förstod henne ej rätt. För henne var ej lifvets skolsal mörk — ännu.

Om inte härads höfding Ernst varit, skulle hon snart ha kommit att betrakta sina medspelare i sällskaps-

lifvet som marionetter på en dockteater. Hon ville att de skulle tala och förklara, ej blott sina egna roller, men hela styckets mening.

Och häradshöfdingen talade. Han var fortfarande road. Han dryftade frågor, som aldrig förr stigit upp i hans själ. Och han paraderade med idéer, som voro lika nya för honom sjelf som för hans åhörarinna.

De brukade sitta mellan danserna i någon halfskum vrå under grönskande palmer och färgrika draperier. Och när sorlet sjönk och steg omkring dem, då flögo deras ord och tankar till allt mellan himmel och jord. Då berättade de för hvarann drag ur deras flydda lif. Och det var som om de sjelfva bättre förstodo orsak och verkan deri, sedan de dragit fram dem ur minnets dunkel, att af en annan skärskådas. Han hade haft sina strider i lifvet — han som andra. Men han, liksom andra, hade just aldrig för sig sjelf skrivit deras förklarande historia. Nu läste han ofta meningen deri i orden, som flögo mellan dem. Och hon hade lefvat sitt lif i studerkammarns lugn. Det friskade upp henne att vara med i striden — genom en annan. Och det gjorde det lättare för henne att känna det der syskonbandet, som hon drömde om.

En afton, när ord och tankar flugit omkring lifligare än vanligt och när skälmska, orostiftande andar tycktes drifva sitt spel än här och än der i den brokiga, glada skaran, drog en liten ostyrig ande-byting häradshöfdingen helt okynnigt in på farliga trakter.

Ett rödt skimmer föll från den purpurfärgade gardinen öfver Evas luftiga, ungdomliga gestalt i fönstermygens halfdunkel. Hennes ögon strålade och hen-

nes läppar logo. — Den lille ostyrige hade inte svårt att föra honom ut på hal is.

"Fröken Eva", sade han, "hur kan det komma sig att vi två förstå hvarann så väl? För det göra vi ju, eller hur?" — Eva nickade gladt. — "Vi ha fört mycket olika lif och ha olika tankar i så många saker. Och på det hela är jag mycket dummare än ni." — Häradshöfdingen yttrade härvid okonstladt sitt hjertas innersta öfvertygelse. — "Och ändå förstå vi hvarann så väl, hur kan det komma sig, fröken Eva?"

Eva smålog och hoppade lika oförskräckt in på det nya samtalsämnet som på alla andra. Det var af intresse, det liksom de flesta andra.

"Har ni hört talas om spiritisternas sätt att förklara den saken? De skulle säga att vi ursprungligen tillhöra samma sfer, nästan som om vi vore landsmän i andarnes värld. De tro att det fins många sfärer och att det för somliga är mycket svårt att förstå dem, som egentligen tillhöra skilda trakter i den världen. De tala ett annat språk, en provincialism, som alltid ljuder skorrande i de andras öron."

"Det är i så fall en stor lycka att träffa någon från ens egen sfer — och det känns också — ibland — som om man kom hem."

Häradshöfdingen visste knappt hvarför han sade det der sista. Det var som om någonting inom honom talade, oberoende af honom sjelf.

"Ja, det gör det. Man känner sig mindre ensam. Och ändå tror jag att det är farliga idéer. Det är som familjeegoism och en alltför stark fosterlandskärlek. Det stänger till hjertat litet för den stora mensklighe-

ten. Det inskränker till ett fåtal den varma syskonkänslan, som bör vara för alla. Åtminstone skulle den kunna verka så på mig."

"Men det gör en alldeles särskildt lycklig, det der, att vara alldeles särskildt förstådd. Och om det också inte har sin grund i någon mystik, så är dock sympathie och antipathie en af de starkaste impulserna hos många af oss. Och jag trodde att det var fallet med er. Men kanske har jag misstagit mig, kanske är den ene ej af mer intresse för er, än den andre i den stora hopen af — tvifvelaktiga syskon."

Häradshöfdingen såg på henne med en mörk blick. För ett ögonblick plågade honom verkligen tanken att han ej var af ett särskildt intresse för henne. Han hade känt sig ha en undantagsställning i detta fall, och i djupaste hemlighet yfts deröfver.

Eva betraktade honom ett ögonblick, och med hjertat fylldt af tacksamhet för allt hvad hon tyckte sig ha fått af honom, och känslan af det öppna ärliga kamratskap, som hon ansåg råda emellan dem, räckte hon ut sin hand, fattade hans och tryckte den hjertligt.

"Ni får inte missförstå mig", sade hon i varm ton. "Ni inser väl att jag är tacksam för att jag i er träffat en person, som jag förstår. Ser ni, min mening är att jag önskar att min sympathie för några måtte värma mig så, att mitt hjerta öppnar sig för alla. Och jag tror att den kan göra det, ty den lär en att lida och njuta med andra."

Hon tystnade hastigt. Som vanligt voro hennes ord för stora och togo tunga steg, der de blott bort trippa lätt.

Häradshöfdingen tryckte hennes hand tillbaka och sade: "Tack!" på ett sätt, som hon ej förstod. Och så bjöd han henne armen och förde henne till supén. Han såg på henne med en underlig blick. Och liksom mer än en gång under deras korta bekantskap började underliga tankar röra sig i hans sinne. Tankar, som blefvo klarare, när hans snabba, sällskapsvana öra snart derefter i förbifarten uppfångade några ord af ett samtal, en lösryckt del blott, men nog för att låta honom förstå det hela.

"Såg du på den sköna fröken Eva?" sade en ung dam till en annan. "Hon skall låtsas vara så höjd öfver mängden och hon kan inte beherska sina känslor för häradshöfding Ernst så mycket, som sällskapslivet fordrar, en gång."

"Åhnej, sådant lär man sig inte genom att ta studentexamen. Hon förföljer ju den arme häradshöfdingen, så att han ser riktigt förtviflad ut ibland. Och roligare kunde han ha."

Den lilla täcka blondinen sträckte på sig, som om hon nog visste hvar han kunde få det.

Den qvällen gick häradshöfdingen hem med mycket blandade känslor — och mycket svåra att reda ut. Hans styrka låg just inte heller i att göra det — på egen hand.

Allt det ridderliga i hans sinne reste sig upp i vrede mot de tarfliga beskyllningar han hört slungas efter Eva. Men det var också något annat, som väckte hans ridderlighet till lif. Och det var tanken på att hon måste hindras från att hysa de känslor, som man ville påbörda henne — och som — som hon kanske

redan hyste. För han kunde inte förneka det — hennes ord och sätt rörde ofta — hm — mycket varma känslor — känslor, som ju inte voro alldeles omöjliga, flickhertan äro nu en gång så beskaffade — det hade han mer än en gång erfarit.

Med ett ord, härads höfdingen fann efter långt och krångligt begrundande, att hon måste hejdas, att hans pligt som gentleman gjorde att han sjelf måste åtaga sig det arbetet, och att det var "fan till obehaglig pligt".

Han var inte mycket kär i brefskrifning, men när han kommit till den punkten i sina funderingar, satte han sig ner och skref ett litet gentlemannabref.

"Bästa fröken", skref han. "Med min djupa tacksamhet för allt det älskvärda intresse ni visat mig — ett intresse, som, det försäkrar jag, äfven å min sida är mycket stort — och för alla de angenäma stunder vi haft tillsammans, kan jag ej annat än förena en ifrig önskan, ett försök att i allt vara fullt ärlig mot er, på det ni ej i något må misstaga er om mig. Jag vill nämligen underrätta er om att jag sedan långt tillbaka är bunden, i hemlighet förlovvad med en barndomsvän, som förmodligen innan årets slut skall vara min hustru. Ogynnsamma förhållanden ha hittills tvungit oss att hålla denna förbindelse hemlig. — Jag hoppas att snart få äran och glädjen att träffa fröken.

Med djupaste vördnad etc."

När härads höfdingen afsändt sitt opus, drog han en lättadens suck och kände sig som en tapper hjälte, som offrat mycket på ärans altare.

Då Eva dagen derpå erhöll detta bref, läste hon igenom det två gånger, innan hon förstod det. Men

när hon rätt fattat dess mening, kastade hon det långt ifrån sig och brast i gråt.

Men de unga damerna på gårdagens bal skulle ha missförstått orsaken till hennes tårar.

Att hon var kränkt i sin kvinnliga stolthet, var hennes första känsla, men den försvann snart vid sidan af smärtan öfver ha blifvit så misstydd, der hon trott sig vara förstadd. Det föreföll henne med ens som om ett stort svalg sprungit upp mellan henne och menskligheten, som hon drömt om att älska — svärmeri! — ungdomssvärmeri!

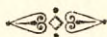
Åh, det var inte bara leken, som beherskade den verld, som hon velat känna, det var småsinnet, egenkärleken. — Hon hade inte velat se svalget, utan vänligt räckt ut handen, och man hade svarat med att ge henne en örfil.

Om häradshöfdingen ansåg det för en pligt att tillfredsställa sin ridderliga känsla, ansåg hon det för sin att lyda sin kvinnliga stolthet. Och så samlade hon i ord allt hvad hon drömt och hoppats ljusst och varmt om menskligheten och om sitt förhållande till den, och skref ned det till den ridderlige. Hon sade honom att hon först nu börjat rätt förstå den verld, hvori de träffats, och att det därför var mycket möjligt att den missförstått henne, liksom hon den.

"Jag vill passa på tillfället", slutade hon, "att riktigt hjertligt lyckönska er till ert stundande giftermål. Jag har ibland tänkt att en god hustru just var hvad som fattades er, och jag har ofta sett mig om i den glada ungdomskretsen, för att upptäcka om der ej fans någon, som passade för er."

Hon hade sagt sant och allvarligt hvad hon tänkte, liksom hon alltid förut gjort — men det var sista gången hon talade allvar med en ung man.

När hon någon gång efter den dagen deltog i sällskapslifvet, slöt hon sig alltid till den stora skara, som vill inbilla hvarann att lifvet alltigenom är en munter lek — åtminstone för en stund.

Gammal.

"Se så der ja, nu ha vi det ju riktigt treffigt, sedan vi fått allt på sin rätta plats; och nu bär det af ut i vida världen. Få se om vi fånga lyckan!"

"Vid vestkusten? Ja, det har nog mången hoppats före dig."

"Fy, så förargligt du talar" . . . Och Clara kastade af sig schalen, hvori hon nyss svept in sig, som om hon med ens blifvit för varm, och reste sig hastigt ur kupéhörnet, deri hon krupit upp helt beqvämt . . . "Nej ser du, det är just det, som är det härliga i saken, att nu kan ingen misstänka mig för några dumma bialsigter! . . . Åh, hvad det är galet, och hvad det retar mig att bara en stackars flicka talar om att fånga lyckan, tar man för afgjordt att hon vill fånga sig en man!"

"Nå, hvad ämnar du fånga då?" — frågade Sophies stämma helt matt och sömnig ur den mängd af schalar och filter, hvori hon låg inlindad. — "Krabor och snäckor kanske?"

"Alldeles som om det ej finnes någon annan lycka att få i lifvet än inom äktenskapet!" — Och Clara rodnade af ifver ända upp till de bruna lockarne i pannan."

"Tala inte illa om äktenskapet! Min Johan är verkligen rysligt snäll."

"Ja när han låter dig fara bort och roa dig så här!"

"Söta Clara, prata inte så mycket! Jag måste sofva, eljest kommer jag fram alldeles förbi. Och jag har ju tyvärr så svårt att sofva på dessa slamrande jernvägar." — Sophies röst lät härvid ännu mera trött och matt än nyss.

"Ja visst, söta du, jag ville bara säga, att jag ämnar fånga lyckan i friska hafsvindar och dansande solstrålar, i glädtigt, vänligt samlif och frihet, gyllene frihet!"

"Frihet, vid en badort?" gäspade Sophie.

"Ja, hvarför inte det?"

"Jag tyckte du sade någonting annat härom året."

"Ja, ser du, det är den stora, gudomliga skilnaden att nu kan jag njuta af just det, som var pinsamt för några år sedan. Då var jag ung, gudbevars, och gick ikring som en fånge i kedjor af misstankar, sqvaller, manlig egenkärlek och dumt flickaktigt pryderi. Ja, för hur ful en flicka än är, betrakta herrarne henne ändock på ett annat sätt i ungdomens vår än sedan hon nått en "certain âge"; om inte annat, så tro de att man blifvit bedårad af deras manliga älskvärdhet och gerna skulle vilja röfva deras unga oskyldiga hjertan. Allt det der gör emellertid, att man aldrig i ungdomens vår kommer att stå på den enkla naturliga fot med hvarann, som är idealet af menskligt samlif och som lyckligtvis blir mera möjligt, då man kommer till mognare år. Då står man ju ej längre som skygga

främlingar eller kurtiserande tokar inför hvarandra, utan man räcker hvarann handen vänligt och lugnt, som barn inom samma stora syskonring. Det är så jag alltid drömt om att det skall vara. Ja, Gud ske lof för mina tjugonio år!"

Det kom intet svar denna gång från högen af schalar och filter på den andra soffan, och Clara fortsatte efter en sekunds paus:

"Det skall just bidraga till att göra min sommar angenäm, detta enkla tillitsfulla umgänge med den andra hälften af människoslägtet. Jag riktigt gläder mig åt att kunna utan misstankar från något håll tala vid dem, deltaga i deras intressen, mottaga deras förtroendet, alldeles som om jag vore deras syster eller snarare deras tant. Ja, ty vet du, jag känner mig i allmänhet så mycket äldre än unga män vid min ålder eller ännu äldre än jag . . . Jag har redan gått igenom så mycket och lemnat så mycket, af hvad jag en gång hoppades på, bakom mig i lifvet och har hunnit att med lugn och resignerad glädtighet etablera mig för allo med spillrorna af hvad jag en gång hade kärt . . . De deremot stå ofta vid början af sitt lif ännu vid denna ålder. De ha framtiden för sig. De ha studerat och arbetat, men de ha just inte lefvat än. De äro ännu barn i så mycket, der jag känner mig så fruktansvärdt gammal. Ja, jag vill vara deras tant, deras vänliga, hjälpsamma tant, jag håller ju redan af dem alla med deras fel och svagheter och deras små själfkära egenheter, alldeles som vore de mina nevöer. Ja nevöer, det är just rätta ordet. Är det ej sant, Sophie, hör du!"

"Ja, jag hör . . . nevöerna . . . ha ordet."

"Nej, sof du i frid", skrattade Clara. "Jag skall ej trötta dig med mina nevöer ännu, men kanske längre fram. Nu skall du få vara i ro, bara du är så snäll och vaknar vid Katrineholm, ty der skola vi supera." Och Clara svepte åter in sig i sin filt och lutade sig tyst tillbaka i sitt hörn, medan hon tankfullt betraktade det förbiilande landskapet i den ljusa sommaraf-tonen.

Hon hade farit denna väg många gånger förr, farit den med hjertat fullt af ungdomliga, svärmiska förhoppningar, farit den med oro och ojemnhet i sinnet, då hon funnit hur svårt det var att få de högt flygande illusionerna om en skön och brokig verld att gå ihop med lifvets tarfliga och småaktiga verklighet. Hon hade farit den vägen i tung, bedöfvande sorg och smärta. Och nu for hon den åter se'n åratat gått fram, som det tycktes henne — for åter ut för att kasta en blick in i verldshvimlet, for med lugnt och gladt sinne, utan att vänta något af den verld hon trodde sig känna, men ifrig att dela med sig åt hvem hon mötte af denna rika skatt af lif och värme, som vuxit upp inom henne i morgongryningen efter sorgens natt, af den lugna jemnvigt, som hon tyckte sig ha funnit sen ungdoms-oron stillats.

Och det vexlande, brokiga badortslifvet, deri hon förr känt sig så pinad och vingklippt, öppnade nu åter sina armar för henne, som gladt kastade sig in i det, njutande af det minsta, som stunden gaf, en frisk hafsbris, en dallrande solskensdager på de skiftande klip-

porra, en vänlig blick ur ett menniskoöga, ett lustigt skämt eller ett allvarligt samtal.

Ja, hon och syster Sophie kommo med ens midt in i det allra treffigaste badortslif. De fingo sitt lilla kotteri, som ständigt var till hands med muntra, omvexlande planer och med ett behagligt och hemtrefligt umgängeslif, så der som Sophie alltid fick det omkring sig, hvar hon än vistades. Sällskapslif var för henne lika nödvändigt, som den luft hon andades, därför hade hon ju också hållit på att rakt tyna bort derhemma på den stilla landtgården. Man kan ju hålla af man och syster aldrig så mycket, men nog behöfver man ändå något annat sällskap ibland! Man har till slut intet att säga dem, och så tiger man, så att munnen kan rosta igen på en.

Det var gladt vid X. i år, och Sophie kände sig som en fisk i sitt element. Alltid var det något på färde, en bal eller en basar, en utfärd till lands eller sjös, och var det inte annat att tillgå, så ställde man till små treffiga kafferep hemma på sin veranda. Dit kommo till och med herrarne så gerna, drucko sin mocka, rökte sin cigarr och pratade på detta ytliga, skämtsamma sätt om allt och ingenting, som Sophie kände sig så hemmastadd med.

Nedanför brusade hafvet i storartad skönhet och rundtomkring dem var klippornas ödliga majestät. Det hände Clara ofta att hon förlorade samtalets tråd, medan hon lyssnade till det språk, som denna natur talade till henne. Men så ryckte hon upp sig igen, allt detta, som rörde sig ikring henne, var ju delar af det menskliga lifvet, om ock aldrig så smått och yttligt.

Och intet menskligt är ointressant, det hade hon fått klart för sig — så småningom.

Ibland föreföll det henne inte så alldeles lätt att draga fram det intressanta derur, men det var väl hennes eget fel. Så att, när Bertha Erlandson talade om den stora vigten af att kjolvecken äro lagda riktigt tätta och djupa, och när kammarjunkar Stjerne i skarpa och klandrande ordalag berättade att unga fröken B., som tycktes sakna all uppfostran, på soiréen härom qvällen underlåtitt att presentera sig för sin granne, friherrinnan S., och deremot gjort en alldeles onödig bekantskap med den der lilla fru A., som ingen känner — då tyckte Clara allt att det var bra svårt att spåra det intressanta i det, men det var nog, som sagdt, hennes eget fel.

Det fans så mycket annat, som det var så lätt att intressera sig för. Så många unga, hvilkas hjertan tycktes stå på vid gafvel och hvilkas känslor här slog ut i blom vid sommarens milda vindar, det fans så många underliga, menskliga konflikter, så många karaktärer och utvecklingsskeden, som det roade henne att studera.

Det var t. ex. unge Wollmer, som utan tvifvel skänkt sitt unga juristhjerter åt lilla Ebba, Claras trogna följeslagarinna, den täcka unga flickan, som egnade henne en svärmisk beundran, och åt hvilken hon skänkte tillbaka en nästan moderlig ömhet.

Ja, det gjorde Clara riktigt hufvudbry, det der gryende tycket mellan de båda unga. Hur skulle hon göra, skulle hon ta på sitt ansvar att beskydda deras unga kärlek, skaffa dem små tête-à-têtes ute bland klip-

pornan medan hon tycktes sofva eller läsa? Eller skulle hon ej släppa dem ur sigte, vara ett träget och vaksamt förkläde? Det var ej småsaker detta. Gynna eller hindra en uppflammande låga! Det gällde ju två människors hela lefnadslycka.

Clara beslöt att till att börja med taga saken passivt, hvarken hindra eller gynna, men studera dem, studera dem noga under tiden, för att ej låta dem rådlösa, hjälplösa rusa in bland äktenskapets skär. Och så alltid låna dem ett villigt öra, om de skulle ha behof af att utgjuta sina stackars öfverfyllda hjertan för en förtrogen vän.

Långt borta mellan tvänne utskjutande klippuddar hade solen skapat en liten grön fläck, en skyddad, lugn plats, der Clara och hennes unga väninna brukade söka sin tillflykt. Dit togo de sina böcker och handarbeten och gjorde det riktigt hemtrefligt åt sig. Och dit brukade fru Sophie komma ibland, när hon ej hade något annat för sig, och slå sig till ro i sin hängmatta, ty der fans alltid angenämt sällskap att tillgå och vanligtvis några uppvaktande kavaljerer.

Ja, den som var trognast bland dem var unge Wollmer naturligtvis, men han hade ju sina skäl der-till, påstod Clara. Det var för resten en hyggelig ung man, som Clara tyckte att det var riktigt roligt att tala med. Och så snäll och förtroendefull som han var sedan, riktigt typen för en nevö. Hon gick bara och väntade på att han skulle anförtro henne sin ömma känsla för Ebba och begära hennes moderliga råd och medverkan. Ja, det skulle hon då försöka att ge honom så samvetsgrant som möjligt. Fast det ibland

kom för henne att lilla Ebba egentligen var föga passande för honom, alldeles för barnslig och omogen, men det var väl så det skulle vara, mannen skall ju vara qvinnans hufvud.

Just nu när hon satt der i solskenet med händerna sysslolöst hvilande i knäet och blicken helt frånvarande vänd utåt hafvet, hur barnslig såg hon ej ut, så der som om lifvet för henne ännu ej framkastat en enda svårlöst fråga, endast bjudit henne sin lekande, lättfattliga yta. Men söt var hon, Clara kunde ej undra på att Wollmer förälskat sig i henne. Hon skulle nog för resten blifva en liten snäll hustru, ty hålla af varmt och hjertligt, det kunde hon, det hade Clara märkt. Nu såg Ebba upp mot bergsklinten der borta och smålog. Ja, riktigt, det var Wollmer som kom. Hon tyckte nog om honom ändå, fast hon ej anförtrott sig åt någon.

"God morgon, mina damer!" Han hoppade lätt ner från klippafsatsen. "I dag har jag verkligen lyckats skaffa litet ny lektyr i denna betänkliga boktorcka."

"Nej, hvad är det då? Det är väl något riktigt spännande!" utropade Ebba.

"Jaså, det är spännande romaner fröken helst vill ha?"

"Ja, riktigt rysligt spännande och hemska, med fullt af sorger, olyckor och stygga menniskor."

"Hu då! Och fröken Clara då, hvad vill ni ha? Också olyckor?"

"Nej, jag vill helst läsa glada böcker, som sluta väl. Det tycker man i allmänhet mest om på gamla dagar."

"Hm, det är just ej något skäl för er att göra det. Men jag tror att jag vet hvarför ni ej vill läsa om sorger."

"Hvarför det då?"

"Ni lider med, om det så också bara är inbillade människor." Och Wollmer såg på henne med en varm beundrande blick.

"Aha", tänkte Clara, "han förstår, att jag anar och deltar i hans hjertequal."

"Den här bokens hjelte", fortfor Wollmer, "intresserar mig särskildt, emedan han lider af en mycket pinsam åkomma, som jag nogsammt vet kan vara svårt att ansättas af."

"Är det snufva eller kassafeber?"

"Nej, det är snarare munlås", sade Wollmer helt allvarsamt, men instämde straxt derpå i lilla Ebbas muntra skratt. "Nej", fortsatte han, "skämt åsido, så menar jag härmed, att jag fattar det lidande, bokens hjelte kände, då han aldrig kunde finna ord och uttryck för hvad som varmast och lifligast rörde sig inom honom, och hur han pinades af att härigenom se sig missförstådd."

"Åh, han är bättre förstådd än han anar", tänkte Clara. "Ja", sade hon högt, "jag förstår hvad ni menar. Så der kände jag det också i min ungdom, men det är därför att känslorna då äro så lifliga, att språket ej har ord för dem. Och då man förgäfves söker, finner man till slut hvad som passar sämst. Men tro mig, det är ej blott ord, som tala här i verlden! Hjer-tats varma glöd har månget annat sätt att bryta ige-

nom ytan och visa sig för den, som *vill se*." Härvid gaf hon honom en moderligt vänlig blick.

Unge Wollmer stirrade frågande på henne en stund. Derpå lutade han sig tillbaka mot den ensliga tallens stam och blickade med ett lyckligt och drömmande leende upp mot den ljusa sommarhimlen. Ah, hon förstod honom således!

"Men ni skulle ju läsa högt för oss!" utropade Ebba otåligt.

"Åh, förlåt mig", ursäktade han sig. "Vi komma in i resonnemanger och så . . ."

"Ja, ni komma alltid in i resonnemanger! Det är en sak, som jag hoppas att du ej är för gammal att vänja dig af med, Clara."

"Hvad menar du, barn?"

"Jo, jag menar att du talar jemt och ständigt om din höga ålder, och jag medger att du är mycket gammal — det måtte vara förfärligt att vara tjugonio år" — och Ebba blickade framför sig med förskräckta ögon, som om hon sett en hemsk syn, derpå fortfor hon med ett slugt leende: — "men jag för min del tycker då, att du inte är på långt, långt när så gammal, som du tror dig vara. Du är ung i själen, Clara, riktigt ung och söt och rar!" utropade Ebba med ett af sina vanliga utbrott af förtjusning, "riktigt ung och söt, om du bara ville lägga bort det långrandiga resonerandet!"

"Det sista kan jag inte hålla med om, men det första af hela mitt hjerta!" utropade Wollmer.

"Hvem är äldst af er två?" frågade den lilla oförbätterliga.

"Jag!" ropade båda på en gång.

"Åren göra ej mycket till saken", skyndade sig Clara att tillägga, "häradshöfdingen kanske kom till världen några år före mig, men jag är ändå mycket, mycket äldre än han, det är efter sinnet man skall räkna, och en qvinna är alltid mycket äldre än en man vid samma ålder."

"Nej vet du, det går jag ej alls in på!"

"Tyst barn, det der förstå ni inte", skrattade Clara och steg upp för att gå och möta Sophie, som kom gående öfver klipporna med en kavaljer på hvardera sidan om sig, den ene bärande hennes hängmatta, den andre en engelsk roman.

"Det är gränslöst besvärligt att komma hit, men det lönar verkligen mödan. O, så treffigt ni ställt till det åt er här!" utropade hon.

Och treffigt förstod också hon att ställa till åt sig, den unga frun, der hon snart installerade sig i sin hängmatta med sina uppvaktande slafvar bredvid sig, och der hon genast fick i gång ett af dessa hit och dit flygande samtal, som hon var så kär i, deri snart alla deltog helt gladt, alla, utom en, hvars glada, leende min gifvit rum för en tankfullt spörjande blick, hvarmed han betraktade Clara.

Skulle hon vara kokett? — Omöjligt! — Det var ju just det, som tjusat honom så från början, det att hon var så enkel, så naturlig, som en menniska mot en annan blott, och ej som en giftasvuxen flicka mot en dito ung man. Hvarken pryd eller kokett! — Men hvad var väl hennes mening med det så skiftande och besynnerliga sätt, som hon i dag visat? Först ge

honom hopp, och sedan skämta så der underligt! — Han måste fråga henne, måste få allt detta klart för sig! Han kunde ej bära tanken att hon blott lekt med honom. Han, som sjelf alltid gick rakt på sak och till botten med allting, han kunde ej bära denna oviss-het, ej finna sig i att ha hennes handlingssätt oklart för sig. Tänk, om hon blott vore lik mängden, flaxande hit och dit, och ej sjelf vetande hvad hon ville!

Nej, han skulle tala vid henne redan i denna dag, han ville ej låta gräset gro under sina fötter!

Och han fann verkligen ett tillfälle att tala vid henne den dagen.

I allmänhet fann han alltid just hvad han ville finna. — Han talade med henne om sin varma kärlek, sina förhoppningar och sina planer, om allt, som låg honom närmast och kärast om hjertat — så som det gick så lätt att tala till henne och ingen annan. Hon förstod honom ju alltid, visste hvad han menade. Inför henne behöfde han ju ej känna plågan af att ej finna ord. Ja, detta var sympati, det var verklig själsfrändskap. Det var så det skulle vara!

"Ja", sade Clara, som med klappande hjerta och glödande kinder åhört honom — ty det var dock något storartadt i detta kärlekens mäktiga språk, äfven om det gällde en annan. "Ja, jag tror att er känsla är af det sanna, äkta slaget, och jag tror också", tillade hon dröjande, ty hon var ju ej alls säker på Ebbas känslor, "jag tror att ni är älskad tillbaka, men ännu nästan drömmande och omedvetet. Ni ger så mycket, att ni borde få mycket tillbaka, men jag tror, ja, jag

är säker om, att det skall komma, ty en känsla som er måste värma, stärka en annans!"

Och Clara räckte honom med en varm, tårskimrande blick sin hand, som han fattade och lidelsefullt kysste.

"Nej", skrattade hon halft förlägen, "spar sådant der för Ebba."

"Fröken Ebba, hvad har väl hon att göra med det?"

"Mer än någon annan skulle jag tro, eller vill ni måhända dela åt andra de gracer, som tillkomma en enda?" smålog Clara. "Nej, förstå mig rätt", tillade hon, då hon såg hur allvarsam, nästan sträng han med ens såg ut. "Nog fattar jag att ni känner er så lycklig, att ni skulle vilja omfamna hela världen, men..."

"Fröken Clara, hvad är meningen med allt detta? Ni har nyss sagt att ni vill tillåta mig att egna er all den kärlek, som glöder inom mig, och att ni vill försöka — att ni tror, att det ej skall bli er svårt att älska mig tillbaka. Och så kommer ni och talar om fröken Ebba!"

"Mig! Är det mig, som — men Ebba då?"

"Jag förstår ej hvad hon har att göra med denna sak!" Och han sprang otåligt upp. "Är det ej nog, att hon stört hela sommaren med sin allestädes närvaro, skall hon också stå emellan oss i denna stund!"

Clara satt som förstenad, tankarne tumlade orediga, brusande om i hennes hjerna. Hvad var detta, var det verkligen hon, som satt der och hörde varma kärleksord riktas till sig? Ord om framtid, om lif och hopp

till henne, som hade lifvet bakom sig! Var det på henne de slösades, alla dessa varma blickar och denna ungdomliga glöd, till henne, som stod utanför allt detta! — Det hade varit för henne allt detta, och ej för Ebba. — Stackars lilla Ebba! — Hon ryckte häftigt till. Hur skulle detta gå, hvad var att göra? Hon hade nyss lyssnat till en ljuf musik från en underbar verld, som hon trodde för alltid vara stängd för sig, men hon fick ej stanna och lyssna. Den var ju ej hennes, den borde ju tillhöra en annan, denna rika skatt. De lyckans guldkorn, som hon med så mycken glädje och tacksamhet mottagit i lifvet, de hade ju alltid kommit ur andras fyllda skattkamrar. — O nej, det var ej möjligt! Det var ett orimligt misstag alltsammans.

”Men Ebba?” hviskade hon omedvetet.

”Ebba!” utbrast han otåligt. ”Förskona mig från hennes namn!” och han gick hastigt ifrån henne, gick af och an, upprörd och häftig, mellan småskogens glesa stammar. Så kom han tillbaka, satte sig midt emot henne och betraktade en stund forskande hennes förvirrade, nästan skrämnda utseende. Med en ansträngning att vara lugn fortfor han derpå: ”Fröken Clara, låt oss nu tala lugnt och sansadt. Säg mig hur allt detta hänger i hop? Är det verkligen möjligt, att det är fröken Ebba ni trott att jag haft kär under hela denna tid, är det möjligt att allt ert intresse, er vänlighet endast varit på en annans vägnar?”

Nej, o nej, visst hyste hon personligt intresse för honom, men det var blott så olika, så . . . så . . . Ja,

så kom det fram alltsammans, hur hon bundit en krans af drömmar och förhoppningar för en annan, hur hon gladt sig åt deras lycka, och hur hon känt sig stå utanför hela denna förtrollade verld, der hon dock så gerna såg andra. Det hade aldrig fallit henne in, hon kunde ännu ej fatta.

"Men du vill ju försöka att fatta nu!" Och han tryckte hennes hand mellan sina. "Du vill ju försöka att känna hvad du i fantasien nedlade i fröken Ebbas lilla hjerta, du vill ju sjelf ge mig de rättigheter, som du nyss gaf mig i hennes namn?"

"Men . . ."

"Inga men! Kommer du ej ihåg, att jag en gång sade, att jag skulle taga lyckan, om den ej frivilligt gaf sig åt mig, och då smålog du och sade: "Rätt så, 'faint heart never won fair lady'."

"Ah, men jag menade . . ."

"Ja, du har ju menat tokigt hela tiden, så det är ingenting att rätta sig efter, men jag, jag har styrt rätt kurs från början, rakt i famnen på min lycka!" Och han slöt henne i sina armar.

Och det hviskade i trädens kronor en sång, en aldrig tystnad sång om kärlek, ungdom och hopp.

* * *

"Sophie, jag har något att tala om för dig", började Clara helt tveksamt på qvällen, då de båda kommit för sig sjelfva.

"Nå? Du låter riktigt rädd. Du har väl inte krossat någon af mina toalettflaskor?"

"Nej, nej, det är mycket värre än så!" Hennes röst lät så jemrande, att Sophie hastigt vände sig om och såg på henne.

"Då har du krossat ett hjerta!"

"Nej, säg inte det! O, jag hoppas att det inte är så!"

"Hvad säger du? Detta var sannerligen intressant! Söta du, hvem skulle det vara?"

"Ebba, den stackars lilla Ebba."

"Jaså, har du gått och stött ifrån dig hennes vänskap nu, hennes svärmiska, hängifna, dyrkande kärlek? Det är ju så hon kallar det. O, flickvänskap! . . . Men kära du, detta roar mig verkligen. Hur har du, som skall vara så höjd öfver allt sådant der, bevars, nu råkat i lufven på din såta väninna?"

"Men det har jag inte alls. Jag är bara så rädd att hon skall ha fäst sig alltför mycket vid — Wollmer."

"Nå, om så vore."

"Jo, ja . . . ser du . . ."

"Clara, ut med sanningen! Du ser ut som en brottsling, du har väl ej proponerat honom att kalla dig för tant?"

"Nej, Sophie, håna inte! Förstår du då inte att . . ."

"Jo, jag förstår, käraste lilla Clara. Mätte du bli så lycklig, som du förtjenar! Och mätte din käre nevö aldrig glömma sin underordnade ställning! . . . Men du är då den besynnerligaste människa i världen, hvarför ser du ej glad ut?"

"Jo, ser du, Ebba . . ."

"Ebba, hon och jag ha längesedan kollationerat våra intryck af saken, och bara varit otåliga öfver att det gick så långsamt."

"Ni förstodo då, ni anade? . . ."

"Att du var en mycket farlig tant för dina unga nevöer! O, du genombarliga flicka, hvad du är ung och oerfaren midt i vår föråldrade tid!"

På lek.

Ljuset från den tända kronan föll som en skimrande flod ner på ett täckt, rosigt ansigte, på vågigt hår och hvita armar och på lätta tyllskyar. Det var som om det tyckt om att dröja kring henne och som om det smält samman med de luftiga tygerna och med hela hennes person. — Och sjelf smålog hon, medan hon klädde sig till bal.

Hvad lifvet dock var glad! tänkte hon. Och hvad det var rikt just nu! Allt hade hon vunnit och intet hade hon behöft afstå ifrån. Hade hon ej kärlek, den ljufva unga lyckan i det nya lilla hemmet och alla en frus privilegier och företräden, och ändå behöfde hon ju inte försaka ett enda af den unga flickans nöjen! Ändå hade hon än ej sett en skymt af det der högtidliga "lifvets allvar", som högvisa tanter liksom dystra, gamla sibyllor sjungit om under hennes förlofningstid!

Och unga fru Dagmar betraktade leende sin bild i spegeln. Hon var nöjd med den täcka unga varelsen i den eleganta baldräkten, som hon såg deri.

"Vet du, Minni", sade hon till sin unga svägerska, som äfven klädde sig till balen hemma hos henne, klädde sig i en vrå, dit ljusskenet knappast nådde. —

"Vet du Minni" — och hon svängde sig omkring som en docka — "jag tror verkligen att min toalett är lyckad i qväll. Det förstås" — hon suckadeläxt — "det kommer då Sven inte ens att märka. Han har ju aldrig ögon för sådant."

"Nej", sade Minni småleende. Det var som om hon tänkt att just det var ännu en god sida hos hennes käre bror.

"Men så har löjtnant Evert det så mycket mera. Han har smak, han, och det så fin, att många damer kunna afundas honom."

Och Dagmar kastade en medlidsam blick på svägerskans klädning, för att med så mycket större förnöjelse återgå till sin egen bild i spegeln. — Hvad skulle löjtnanten säga om färgsammansättningen, måntro? — Åh, hon kände sig nästan säker på att han skulle beundra den. På det hela taget tycktes han ha mycket lätt att beundra hvad som var hennes.

"Tycker du inte att han är bra hygglig och artig, Minni?" sade hon.

"Hvem?" — Minni blickade tankspridd upp från en bukett bleka rosor, som hon med ett drömmande leende höll på att ordna.

"Löjtnant Evert naturligtvis."

"Jo, mot dig."

Dagmar smålog. — Ja, det var sant, på sista balen, då han så troget uppvaktat henne hela qvällen, hade Minni sett så undrande på dem. Hon hade minnsann ingen, som egnade sig åt henne en hel afton, inte. — Men Dagmar —! Ja, lifvet var verkligen bra gladt! Och nu skulle hon dansa igen. Tralala! — Hon

tog några lätta danssteg framåt golfvet. — Det enda, som var tråkigt, var att inte Sven kunde dansa, inte så mycket som ett enda hvarf med henne en gång. Nåja, hon fick väl nöja sig med andra i stället. Man kan ju inte få allting här i världen. Och inte kunde hon vara ond på honom för att han inte var någon balkavaljer, då han var — ja, då han ändå var den han var — hennes egen Sven.

Och hon sprang med lätta steg in i hans rum, kysste honom och satte den hvita halsduken till rätta. — ”Han skulle få se att det inte blef så tråkigt i qväll ändå! Dit skulle visst komma flera andra vetenskapsmän, med hvilka han kunde stå i vråarne och prata lärddt. Men naturligtvis skulle han puttra litet på förhand, hennes egen älskade brumbjörn!”

Ja, det blef en glad bal, en lyckad bal. De unga fingo dansa och de gamla prata så mycket dem lyste. Dagmars toalett blef uppskattad af löjtnant Evert och Dagmar sjelf af de unga kavaljererna. Hon flög som en liten trollslända i dansens hvirflar. Och då och då skickade hon en glad, lycklig blick till sin Sven, som mycket riktigt stod i en vrå och ”pratade lärddt.”

Och han log och nickade tillbaka. Ingen var dock så täck och söt som hans lilla hustru! Han tyckte om att se henne så ungdomligt hänförd af stundens nöje. Det hörde tillsammans med henne allt detta — ljuset, glädjen och dansen — liksom fågelqvittret tillhör den första våren.

Medan han stod der och betraktade henne, kände han plötsligt en hand på sin skuldra.

"Godafton", sade en välbekant röst. "Jaså, du är också här och beskådar fåfångans marknad."

Sven vände sig om och blickade in i sin gamle vän Ernst Volters halft ironiska, halft vänliga ögon.

"Ja", sade han och skakade hand med honom. "Jag står och tänker på att det är en glad anblick, allt detta." Och han visade med handen på den dansande skaran.

"Glad!" — Volter smålog. — "Ja, för den, som likt dig alltid sett på och aldrig varit inne i hvirfveln der, är det nog en saga blott att några af de trådar, som spinnas derinne, heta sorg och bitterhet. Och ändå, löjligt nog i vår rättvisa verld, händer det ofta att just ni, stackars åskådare, få er lott med af de trådarne, utan att ha fått något med af nöjet."

Sven smålog. — "Det låter tragiskt, det der. I mina ögon är det ett genomgående gladt skådespel."

"Jaså. Ja, okunnighet är sannerligen en välsignelse, så länge den varar nämligen. Men sedan —!"

Han stod och funderade några ögonblick, derpå grep han hastigt Sven i armen. — "Hör du", sade han och visade på Dagmar och löjtnant Evert, som just dansade förbi, "inte kan du väl på allvar säga att du ser det der med odeladt nöje?"

Sven såg på honom helt förvånad. — "Hvad menar du? Den synen är naturligtvis den jag helst af alla ser — min hustru —"

"Som tycks ha ofantligt roligt i den der herrns sällskap —"

"Som njuter af ungdomslifvets fröjd, hvilket jag

af varmaste hjerta unnar henne", afklippte Sven helt tvärt.

"Unnar du också den der löjtnantspojken att få njuta af det så mycket, som han tycks göra?"

"Hvarför inte? Jag har inte något med honom att göra, men unnar honom lika godt som andra menniskor."

"Mycket vänligt. — Jag tror ändå", sade Volter efter en kort tystnad, i det han följde de dansande med blicken, "att om jag hade en ung, söt fru, jag inte skulle tillåta henne att dansa så der vildt."

"Tillåta." Sven kastade stolt hufvudet tillbaka. — "Dagmar har sin frihet, full oinskränkt frihet, alldeles som då hon var flicka."

"Frihet!" upprepade den oefterrättlige Volter med ett ironiskt leende. "Ja, så fri som hon, kan då ingen flicka vara. De små stackrarne äro ju alla bundna af konvensansens lagar, då deremot allt är tillåtet för en fru. Hon behöfver inte så mycket som ett förklädesband att hålla sig till ens. Det sägs att det lilla bandet mången gång vägledt en stapplande Adams son på vandringen genom lifvets labyrint. Men öfver Evas döttrar sväfvar ju något trolskt och underbart — deras lif är föremål för hemlighetsfulla maktens spel, och från det ögonblick presten vid kullerstolarne har läst sin välsignelse öfver dem, behöfva de inga ledband. De kunna både stå och gå för sig sjelfva — och ingen bör vara rädd för att de någonsin skola gå för långt."

"Men så gör du det i stället! Det händer visst lätt när man sitter inne med ett helt lager af gammal bitterhet, som förvänder synen på en."

Och för första gången sedan de som skolpojkar ömsom slogos och lekte vände Sven sin gamle vän i vredesmod ryggen.

Hvilka galna idéer han hade, den der löjlige Volter! Idel galla och scepticism, som kom honom att betrakta allt, till och med oskyldig glädtighet genom svarta glasögon! Och hur föga han kände världen! Och qvinnorna sedan! Hvad visste han om dem! — Och hvad visste han om hvad de voro för hvarandra, de två, om hur världen var ingenting för dem, endast det oroliga haf, på hvilket de då och då gjorde små utflykter för att sedan så mycket mera glädja sig åt lugnet i hamnen. Och om hon också på den färden som ett barn glädde sig åt solens glitter på vågen — hvad! — skulle han ej unna henne det!

Och vid tanken på hans unga lycka veknade åter hans sinne för hans gamle vän, han, som pröfvats så hårdt i lifvets strid, att han blifvit bitter och misstrogen äfven mot det bästa, som lifvet ger — en ren och ädel qvinna. — Nej, han ville kasta bort sjelfva minnet af hvad han sagt såsom man kastar i skräpvrån det, som är fult och obehagligt. För resten var det ju egentligen bara så löjligt att tänka att det ens för ett ögonblick kunde vålla honom, Sven, minsta obehag att löjtnant Evert kretsade kring henne som myggan kring ljuset! Nej, det skulle aldrig falla honom in att bli svartsjuk. Hans förtroende till hans hustru var obegränsadt. Och aldrig skulle ens en gnista af en så låg, tarflig känsla få insteg hos honom.

Och han log så förnöjdt emot henne, då hon just nu gick förbi vid löjtnantens arm.

Ja, det var en glad bal, en lyckad bal. Just en sådan som Dagmar kunde lägga till de rosiga ungdomsminnenas tal, till sina små triumfers lysande rad.

Löjtnant Evert stod böjd öfver henne och lät små, nätta artigheter och beundrande ögonkast turvis gå öfver henne, medan han sakta fläktade henne med solfjädern.

Och bredvid henne satt en alldeles ny bekantskap, en intressant ung man, som talade om rysk nihilism, norsk litteratur, hemlifvets lycka och ungdomsfröjdens korta varaktighet.

Han hade något så förtroligt och ändå något onämnbart hemlighetsfullt öfver sig, alldeles som om han skulle ha haft en romantisk, sorglig historia. — Ja, det hade han nog också. Det syntes på hans mörka ögon, som äfven när han log och skämtade sågo så dystra och djupa ut. Ja, äfven när de sökte Dagnars eller följde henne, der hon fladdrade i dansen. Och det gjorde de oftare och oftare ju längre det led mot aftonen. Det kände Dagmar omedvetet.

Och att han var en ovanlig människa, det kände hon också. Det skulle säkert roa Sven att göra hans bekantskap — han var ju tydligen för mer än mängden.

Ja, så blefvo de bekanta, han och Sven, och han, den mörkögde, talade dervid så vackert om lyckan af att ega ett hem och om hur alla de, som stå utanför, känna en svag reflex deraf i sitt eget af verlden utkylda hjerta, då de någon gång på sin vandring få hvila sig vid den lyckliges härd.

Hvad kunde de göra vid sådana ord annat än bedja

honom besöka deras lilla hem! Det var ju ren barmhertighet och intet annat.

En mycket allvarlig man måtte för öfrigt den nya bekantskapen vara, det var Dagmar öfvertygad om, ty Ebba C. sade med ett ironiskt leende — hon var afundsjuk, bevars, för att han utmärkt Dagmar — jo, hon sade, då de träffades i toalettrummet:

”Jaså, du dansar med härads höfding Kull. Ja, det kunde jag då ha sagt på förhand. Han håller sig alltid till de unga fruarna, han. Der har han sin publik. Flickorna aktar han sig allt för.”

Ja, bevisade inte det att han hade en allvarlig riktning! Han tyckte endast om att sällskapa med dem, som hade någon lifserfarenhet och voro mera mogna.

Och Dagmar for hem med sinnet fylldt af glada intryck, sprittande dansmelodier och muntra skämt och som en behaglig krydda derpå minnet af de mörka, intressanta ögonen, som så beundrande sökt hennes, och tanken på det barmhertighetsverk de skulle öfva genom att någon gång låta honom kasta en blick på deras rika lycka.

Och det dröjde inte många dagar förr än han kom dit på visit — ”för att upplifva minnet af en af de angenämaste aftnar han haft på länge”, som han sade.

”Ett minne, som behöfver upplifvas, är mycket matt”, svarade Dagmar.

”Den fröjd, som man vill lefva om igen, har varit rätt stor”, sade han. ”I de flesta fall har man fått nog af nöjena innan de ännu lyktat.” — Och åter kom den der mörka, outgrundliga blicken i hans ögon.

"Och jag, jag tycker alltid att de sluta för tidigt. Jag skulle vilja ha mer, mycket mer!"

"Det är därför att ni är så ung eller snarare därför att ni säkert hör till de lyckliga, som alltid få förbli det."

Dagmar log. Hon tyckte om, då man talade om hennes stora ungdom. — "Åh, en gammal, erfaren fru som jag", sade hon.

"Då jag först såg er derborta, trodde jag att ni var en liten flicka, som dansade på sin första bal."

"Åhh!" — Hon rodnade af förnöjelse. — "Men der var ju också så roligt, inte sant!"

"Jo, hvad mig beträffar —" Han afbröt sig tvärt. "Jag tror att de flesta tyckte att det var en lyckad tillställning", fortsatte han på sitt lugna, dämpade sätt.

Ja, det hade verkligen varit en lyckad bal.

Det fans dock en och annan, som inte var helt och hållet af den tanken. Och till dem hörde lilla svägerskan, Minni.

Det var med blandade känslor, som hon farit hem den aftonen. Också i hennes öron ljödo dansmusikens glada toner, men vid sidan deraf kom den der gamla känslan tillbaka — en känsla af vanmakt och af undran öfver de lyckliga, som liksom Dagmar tycktes lösta ur de fjettrar, som tyngde henne sjelf.

Också hon hade stått der före balen så glad, så förväntansfull på det nöje, som skulle komma. Hur hade hon inte drömt — som så många gånger förr — om hur den sprittande ungdomsglädjen, som hon kände i sitt hjerta, hon som andra, hur den skulle lösa

den förtrollning, som alltid i sällskapslivet smög sig öfver henne som en tung, förstelnande jerndrägt.

Hon hade drömt om allt hvad hon skulle säga och svara och om hvad andra skulle säga henne, och så blef det så platt och dumt alltsammans i verkligheten, kanske just därför att hon hade tänkt ut det så präktigt. Och allt det poetiska, det berusande i ungdomslivet, som hon brukade fantisera om derhemma, det smälte samman vid balljusens sken och de fadda artigheternas klang till en försvinnande töckenbild, inför hvilken hon stod med undrande blickar och förstummad tunga — nu som så många gånger förr.

Det var det samma, alltid det samma!

När Minni kom hem, hade hon blott ett matt "åhja" till svar på modrens fråga om hon haft roligt.

"Men Dagmar hade visst mycket roligt", tillade hon för att afvända alla vidare frågor, "der var en mörk herre, som såg så intressant ut och som sällskapade mycket med henne."

"Jaså", sade mamma och knep ihop läpparne. Det var som om det ej alls roat henne att höra om hvad som roat Dagmar.

Mamma fick för resten snart tillfälle att se den der mörke, intressante mannen, ty han blef inom kort en ofta sedd gäst i Svens hem. Han och Sven tycktes komma riktigt bra öfverens.

"Det förstås", brukade Sven säga, "inte ha vi precis gemensamma intressen, men han tycker om att vara hos oss. Och det är ju synd om honom, han känner sig så hemlös. Dagmar tycks förstå sig bra

på honom. Och man kan ju gerna unna honom litet trefnad."

Och trivas tycktes han verkligen också. Ja, det dröjde inte länge förrän han var hvardagsgäst i deras hem. "Som en huskatt, som satt der och spann lycka åt dem", brukade han sjelf säga.

När lampan var tänd och Sven och Dagmar sutto tillsammans efter dagens sträfvän, då kom han vanligen. Sven kunde nog ibland tänka att det skulle ha varit trefligare att få vara i fred just när han tyckte att hemmet var som ljufvast och att lifvet var angenämast på tu man hand. Men Dagmar, den goda själen, hon kände det som en riktig glädje och en pligt också att mottaga den ensamme hemlöse vid sin härd.

Och så tacksam han var sedan! Det var som om han velat genom vänlighet och tjenstaktighet gengälda den trefnad han njöt i deras hem. Och för Dagmar, som hade en man, som var så strängt upptagen, var han då verkligen bra att ha till hands.

Var det en vacker, solig dag och hon ville ut och promenera på middagen, då kunde hon vara säker om att möta honom i närheten af deras hem och alltid var han beredvillig att följa henne. — Det är ju så tråkigt att gå ensam.

Och folk kunde gerna få titta, om de ville. De kunde få se att hon inte var så tråkig, att man skydde hennes sällskap.

Aldrig försummade han heller ett tillfälle, då han kunde bereda dem ett nöje.

Då det till exempel var den der intressanta premiären på teatern, som Dagmar så länge gladt sig åt

att få vara med om, då stod han sjelf i kö för att skaffa biljetter. Och när det sen föll sig så illa att Sven just den qvällen omöjligt kunde lemna sitt arbete, då erbjöd han sig så vänligt att ensam konvojera Dagmar.

"Det vore så synd om ni inte skulle få komma just på premiären", sade han, "det blir aldrig det samma en annan afton."

"Nej, det är nog sant, men ändå — Jag vet inte hvad Sven skulle tycka om det."

"Han! Nej, förtala nu inte honom! Han är höjd öfver sådant som dum konvenans."

"Ja, det tänkte jag inte heller på. För en fru går det ju mycket väl an. Men kanske han inte tycker om att jag går ifrån honom. — Sven!" ropade hon inåt hans arbetsrum, "har du något emot att vi gå utan dig på teatern?"

"Nej, visst inte. Hur kan du tro det? Jag vill ju alltid att du skall ha glädt och roligt."

Men det stack till i honom så underligt smärtsamt vid hennes fråga. Hu, hvad var det för en stygg känsla! Skulle han inte unna henne all lifvets glädje!

"Men om du tycker att det är bättre att vi vänta tills du kan komma med, så —"

"Nej!" — Sven blef riktigt ifrig. — Hon fick inte stanna nu, då hon en gång föreslagit att gå. Det var som om han genom att nu ifra för att hon skulle gå, ville visa sig sjelf att den der smärtsamma känslan var oberättigad.

Och glad och leende som alltid gick hon. Visst hade det varit roligare om Sven kunnat vara med, men

han, den intressante, var ju också ett angenämt sällskap, ett som mången skulle ha afundats henne.

Han var så artig och vördnadsfull och — Dagmar smålog för sig sjelf — det syntes att han inte var en gammal äkta man; han glömde aldrig bort att han hade en ung dam under sitt beskydd. Det påminte henne nästan om förlofningstiden i det fallet.

Roligt var det också därför att de hade så lika uppfattning af pjesen. De kommo öfverens om att skulden till hela eländet låg hos hjälten och inte alls hos hjeltinnan. Sven skulle nog ha tyckt att de kunde stå för hälften hvar i det kalaset, han.

Ja, det var nu också alldeles ovanligt att träffa en karl, som så förstod qvinnans innersta väsen som häradshöfdingen.

Han hade visst lekt sig till den kunskapen, han. Men hvad som går som en lek för somliga, läres blott genom bitter kamp och strid af andra.

Der hemma i sitt rum satt Sven och kämpade för att rätt vinna den. Kämpade för att få bort den der smärtsamma känslan och äfven för att glömma de dumma ord, som Ernst Volter en gång yttrat och som just i dag ville stiga upp ur den graf, dit han förvisat dem, kämpade för att ej undra öfver att hon kunnat gå, kunnat finna nöje utan honom.

Men det var ju bara barnsligheter! Kunde man inte älska hvarann och ändå ha roligt, utan att vara fastklistrade vid hvarandras sida! — Barnsligheter! — Ja, men det var med sådant, som de hittills fyllt sitt lif.

Han var bortskämd, det var alltsammans. — Det

var ju första gången — Första gången! Skulle det bli fler gånger? Ofta kanske? Och med den der välsignade häradshöfdingen?

Seså, var han nu svartsjuk också! — Aldrig! — Nej, det var bra att hon hade gått. Hon egde hans hela förtroende, och hon skulle också ha full frihet.

För resten var det ju han, som rent af öfvertalade henne dertill. Och kunde hon göra annat än lyda? — Var han inte, när allt kom omkring, den oresonligaste af män, och hon den bästa, den älskvärdaste af hustrur!

Och så tog han fatt på arbetet igen med förnyad fart.

När Dagmar kom hem på qvällen, mötte han henne med den ifver, hvarmed man helsar vännen efter en lång skiljsmessa, den glädje, hvarmed man mottager belöningen efter öfverståndna mödor.

Så skulle det vara, tänkte hon. Hon borde inte ständigt hänga honom i hälarne. Nog för att han alltid var vänlig och kärleksfull — men ändå — det gjorde rätt godt att hon var hemifrån någon gång.

Och som Svens arbete mer och mer upptog hans tid, kom hon också någon gång att lemna honom ensam — ja, Sven upphörde till och med snart att räkna gångerna.

Dagmar var en liten klok hustru, det tyckte hon verkligen själf, ty en qvinna bör alltid ge en man tillfälle att längta efter henne.

Det brukade häradshöfdingen säga. Och han kände inte bara qvinnans natur i grund, utan äfven mannens. Ja, han hade öppnat hennes ögon för mycket här i lifvet, som hon varit för barnslig att fatta förut. Sven

kunde tacka honom för att hans lilla hustru så snabbt förkofrades i lifvets visdom.

Men han hade blifvit så konstig på sista tiden. Ibland var han riktigt tvär mot Kull och ibland ofantligt vänlig. — Stackare, han hade nog för mycket att göra.

Häromqvällen till exempel, när han kom från sitt arbetsrum ut i förmaket, der hon och häradshöfdingen sutto, var han riktigt butter och otreflig. Och de hade just haft så angenämt innan han kom. De hade talat om den allra nyaste astral-spökerilitteraturen.

"Det förefaller mig ofta", sade Kull och riktade sina mörka ögon drömmande på henne, "som om vi två skulle tillhöra samma sfer."

"Kanhända", svarade Dagmar. "Och om vi någonsin mötts i en annan tillvaro, undrar jag just hvad jag var då."

"Ni var nog hvad ni nu är, ty lifvets skönaste gåfvor äro af evig art. Men kanske voro era vingar då synliga."

Dagmar smålog. Hon tyckte om artigheter. Hon brukade förfäktat den satsen, att det är endast tillgjordhet, när qvinnor påstå sig ej njuta deraf.

"Och ni", sade hon, "hvad var ni? En riddare utan fruktan och tadel, en krigsman, som drog ut i strid mot de otrogna och som bar sin dams färger med den äran?"

"Det sista kan ni vara säker på. — Och kanske lönade hon så härligt min trohet, att jag då fick ut mitt kapital af lycka äfven för denna tillvaron och att det är därför jag inte har någons färger att bära —

annat än i mina drömmar", tillade han sakta med en blick på Dagmar, en lång, vemodig blick.

O, hvad det var synd om honom, så ensam och så hemlös!

Men just då kom Sven in och frågade så häftigt som om elden stått i knutarne "om hon sett till hans kautchuck?" — hans kautchuck, som låg på skrifbordet midt för hans näsa!

"Det gör det samma", sade han sedan, "jag tror inte jag skall skriva mer nu. Jag kan sätta mig härinne och prata med er i stället. Ni ä' visst mycket intressanta i qväll."

Och så satte han sig i en vrå och molteg. — Ja, när han var vid det lynnet, kunde han då lika väl ha stannat qvar i sitt rum.

Det var för resten märkvärdigt hvad hans lynne blifvit ojemnt på sista tiden. —

Det tyckte till och med sjelfva svärmor.

"Mitt kära barn", sade hon en dag, då Dagmar kom upp till henne, "hur är det med Sven? — Mår han inte riktigt bra?"

"Jo, hur så?"

"Jag tycker att han inte är sig riktigt lik."

"Nej, det har mamma rätt i. Hans lynne är inte hvad det varit, men det är väl därför att han har så mycket att göra."

"Ja, jag hoppas det", sade svärmor och snörpte på munnen, som hon gjorde, då hon var missnöjd öfver något. — "Han måtte väl inte trötta sig med för mycket nöjen heller, hvarken borta eller hemma?"

"Nej, det vet väl mamma. Vi ha ju så sällan bjudningar."

"Inte bjudningar, men främmande ändå. — Är löjtnant Evert ofta hemma hos er?"

"Nej, mycket sällan numera. Och Ernst Volter kommer inte ofta heller. Den ende, som kommer ibland är häradshöfding Kull."

"Jaså", sade svärmor.

"Ja, han är då så hygglig och angenäm, så han kan omöjligt trötta Sven."

"Är du säker på det, Dagmar lilla? — Jag undrar om det inte vore önskvärdt att han tröttade dig mer och Sven mindre."

Nej, det gick då för långt! Ville de nu åt henne också för att hon var vänlig mot en stackars, hemlös människa!

"Minni du", och hon vände sig till svägerskan, som suttit tyst vid sitt arbete, "tyckte du inte, då du såg honom hos oss sist, att han var en ovanligt hygglig och älskvärd ung man?"

Minni blickade långsamt upp från sin söm. — "Nej", sade hon, "han var inte alls hvad jag tänkt mig."

"Ja, hvad har någonsin motsvarat hvad du tänkt dig? — Det fans en tid då du svärmade för mig med", skrattade Dagmar. "Men jag antar att jag förlorat den helgongloria, hvarmed du en gång behagade pryda mig?"

"Ja", sade Minni sakta.

"Ja, ser du det! — Ack, om du ändå ville lägga dina svärmerier åsido som en gammalmodig hatt! Den

är klädelig jemt så länge, som den är på modet — och det är gammalmodigt nu att vara svärmisk. Nej, tag du fatt på verkligheten! Det har jag alltid gjort och därför har jag också haft trefligt.”

”Ja, det är nog bra”, sade svärmor, ”bara man inte vill taga fatt på ett större stycke verklighet än man har rätt till. Lifvet bjuder ofta sina sötsaker med det tysta förbehållet: bara en sort! — så det är inte värdt att vara för glupsk.”

”Nej, i dag var hon då odräglig! Talade dimmigt och högtidligt som oraklet i Delphi. — Dagmar tog hastigt afsked och gick.

På hemvägen var hon riktigt förargad. Det skulle naturligtvis vara en pik åt henne, det der. Jaså, de tyckte inte om att Kull var artig mot henne! — Men det var afund, bara afund alltsammans. Minni hade ingen, som uppvaktade sig, hon.

Ingen kunde ju för öfrigt klandra henne, en fru, för att hon var vänlig mot hennes och mannens gemensamme vän. — Och tänk, hvilken stor nytta hon gjorde genom att mottaga denne ensamme man i sitt hem. Säkert kände han det förädlande inflytande, som ett godt hem och en hygglig qvinna utöfvar på en man. — Det hade han för resten sjelf sagt, fast med andra adjektiver — och hon smålog när hon mindes dem. Ja, hon skulle minsann bli ännu vänligare mot Kull än förut.

När hon trädde in i sitt eget lilla hem, hade hennes förtret redan lagt sig. Hon var lugn och glad, som man är, då man fattat ett beslut, höjdt öfver verdens låga synpunkt.

Och så qvittrade hon snart som en fågel i sitt lilla bo, omedveten om att stormen nalkas i fjerran. — Hon var ensam, hennes stackars Sven var ute ännu, som vanligt öfverhopad med göromål.

Ja, han var ute. Han vandrade nu som så ofta på sista tiden rastlöst omkring i stadens utkanter, kämpande med sig sjelf, pinande sin arma hjerna med samma, ständigt samma kretsgång af tankar.

Den hade således fattat honom, denna den lumpnaste af alla känslor, svartsjukan! Och det fastän hans förtroende till henne aldrig ett ögonblick rubbats. Han hade ju många gånger förr sett unge män svärma omkring henne och han hade aldrig brytt sig derom, men denne — denne svarte — honom tyckte han att han afskydde! — Hvarför? — Derför att han i sin egoism inte ville skänka en annan ens smulorna från sitt rika bord! Och så derför att han var vid ett miserabelt lynne nu för tiden. Ja, det var nog skälet.

Dagmar hade haft rätt, då hon i morgse, i det hon slog armarne om hans hals och kysste honom, sade att "hennes egen brumbjörn brummat mer på sista tiden än som egentligen var tillåtet." — Och han smålog vid tanken på hennes ljufva smekning.

Omedvetet vände han stegen hemåt, medan tankarne så småningom togo en ljusare färgton.

I ett gathörn stötte han oförmodadt på Ernst Volter.

"Nej se, det var roligt att träffa dig! Hvarför har du gjort dig så osynlig på sista tiden?" utropade Sven.

"Jag har haft brådtom."

"Prat! Du har alltid tid till hvad du vill, Ut med det nu! Du brukar ju aldrig svänga dig inför mig."

"Nej, men hvarför skall du nödvändigt ha ett skäl?"

"Dertför att det fins ett. Det har alltid legat någon galenskap under, då du behagat glömma bort min tillvaro på en tid."

"Nåja, rent ut, därför att jag hade tråkigt sist jag var hos er och det har jag inte lust att riskera en gång till."

"Jaså, hvad var det då, som inte föll i smaken, om jag får fråga?"

"Jo — hm — uppriktigt sagdt, har du haft så trefligt sjelf på sista tiden?"

"Hvad menar du? Jag har alltid trefligt i mitt hem."

"Jaså, ja, är du nöjd, så nog fan är jag det med."

"Jag tycker inte om halfqvädna visor. Hvad är det du vill säga? Ut med det!"

"Bara det att, om jag vore du, skulle jag stänga min dörr midt för näsan på den der svarte häradshöfdingen."

"Hvarför det?"

"För att det skulle göra mig en sådan innerlig glädje. — Löjtnanten var bara en stillsam, gul spindel, som satt i ett hörn och väfde en väf, som hvilken som helst kunde sopa bort. Den der svarte är en kackerlacka, som kan förstöra trefnaden i hvarenda vrå af ett hem."

"Hur vågar du att —"

"Adjö med dig, min gosse", afbröt Volter honom hastigt. "Gå du hem och håll storstädning! Det är

vårvind i luften nu; då behöfs det alltid." — Och med ett kraftigt slag på Svens skuldra lemnade han honom.

Lemnade honom till hans egna dystra tankar, som åter togo fart, dubbel fart, tankar, som han hatade och föraktade. Det var således inte bara hans galna fantasier, äfven andra tänkte — Bah, det var ju bara gamle Volter och han hade alltid varit full af konstiga idéer.

Men han fick inte ro för de konstiga ideerna förr än han åter var i sitt hem, sitt kära hem och såg henne, glädjen i hans lif, solstrålen, som han i sin egoism inte ville låta lysa för andra. — Och då skämde han för sig sjelf.

Och så nickade han så gladt emot henne öfver skålar och fat på middagsbordet, frågade hur hon tillbragt förmiddagen, och om hon inte i qväll ville höra honom läsa upp det sista han skrivit.

"Jo visst, så roligt!" utropade hon med glad blick.

"Ja, bara du inte blir trött. Det är lärddt, som du brukar säga och så kort är det just inte heller. Jag har varit flitig på sista tiden."

"Men inte läst upp något för mig. Jag har riktigt längtat efter det."

"Du lilla toka! Jaså, du bryr dig verkligen om det?" — Och så lade han armen om hennes lif och förde henne in i sin egen arbetshåla, der han placerade henne i en bekväm länstol just så att det röda skenet från lampan föll på hennes lilla rosiga ansigte.

"Hon ser ut som en ljus, brokig fjäril, som af misstag slagit sig ned bland all den mörka, tunga lärdomen här", tänkte han. "Min ljusa sommarfjäril, som

fladdrat in hit för att lysa upp mitt dunkla bo, du skall få lefva ditt glada sommarlif, oberoende af verdens elakhet."

Och han tog fram sitt manuskript och började läsa och hon spärrade upp både ögon och öron och sökte förstå och der hon ej förstod tänkte hon att det var bra intressant ändå, eftersom Sven skrifvit det. Men efter en kort stund ringde det på tamburklockan och Dagmar for upp som väckt ur en dröm.

"Åh, jag hade ju alldeles glömt!" utropade hon.

"Hvad då?"

"Jo, jag träffade härads höfding Kull ute i förmiddags och han lofvade att han skulle komma hit i qväll."

"Det var då också —!" Sven slog manuskriptet i bordet med en undertryckt ed, medan Dagmar som en pil flög ut i förmaket för att tända lampan.

Ja, det blef inte någon mera läsning den qvällen, inte.

Men medan Dagmar och Kull sutto och talade om ungdomsfröjd, som bör njutas innan ålderns köld har kommit, och om det inte vore skäl i att fara ut till Hasselbacken snart, och medan Sven satt i sin länstol och hörde på och teg — gick Ernst Volter med rynkad panna af och an utanför porten, der lilla Minni och hennes mamma bodde.

Slutligen tycktes han fatta ett beslut, gick hastigt uppför trappan och ringde på dörrklockan, i det han mumlade: "det här måste ske diplomatiskt och det blir just inte så lätt inför de ögonen."

När han kom in i det lilla hemtrefliga förmaket,

der mor och dotter sutto vid lampan med sina handarbeten, undrade han om han ej gjorde klokare i att vända om genast hellre än att störa deras ro. Men då han såg den spörjande blick, som den gamla fäste på honom anade han att åtminstone hennes ro ej var så ostörd.

"Har ni sett Sven nyligen?" frågade hon.

"Ja, sist i förmiddags."

"Nå, han var sig väl lik."

"Det låter på den frågan som om han inte varit här på länge."

"Åhnej, han kommer inte så ofta numera", suckade mamma.

"Han är så lycklig i sitt eget lilla hem", sade Minni med ett drömmande leende som om hon just blickade in i det lilla hemmet och såg det fylldt af solljus och lycka.

"Hm", sade mamma och så sade hon ingenting mer.

Och så måste Volter gripa sig an med att tala om hvad som låg honom på hjertat. Ty han ville ju ovilkorligen taga reda på om någon mer än han såg det lilla dimmiga spöke, mot hvilket han ämnade sig i strid. Han måste veta om det inte var hans egen bitterhet och misstänksamhet, som hade skapat det.

"Ja, Sven har det bra", sade han. "Men han har det lite för trångt."

"Trångt?"

"Ja, om jag vore i hans ställe, skulle jag breda ut mig, taga mera plats och se till att andra toge mindre."

Minni stirrade förbryllad på honom. Men mamma

nickade, knep ihop läpparne och stickade som för betalning.

Det var då en omöjlig gumma att få ett ord ur dag!

Han vände sig till fröken Minni: "Ni har väl träffat häradshöfding Kull der? Hvad tycker ni om honom?"

"Åh, han var inte alls hvad jag väntat mig."

"Nej, verkligheten motsvarar så sällan ens förväntningar, innan man har lärt sig att aldrig vänta något af någon", sade Volter med ett bittert leende. "Men det är en sak, som människor ha obegripligt svårt för att lära. — Hör man sägas att en person är hyggelig, ja, då tror man att han skall ha hvarje tänkbar ädel egenskap i sin fattiga själ och inte ett spår af den gamle Adam. — Gifter en stackare sig, då tycker han först att han kommit upp i sjunde himmeln och det löjligaste är att han tror att han alltid skall få hänga kvar der."

"Fins det då ingen, ingen, som får — hänga kvar, som ni säger?" frågade Minni med upprörd stämma.

"Nej, hur vore det möjligt? Vår jord är just inte så synnerligen lik ett himmelrike."

"Det är sant", sade hon sakta. Efter en stund tillade hon liksom för sig sjelf: "Sven hör väl till dem, som tro sig vara i sjunde himmeln. Hvem eller hvad skall en gång knuffa ner honom, måntro?"

"Hans hustru naturligtvis."

"Dagmar! — Nej, jag tror inte att hon kan göra honom olycklig. De älska hvarann."

"Ja, det är då väl inte något hinder. För öfrigt kanske hon inte är stark nog att verkställa den der

knuffningen ensam, men hon får väl alltid någon, som hjälper sig."

"Hjelper?"

"Ja, en ung vacker dam kan ju alltid påräkna en hjälpande hand."

"Men säg mig, hvad menar ni egentligen?"

Ja, så kröp det fram — fast inte just så fint och diplomatiskt — hur han tyckte att unga fru Dagmar kunde vara nöjd med *en* beundrare, hennes man, och hur det föreföll honom som om denne tyckte så med, fast han inte ville tillstå det för sig sjelf ens — samt att han, Volter, tänkt ut en liten nätt teaterkupp, för att åter få sakerna i det skick han ville. — "Skulle det kunna skada, måntro? Var det kanske att gå i strid mot en dimbild blott?"

Men mamma nickade bifall och sade att hennes välsignelse till företaget hade han.

Och Minni grät och teg. — Ännu en vacker såpbubbla, som krossats i lifvet!

Ja, så skulle han göra hvad han kunde för Sven, för Dagmar och för ännu en, för hvilken det var mer än en såpbubbla blott, som hotade att krossas. — Han skulle passa på i morgon, då han ämnade sig på stor supé, ty dit skulle också Sven och Dagmar komma.

Och dit gingo de också mycket riktigt. — "För att äta, dricka och gäspa", sade Sven. — "För att ha gladt och roligt bland artiga, vänliga människor, i ljusken och elegans", sade Dagmar och stack en blomma i det vågiga håret. Man är väl inte ung och vacker för att dölja sig i en vrå af världen, heller!

Nej, hon kände sig som vore hon just i sitt rätta

element, då hon trädde in i den rikt upplysta salongen. Hon helsade, hon presenterades, hon log till höger och venster.

Men bland alla ögon, som mötte hennes, var det ett par, hvars uttryck fäste hennes uppmärksamhet, förvånade och förföljde henne. — Hvilka inbillningar man kan ha ibland! — Det var som om dessa sorgsna, unga flickögon sågo på henne med en stum förebråelse, på henne, som de i qväll sågo för första gången. — Hvem var hon, måntro, denna lilla fröken — chose — från den aflägsna småstaden?

Men Dagmar glömde snart bland skämt och skratt den underliga blicken. Der var så många vänner att tala med och så mycket af gemensamt intresse att afhandla — om balen, som skulle bli om ett par dagar — om den förlofning, som nyss ingåtts och om den, som brutits samt om felet var hans eller hennes. Dagmar talade om allt och var intresserad af allt, men roligast var ändå att få skratta och skämta öfver ingenting och taga intet på allvar.

Det var just Ernst Volter en mästare i — när han ville. Och i qväll tycktes han verkligen vilja, fast det likväl alltid var som om det låg något bakom hans ord, något som Dagmar ej fick tag i, alldeles som om ett hånande ansigte lekt tittut bakom hans leende.

I dag grinade det illistigare än någonsin emot henne. Det påminte henne riktigt om den gången, då hon som förlofvad under en mask af skämt och munterhet fick till lifs en hel liten predikan af honom. — Bevars, han hade då alltid låtsat som om han hade

tagit Svens lefnadslycka i sin speciella vård! Alldeles som om inte den vore hennes sak och ingen annans!

Men han vågade minsann ej numera att komma med sina moralkakor, så nu kunde hon vara lugn. Och så tog hon hans arm och följde honom genom den granna, upplysta våningen.

I ett dunkelt litet sidorum funno de helt oförmödat den unga flickan med den der underliga, sorgsna blicken. När hon fick se dem, flög hon upp ur soffan och skulle just smyga sig ut i rummet bredvid, då Volter ropade: "Fröken Stern, för all del, låt inte oss störa! Damerna äro antagligen gamla bekanta — Inte? Det förvånar mig på det högsta. — Men då måste ni i alla fall ha hört mycket talas om hvarann, ty ni ha ju gemensamma vänner och gemensamma intressen — kanske mer gemensamma än som egentligen är angenämt. — Men der ser jag en af mina så kallade vänner, som vinkar åt mig, han vill dricka ett glas med mig. — Det är lite genant att stå och dricka ensam."

Och så var han försvunnen.

"Kan vi inte sätta oss här och prata?" sade Dagmar till sin nya bekantskap på sitt vänliga sätt.

Den unga flickan slog sig ned bredvid henne med ett uttryck som om hon ämnade rymma fältet vid första möjliga tillfälle.

"Säg mig", fortfor Dagmar, "har ni hört någon tala om mig, eftersom — åh, det har ni, det märker jag!" inföll hon skälmaktigt, då fröken Stern rodnade och såg ännu mer förvirrad ut än förut. — "Och nu måste ni berätta för mig hvem det är, som förtalat mig inför er."

"Nej, jag försäkrar — inte förtalat!"

"Nå, talat då. Seså, säg mig, hvem är vår gemensamme vän? Volter gjorde mig riktigt nyfiken genom siina mystiska ord."

"Jag vet inte", sade den unga flickan sakta.

"Vet inte! Visst gör ni det och om ni inte säger deet, måste jag ju tro att man verkligen talat illa om mig inför er."

"Nej! — Det är — det är Axel Kull", sade hon med darrande röst.

"Kull! Känner ni honom?"

"Ja", sade hon och vände bort hufvudet.

"Nå, han har då inte kunnat säga mycket ondt om mig. Han hyser visst långt bättre tankar om mig än jag förtjenar. — Jaså, ni känner Kull. Sedan gammalt?"

"Ja."

"Och tycker ni inte att han är en ovanligt hygglig och angenäm ung man?" frågade Dagmar ifrigt.

"Jo."

"Ni låter inte mycket entusiastisk, men ni känner honom nog inte så väl som jag, som verkligen håller af honom och vill hans lycka."

"Ack, måtte ni då verkligen — verkligen kunna skänka honom den!" — Och hon vände sig mot Dagmar med ögonen fulla af tårar.

"Skänka honom lycka!" — Dagmar stirrade förvånad på henne. "Åhnej, så förmäten är jag väl inte, att jag tror mig kunna göra honom lycklig. Trefnad hoppas jag att han alltid känner hos oss, men — lycka kan jag väl inte ge mer än en, min man."

"Är *hans* lycka viktigare för er än alla andras?" frågade hon nästan andlös.

"Hvem tar ni mig för, fröken Stern?" Och Dagmar rynkade missnöjd ögonbrynen.

"Då — då —" den unga flickan sprang hastigt upp "då kan jag tala till er, fast ni inte känner mig — ni skall nog förstå! — Då kan jag — kan jag be er ge mig tillbaka — det ni tagit ifrån mig!"

"Ni tycks helt och hållet ha misstagit er på mig." — Dagmar reste sig upp med förolämpad min.

"Nej, nej! Gå inte! — Om ni visste — om ni kunde ana hvad jag lidit, skulle ni vara — skulle ni inte vara hård mot mig. Jag skulle inte talat med er om — inte talat, som jag gör nu — om ni inte sagt det der om er man. — När ni har honom, när ni älskar honom, då kan ni väl inte — då är väl inte någon annan så mycket för er — då kan ni inte ha hjerta att blott för ro skull, för att ni vill ha allt på en gång — ta ifrån mig det enda jag egde i världen. — Låt mig tala om alltsammans!" bad hon med en blick, som Dagmar ej kunde motstå. — "Vi ä' från samma trakt, han och jag. Och jag — har älskat honom så långt jag kan minnas tillbaka. — För två år sen blef vi förlofvade, men det skulle hållas hemligt tills vi kunde bestämma bröllopet. — Jag tror — jag är säker på — att han verkligen var fästad vid mig då — att han nog i själ och hjerta ännu är det, fast det är så mycket ute i världen, som kyler honom. Hans hjerta — nej, hans sinne snarare — har fladdrat åt mer än ett håll sen dess. Men aldrig har det varit så helt borta från mig som nu — som sedan han

lärde känna er. — Ni undrar väl på att jag vill hålla fast den, som inte sjelf tycks vilja stanna — men i djupet af sitt hjerta vill han det ändå, der blir han nog alltid sig lik. Jag vet också att ingen kan förstå — och ingen heller älska honom som jag. — Han är min — mitt allt! För er andra är han bara en stunds angenämt tidsfördrif, en bland mängden, som hjälper till att dra er triumfvagn. Och det är han ändå för god till! — Har ni inte fått nog i lifvet? Hvarför vill ni ta ifrån äfven andra deras lott af lycka?"

Hon tystnade öfvervöldigad af sina häftiga känslor.

Dagmar satt som förstenad. Det kom så oväntadt som en stormvind, detta. Och dock fylldes hennes hjerta af deltagande för den unga flickan, som i all sin bittra hänsynslöshet mot henne likväl var så rörande i sin stora sorg och kärlek.

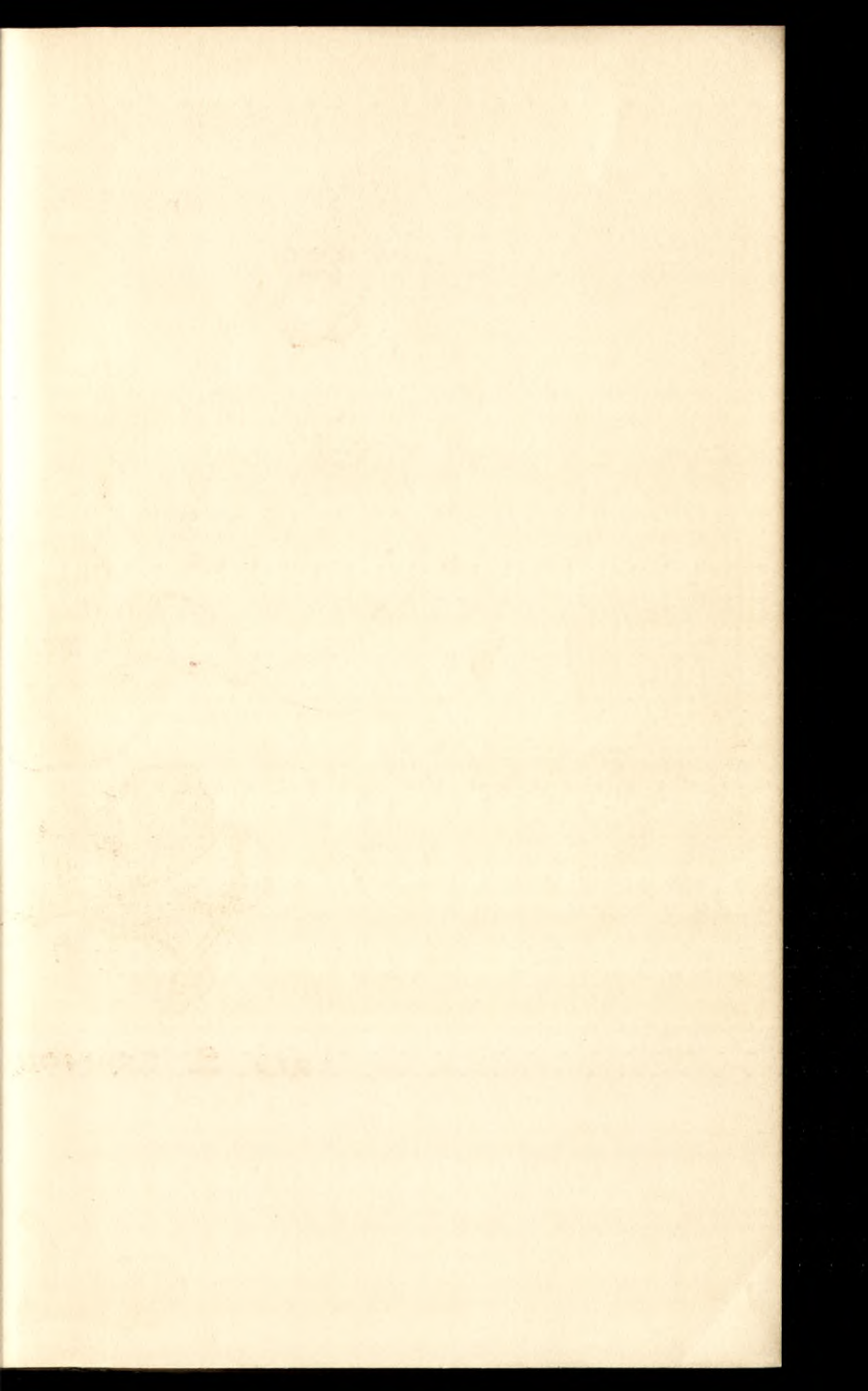
"Jag anade inte", stammade hon, "jag visste inte — jag menade väl, han var ensam och hemlös. Ni tror väl inte, ni kan inte tro — att våra känslor varit annat än —"

"Nej, jag tror inte det, och det är därför jag kunnat tala med er om — om allt detta. Det är därför jag inte skall stöta bort honom, om han kommer tillbaka till mig. — Ni två ha bara lekt en tanklös lek, men med farliga leksaker, ty ni förstodo inte att lifvets allvar låg bakom."

Lifvets allvar! — Ja, nu hade det kommit. — Eller kanske det alltid hade funnits der, fast hon ej velat se det förut under de glada lekarnes yta.

Lifvets allvar! De hade alltid förefallit henne så dystra, dessa ord. Men då hon nu såg den unga flickans sorgsna, upprörda ansigte framför sig, föreföll det henne som om orden "en tanklös lek" inneburo oändligt mycket mera lidande och sorg.

ERIS 2 KRONOR

